

**ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ОПШТИНЕ НЕГОТИН ЗА ПЕРИОД
2024-2029.ГОДИНЕ**

ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ОПШТИНЕ НЕГОТИН ЗА ПЕРИОД 2024-2029. ГОДИНЕ

САДРЖАЈ

Уводна реч председника

Увод

Плански документи

Савет за здравље

Методологија израде Плана

Принципи и вредности

Историјат здравства у општини Неготин

Актуелно стање у здравству општине Неготин

Здравствени профил општине

Стање животне средине

Закључци

Предлог мера

Акциони план

Уводна реч председника

Циљ локалне самоуправе је да стимулише локални друштвени и економски развој уз обезбеђивање услова за унапређење стања јавног здравља на својој територији и спречавање и ублажавање негативних ефеката на јавно здравље и стање животне средине, које привредни развој на територији општине и њеном окружењу носи са собом.

Унапређење услова и капацитета за очување јавног здравља и здравствену заштиту становништва представља дугорочан циљ општине Неготин. Адекватан ниво и квалитет здравствених услуга које су доступне свима представља један од главних параметара свеукупног стандарда живота становништва и утиче на задовољство условима живота у општини.

Намера општине Неготин у наредном планском периоду је да унапреди квалитет пружених здравствених услуга кроз ангажовање стручних медицинских кадрова и модернизацију опреме као и да повећа доступност здравствених услуга што већем броју становника. Истовремено, општина Неготин ће у сарадњи са Здравственим центром Неготин и образовним институцијама, континуирано радити на подизању свести становништва о значају примарне здравствене заштите и здравих животних навика.

У складу са тим, креиран је План Јавног здравља чију основу представља Анализа здравственог стања становништва округа Бор, урађена од стране Завода за јавно здравље „Тимок“ из Зајечара.

Циљ нам је да постигнемо да свим становницима општине Неготин буде доступан адекватан ниво и квалитет здравствених услуга и створени услови за сигуран, здрав и достојанствен живот у локалној заједници.

Председник општине Неготин

Владимир Величковић

УВОД

План јавног здравља општине је локални стратешки документ јавног здравља уведен као обавеза Законом о јавном здрављу (2016) који предлаже Савет за здравље и усваја га Скупштина ЈЛС. План јавног здравља општине Неготин се доноси први пут.

План се заснива на промоцији здравља и примарној превенцији, а циљеви се остварују кроз све облике партнерства за здравље и наглашавање значаја свеобухватног приступа путем интердисциплинарности и мултисекторске сарадње.

Јавно здравље је умеће превенције продужавања живота и унапређења менталног и физичког здравља и ефикасности путем организованих напора заједнице. Стога План јавног здравља наше општине (у даљем тексту: План) подржава унапређење здравља, спречавање болести и продужење квалитетног живота становништва. Добро здравље је од суштинског значаја за одрживи економски и друштвени развој и основна брига у животу сваке особе, свих породица и заједнице.

Позитивном законском регулативом у Републици Србији, која је усклађена са законима ЕУ, створили су се потребни правни оквири да јединице локалне самоуправе у складу са специфичностима у својој средини, приступе решавању проблема карактеристичних за своју територију.

План идентификује приоритетна подручја где је унапређење здравља и квалитета живота могуће, разлаже циљеве на основне активности и одговорности свих актера у области јавног здравља.

План је документ који утврђује оквир за деловање и идентификује даље правце, остављајући простор за решавање старих и нових изазова.

Вредносни принципи на којима почива систем јавног здравља у Републици Србији јесу:

- одговорност државе и друштва за здравље,
- развој свих облика партнерства за унапређење здравља,
- усмеравање на популацију и друштвене групе,
- оријентација ка локалној самоуправи,
- интерсекторски и мултидисциплинарни рад,
- предузимање акција за социјалне одреднице, факторе ризика и смањивање неједнакости у здрављу.

ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ, ПРАВНИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР БИТАН ЗА ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА

Устав Републике даје широко право на здравље и здравствену заштиту сваком грађанину. Кровни закон у овој области је Закон о јавном здрављу а Национална стратегија јавног здравља је основни стратешки документ на који се ослања план јавног здравља општине Неготин

Закон о локалној самоуправи¹ у члану 20. регулише надлежности општине као јединице локалне самоуправе. Локалне самоуправе у Србији преузеле су на себе нове одговорности у очувању и унапређењу здравља људи на својој територији. Брига за јавно здравље постаје заједнички циљ и обавеза управе али и читаве заједнице. Активан избор програма и успостављање приоритета на локалном нивоу јесу одговорност, изазов али и велика шанса локалним самоуправама да ће се нешто суштински побољшати када је у питању јавно здравље у њиховим срединама. Закон о здравственој заштити² уређује надлежности јединица локалне самоуправе у здравственој заштити тако што их дефинише као друштвену бригу за здравље, па у члану 13. дефинише мере из надлежности локалне самоуправе, а у члану 17. општи интерес у здравственој заштити грађана. Закон о правима пацијената³ дефинише права и одговорности пацијента у здравственом систему Републике Србије, а уводи и институт заштите права пацијената и то тако што прописује да је обезбеђује јединица локалне самоуправе одређивањем лица које обавља послове саветника за заштиту права пацијената и образовањем Савета за здравље. Закон у члану 42. утврђује делокруг рада Савета и његов састав, као и обавезу ЈЛС да Статутом утврди задатке Савета.

Закон о јавном здрављу⁴ дефинише сва кључна питања у вези са јавним здрављем, систем јавног здравља у РС, носиоце послова, учеснике у области јавног здравља, као и области ЈЗ и на крају врсте докумената, начин њиховог доношења и садржај докумената јавног здравља на нивоу ЈЛС. Нарочито дефинише да у састав Савета за здравље обавезно улази и представник надлежног Завода односно Института за јавно здравље. Задатак локалне самоуправе је спровођење друштвене бриге за јавно здравље на локалном нивоу.

Друштвена брига за јавно здравље на нивоу локалне самоуправе (ЗЈЗ, члан 14) представља *мере за обезбеђивање и спровођење активности у областима деловања јавног здравља, у оквиру посебних програма из области јавног здравља, од интереса за становништво на територији јединице локалне самоуправе, и то: међусекторску сарадњу, координацију, подстицање, организацију и усмеравање спровођења активности у областима јавног здравља која се остварује заједничком активношћу органа јединица локалне самоуправе, носилаца и учесника у области јавног здравља; праћење здравственог стања становништва и рада здравствене службе, као и предлагање и предузимање мера за њихово унапређење; промоцију здравља и спровођење мера за очување и унапређење здравља и животне средине*

¹ „Сл. гласник РС“ бр. 129/07, 83/14- и др. закон, 101/2016- и др. закон и 47/2018).

² “Сл. гласник РС“ бр. 25/19.

³ Закон о правима пацијената "Службени гласник РС", бр. 45 од 22. маја 2013, 25 од 3. априла 2019 - др. Закон.

⁴ Закон о јавном здрављу. "Службени гласник РС", број 15 од 25. фебруара 2016.

и радне околине, епидемиолошки надзор, спречавање и сузбијање заразних и незаразних болести, повреда и фактора ризика; обезбеђивање услова за обављање делатности здравствених установа, планирање и остваривање програма у области јавног здравља; обезбеђивање услова за брзо реаговање у кризним и ванредним ситуацијама у складу са мерама Владе; обезбеђивање услова за праћење стања животне средине (воде, ваздуха, земљишта, буке, вибрација, јонизујућег и нејонизујућег зрачења) и утицаја фактора животне средине и радне околине на здравље; обезбеђивање услова за снабдевање становништва здравствено исправном водом за пиће и безбедном храном, диспозицију отпадних материја и одговарајуће услове животне средине и радне околине; обезбеђивање услова за обављање активности из области епидемиолошког надзора; јачање капацитета носилаца активности и учесника у областима деловања јавног здравља; обавештавање надлежних државних органа и јавности о свим ризицима и другим јавноздравственим проблемима који могу имати негативне последице по здравље становништва; подршку раду и развоју носилаца активности и учесника у систему јавног здравља на својој територији

Сем наведених, ту су и законски прописи који упућују на јавно здравље по областима јавног здравља.

У области ФИЗИЧКО, МЕНТАЛНО И СОЦИЈАЛНО ЗДРАВЉЕ законска регулатива за области спорта, културе, уметности, социјалне политике, заштите права нарочито осетљивих група, становања, рада и остваривања права грађана, чини корпус прописа који детерминишу одреднице физичког, менталног и социјалног здравља становништва.

ПРОМОЦИЈА ЗДРАВЉА И ПРЕВЕНЦИЈА БОЛЕСТИ као област јавног здравља обухвата законске прописе из свих области здравствене заштите, стандарде у области здравствене заштите, прописе о заштити становништва од заразних болести и прописе који реферирају на хроничне незаразне болести, а нарочито законске и подзаконске акте који се односе на превенцију обољевања и активности које посдстичу превентивно деловање.

ЖИВОТНА СРЕДИНА И ЗДРАВЉЕ СТАНОВНИШТВА као област јавног здравља обухватају законску регулативу у области заштите животне средине, урбанизма, грађевине, заштите природе, саобраћаја, становања, комуналних делатности, грађевине итд.

РАДНА ОКОЛИНА И ЗДРАВЉЕ СТАНОВНИШТВА подразумевају деловање на основу прописа о безбедности и здрављу на раду и прописа о заштити животне средине.

ОРГАНИЗАЦИЈА И ФУНКЦИОНИСАЊЕ ЗДРАВСТВЕНОГ СИСТЕМА реферирају на законска и подзаконска акта из области здравствене заштите и осигурања, права пацијената и стандарда услуга у области здравствене заштите и прописи који ближе одређују наведене области.

КРИЗНЕ И ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ су област јавног здравља директно везана за прописе о ванредним ситуацијама, прописе о заштити становништва од заразних болести, о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама природних катастрофа итд.

Национална Стратегија јавног здравља РС „Здрави људи, здравље у свим политикама“ (2017–2025)⁵ подржава испуњавање друштвене бриге за здравље људи и подстиче одговорност државе и друштва у обезбеђењу добробити за све грађане путем унапређења здравља и очувања здраве животне и радне средине. Стратегија се заснива на промоцији здравља и примарној превенцији, а циљеви се остварују кроз све облике партнерства за здравље и наглашавање значаја свеобухватног приступа путем интердисциплинарности и мултисекторске сарадње.

Кључне области у радној верзији Стратегије јавног здравља РС јесу: промоција здравља, превенција болести, повреда и ризика по здравље, организација са менаџментом здравствене службе, функционисање друштвених система повезаних са здрављем, стално унапређење квалитета и мерење исхода свих активности у вези са очувањем и унапређењем здравља становништва.

Национални планови и програми који су од важности за План:

1. Национални програм кардиолошке здравствене заштите
2. План за борбу против дрога у Републици Србији
3. План развоја здравља младих у Републици Србији
4. План контроле дувана
5. План развоја заштите менталног здравља
6. Национална План за борбу против ХИВ/АИДС-
 1. Национални програм Србија против рака
 2. Национални програм за превенцију колоректалног карцинома
 3. Национални програм за превенцију рака дојке
 4. Национални програм превенције и ране детекције типа два дијабетеса
 5. Национални програм за превенцију рака грлића материце
 6. Национални програм превентивне стоматолошке заштите.

Донета су и подзаконски акти којима се ближе уређује деловање локалне самоуправе у областима јавног здравља, и то два Правилника. Правилник о ближим условима и обавезама за деловање у области јавног здравља⁶ дефинише обавезе учесника јавног здравља, а нарочито носиоца активности јавног здравља. Правилник о ближим условима за спровођење јавног здравља у области животне средине и здравља становништва⁷ мултисекторским приступом уређује специфична питања здравља у животној средини у односу на све аспекте јавних политика које је дефинишу.

⁵ "Службени гласник РС", број 61 од 8. августа 2018.

⁶ "Службени гласник РС", број 94 од 27. децембра 2019.

⁷ "Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.

САВЕТ ЗА ЗДРАВЉЕ ОПШТИНЕ НЕГОТИН

Носилац послова друштвене бриге за здравље на нивоу ЈЛС јесте Савет за здравље (у даљем тексту: Савет). Савет за здравље се формира одлуком јединице локалне самоуправе Неготин,(510-3/2022-ИИИ/07 26.07.2022.године). Рад Савета је уређен пословником који усваја Скупштина. Састав Савета је обавезан и прописан Законом о правима пацијената⁸ У складу са чланом 49. Закона о правима пацијената и чланом 15. Закона о јавном здрављу образован је **Савет за здравље општине Неготин (Сл.лист општине Неготин бр.6/2029)**. Решење председника општине 504-4/2019-IV/05 од 22.03.2019.године и Решење о измени решења бр. 510-3/2022-IV/05 од 26.07.2022.године

Чланови Савета су:

- др Зоран Пуслојић, председник Савета, члан Општинског већа
- Маријана Ђорђевић, дипл.туризмолог, секретар Савета, општинска управа Неготин
- др Јасмина Јеленковић, члан, представник ЗЦ Неготин
- др Гордана Радмановић, члан, представник ЗЦ Неготин
- др мед.Дијана Миљковић, спец.хигијене,члан, представник Завода за јавно здрављ „Тимок" Зајечар
- Миодраг Костић, дипл економиста, члан, спец.здравствене статистике и информатике, представник Завода за јавно здравље „Тимок" Зајечар
- Ненси Митровић - Стевановић, члан, представник удружења за помоћ ОСИ,„Дуга"
- Срђан Илић, члан, представник РФЗО Бор, филијала Неготин
- Ивана Салевић, члан, представник центра за социјални рад Неготин

Задаци Савета:

1) у области заштите права пацијената:

- разматра приговоре о повреди појединачних права пацијената на основу достављених и прикупљених доказа и утврђених чињеница;
- о утврђеним чињеницама обавештава подносиоца приговора и пружаоца здравствене услуге на кога се приговор односи и даје одговарајуће препоруке;
- разматра извештаје саветника пацијената, прати остваривање права пацијената на територији *општине Неготин* и предлаже мере за заштиту и промоцију права пацијената;
- подношење годишњег извештаја о раду и предузетим мерама за заштиту права пацијената општинском/градском већу и министарству надлежном за послове здравља, а ради информисања и остваривања потребне сарадње, извештај се доставља и Заштитнику грађана.

2) у областима јавног здравља из члана 5. Закона о јавном здрављу :

⁸Закон о правима пацијената,„Службени гласник РС“, бр. 45/13.

- међусекторска сарадња, координација, подстицање, организација и усмеравање спровођења активности у области деловања јавног здравља на нивоу града, заједничком активношћу са органима града, носиоцима активности и другим учесницима у систему јавног здравља;
- прати извештаје Завода за јавно здравље о анализи здравственог стања становништва на који за то наменски определи средства у оквиру посебних програма из области јавног здравља од интереса за становништво на територији општине Неготин и предлаже мере за њихово унапређење, укључујући мере за развој интегрисаних услуга у локалној самоуправи;
- доноси предлог плана јавног здравља на нивоу општине, који усваја Скупштина општине и прати његово спровођење кроз посебне програме из области јавног здравља;
- иницира и прати спровођења активности промоције здравља и спровођења мера за очување и унапређење здравља, спречавања и сузбијања заразних и хроничних незаразних болести, повреда и фактора ризика на територији града/општине кроз посебне програме из области јавног здравља;
- даје мишљења на извештај о остваривању посебних програма у области јавног здравља, које доноси град;
- учествује у различитим областима деловања јавног здравља у кризним и ванредним ситуацијама из члана 11. Закона о јавном здрављу;
- јача капацитете носилаца активности и учесника у областима деловања јавног здравља ;
- обавештава јавности о свом раду;
- даје подршку раду и развоју носиоца активности и учесника у систему јавног здравља , у складу са Законом о јавном здрављу;
- извештава јединице локалне самоуправе и Завод за јавно здравље Зајечар о свом раду у областима деловања јавног здравља
- прати и координира рад установа примарне здравствене заштите;
- унапређује приступачност и уједначеност коришћења примарне здравствене заштите на територији општине;
- предлаже и предузима мере са крајњим циљем унапређења ефикасности рада и задовољства корисника;
- утврђује приоритете у здравственој заштити и стара се о њиховом спровођењу;
- унапређује односе са републичким и регионалним институцијама, установама и организацијама

Савет може образовати радне тимове за поједина питања из области јавног здравља и заштите права пацијента.

Скупштина општине Неготин је на седници одржаној 19.09.2022.године, донела Одлуку о приступању изради Плана јавног здравља општине Неготин за период 2023-2028.године.

У циљу израде Плана Јавног здравља општине Неготин формирано је Радно тело за израду истог решењем председника општине Неготин бр. 510-5/2022-II/ 07 од 16.11.2022.године

Одлуком Скупштине општине Неготин о измени одлуке о приступању изради Плана јавног здравља бр 500-1/2024-I/07.од 17.07.2024.ГОД. период Плана јавног здравља је промењен је плански период на период од 2024. до 2029.године

Чланови **Радног тела** израду нацрта Плана јавног здравља су:

- Маријана Ђорђевић, дипл.туризмолог, Одељење за друштвене делатности, привреду и развој ОУ Неготин, координатор радне групе

- Слађана Стојановић, дипл.инж.пољопривреде,руководилац, Одељење за друштвене делатности, привреду и развој ОУ Неготин, члан
- Драган Радовановић, инспектор за заштиту животне средине, Одељење за инспекцијске послове ОУ Неготин, члан
- Слободан Дијановић, дипл.инж.заштите на раду, послови праћења стања животне средине, Одељење за урбанизам, грађевинарство и заштиту животне средине ОУ Неготин, члан
- др Александра Пауновић, спец.ургентне медицине, Здравствени центар Неготин, члан
- др Горан Аврамовић, спец,хирургије, Здравствени центар Неготин, члан
- др Дејан Петровић, спец.радиологије, Здравствени центар Неготин, члан
- Дијана Милојковић, инж.технологије, ЈКП „Бадњево" Неготин

Консултати на изради Плана јавног здравља општине Неготин су представници СКГО и представници завода за јавно здравље „Тимок" из Зајечара

МЕТОДОЛОГИЈА ИЗРАДЕ ПЛАНА ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ОПШТИНЕ

План јавног здравља обухвата период од 2024-2029 и сама израда је прошла кроз следеће фазе:

1. Стварање предуслова за реализацију процеса израде Плана јавног здравља: подршка Сталне конференције градова и општина (даље: СКГО) у изради Плана, формирање радне групе за израду Плана ЈЗ, одређивање координатора РГ за сарадњу са СКГО и вођење процеса израде документа.
2. Израда здравственог профила/слике здравља општине Неготин (на основу Анализе здравственог стања становништва округа Бор и осталих извора) од стране Завода за јавно здравље „Тимок“ из Зајечара.
3. Стратешко и акционо планирање на нивоу општине - израда Нацрта плана јавног здравља.
4. Процес јавне расправе
5. Усвајање стратешког документа од стране Скупштине општине Неготин

Стварање предуслова за реализацију процеса израде Плана јавног здравља

Први корак у процесу израде Плана је било формирање Радне групе за израду и дефинисање динамике будућих активности како би финални стратешки документ био усвојен на седници Скупштине општине. У припремној фази договорено је да План јавног здравља буде стратешки документ који планира активности за период од 5 година уз детаљан план

акциони план. Такође је договорено да ће у свакој наредној години коју обухвата План бити спроведен процес процене постигнутих резултата у претходној години (ревизија), што ће уз стратешке правце из Плана бити основа за креирање програма за наредну годину и што ће пратити Савет за здравље општине Неготин

Јавности је преко званичног сајта општине Неготин представљен процес израде Плана.

Израда здравственог профила /слике здравља је један је од кључних корака у процесу израде Плана јавног здравља. Подаци који су прикупљани, подељени су у следеће категорије: географски, демографски и витални показатељи; здравствени показатељи; показатељи активности на унапређењу здравља становништва и превенцији болести; показатељи стања животне средине; урбани дизајн града; организација заједнице; безбедност у заједници; рекреација, спорт и култура, медији, верске заједнице и организације, ставови и јавно здравствене потребе становништва и заједнице, финансирање.

Наведени показатељи су прикупљени кроз различите базе података анализом показатеља здравственог стања становништва општине Неготин.

Стратешко и акционо планирање – на основу прикупљених података кроз реализацију 3 радионице:

1. Представљање разрађеног модела СКГО акционог плана ЈЗ, анализа и избор активности методом елиминације, одређивање визије, мисије, општег и специфичних циљева.

2. Измене и допуне предложених активности и прецизирање почетних и жељених вредности индикатора у активностима.

3- финално представљање Нацрта Плана јавног здравља са Акционим планом пред Саветом за здравље и разговор о потенцијалним програмима јавног здравља за наредну годину, што уједно представља и предлог буџетског оквира за прву годину акционог плана.

Најзначајнији извор података за израду Плана јавног здравља представљала је **Анализа здравственог стања становништва округа Бор** коју је за период 2018-2022 урадио **Завод за јавно здравље „Тимок“ из Зајечара**, чији су стручњаци својим ангажовањем значајно допринели квалитету рада Радне групе за израду Нацрта плана јавног здравља .

Радна група је свој рада заснивала на консултативним састанцима, усменим консултацијама и преко мејл кореспонденције у одређеним случајевима.

ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ

Јавно здравље је шири концепт од здравствене заштите. Јавним здрављем се унапређује како здравље појединца, тако и читаве популације или заједнице као и животне средине. Начин и услови живота највише утичу на здравље, те је неопходно радити на њиховом побољшању и то кроз координисане активности свих сектора.

Основни принципи на којима се заснива План јавног здравља су:

Поштовање и унапређивање основних људских права - Неговање толеранције и разумевање различитости, одсуство сваке дискриминације засноване на постојању инвалидитета, полним, расним, језичким, верским, етничким и свим другим разликама и неговање и унапређивање међусобног разумевања и равноправности.

Принцип једнаких могућности - Обезбедити могућност коришћења јавноздравствених ресурса и могућности за све грађане и све циљне групе истом доступношћу у свим сферама

пружања услуга у јавном, приватном и невладином сектору и уз поштовање могућности избора.

Целовит приступ - Неговање разноврсности и компатибилности услуга и ресурса из различитих области деловања јавног здравља и заједничког проактивног деловања

Партиципативност - Обезбеђење учешћа свих актера јавног здравља на нивоу општине у доношењу и спровођењу јавноздравствених политика и начину задовољавања јавноздравствених потреба становника и омогућавање одговорности за здраве личне изборе.

Транспарентност – Благовремено, актуелно, отворено извештавање јавности, корисника и свих заинтересованих циљних група о могућностима, процесима или резултатима у свим областима деловања јавног здравља на нивоу локалне самоуправе.

У процесу доношења и примене Плана јавног здравља општине за период 2024. – 2029. годину тежити вредностима као што су: **хуманост, одговорност, једнакост и правичност у здрављу, солидарност, заснованост на доказима, толеранција, укљученост.**

План јавног здравља представља основ друштвене бриге за јавно здравље наше општине а све у циљу унапређења здравља и квалитета живота становника локалне заједнице. Цео овај процес доводи до преузимања одговорности за здравље на нивоу локалне заједнице и свих њених актера. Циљ „**Боље здравље за све, здравље у свим политикама**“ достићи ћемо ако створимо друштвену климу у којој се **здравље препознаје као врхунска вредност и предуслов за развој локалне заједнице и целе земље.** Други велики задатак је јавноздравствена писменост и одговорност заједнице и појединца. Трећи услов је јачање јавноздравствених капацитета и компетенција свих актера на нивоу локалне заједнице.

ВИЗИЈА

Неготин: здраво место богате историје и културе, место за живот и рад задовољних младих и достојанственог старења; место очуване природе, развијеног туризма, доступно за све.

МИСИЈА

Наш задатак је да сви заједно, удружено, организовано, стручно, плански и у континуитету, радимо на остварењу циљева Плана јавног здравља очувању унапређењу здравља становника Неготина.

ОПШТИ ЦИЉ

БОЉЕ ЗДРАВЉЕ ЗА СВЕ СТАНОВНИКЕ НЕГОТИНА, ЗДРАВЉЕ У СВИМ ЈАВНИМ ПОЛИТИКАМА НЕГОТИНА

СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ

- очување и унапређење здравственог стања становништва
- праћење промена здравственог стања током времена
- идентификовање приоритетних здравствених проблема
- уочавање и анализа разлика између појединих територија или популационих група
- преиспитивање здравствене политике, стратегије здрав. заштите и здравствене технологије

- унапређење менаџмента у здравству

ИСТОРИЈАТ ЗДРАВСТВА У ОПШТИНИ НЕГОТИН И АКТУЕЛНИ РЕСУРСИ

Изводи из књиге „Неготин и Крајина- здравствена култура и здравствене прилике (1836 -1941, Н.Плавшић, др.Петар Пауновић, 1998.)

Почеци здравствене кутуре у Србији и Неготинској крајини односе се на народне здравствене обичаје са елементима из прехришћанског доба који су доприносили јачању духа и наде а у циљу заштите од болести а самим тим и менталног и психичког здравља становништва али и неговању одређених здравствених навика (ритуална умивања, купања) Развој здравствене културе у 19. и почетком 20. века, обележен је традиционализмом и отпором новинама.

Свештенство је имало значајну позитивну улогу у просвећивању становништва о неопходности прихватања нових здравствених навика и спровођења активности повезаних са борбом против заразних болести – хигијенско понашање, вакцинација против богиња, сузбијање шуге...

Здравствене околности крајем 19. и почетком 20.века

У току 19.века, у периоду ослобађања од турске власти и непосредно након тога, скоро сво становништво Крајине било је неписмено, здравствено непросвећено и без увида у неопходности хигијенске превентиве. Такође, из увида у карактеристике сеоских домаћинстава, закључује се да је било присутно непознавање неопходности боље просторне организације домаћинстава, издвајања економских од стамбених објеката, што је доводило до бројних болести становништва. Свест о неопходности изолације здравих од болесних чланова домаћинстава тек много касније је била развијена под утицајем ангажованих лекара.

Сеоско градитељство имало је сва обележја моравске куће са одређеним локалним елементима. Породичне сеоске куће пролазе фазе од плетара без темеља, чатмара и долмара грађених бондрук системом са једном просторијом у којима се често живело заједно са стоком, до куће са више просторија које су почеле да се граде тек од друге половине 19. века. Овакав развој модела становања имао је повољније дејство на здравствено стање становништва..

Локална храна била је једнолична, базирана на пасуљу, кукурузном и ражаном брашну са ретким евентуалним обогаћивањем јајима и млечним производима. Месо и риба су били веома мало заступљени у исхрани што је такође доприносило лошем здравственом стању становништва. Једна од болести изазваних таквим начином исхране била је пелагра, врста авитаминозе која је била нарочито погубна за децу узраста од треће до седме године

Велике богиње представљале су другу здравствену претњу од које је страдао велики број становника. Савладане су ангажовањем власти и цркве у просвећивању становништва о неопходности вакцинације против ове болести. Поред недостатака основне хигијене у

домаћинствима, ширењу богиња али и осталих болести доприносили су нехигијенски услови у школама, мале учионице без доступности воде и без довољно проветравања, са понекада и дупло више ученика него што је било прописано тадашњим стандардима

Животне претње становништву нису долазиле само од болести, епидемија, ратова и поплава већ и од честих сушних година и мочварних делова неготинске равнице коју су карактерисали специфична обележја поднебља - влага, магла, лоша вода, комарци, инсекти и гмизавци

Из извештаја крајинских лекара о стању народног здравља види се да је становништво највише боловало од болести дисајних органа, дифтерије, малих богиња, шарлаха, дезинтерије туберкулозе, маларије и венеричних болести. При крају 19.века заразне полне болести су биле на врху лествице морбидитета болесника.

Вишевековни проблем мочварног терена који је био основни узрок маларије, савладан је радовима на исушивању мочварног терена око Неготина 1924. до 1932. године што је значајно унапредило еколошко стање Неготинске крајине и његов утицај на здравље становништва.

Прве системске мере у области јавног здравља

Србија је у првом делу 19.века била зона високог епидемиолошког ризика. Колера је била једна од болести која је представљала највећу здравствену претњу. Државни санитет Србије урадио је шему епидемиолошких мера укључујући упутства о изолацији, надгледању, организацији насеља и здравственом понашању становништва.

Кнез Милош је у циљу спречавања уноса заразних болести у Србију из околних земаља, наредио успостављање првог **санитарног кордона** 1836. године. Тако је у ондашњим границама, Крајина имала на почетку два карантина, у Неготину и селу Радујевцу код Дунава. После тога, карантини су основани у тадашњем у Поречу, Београду, Ћуприји, Голупцу и селу Добра, на Мокрој гори и у Алексинцу. Санитарни кордон штитио је становништво Србије од заразних болести али и од сточних епидемија. Поред наведених карантина, кордон је имао бројна стражарска места и карауле којима је промет људи, робе и стоке био контролисан и праћено здравствено стање. Са Аустријом је 1844 направљен споразум о заједничкој контроли болести везаних за трговину Дунавом како би се обезбедио извоз здраве стоке у Аустрију.

Брига о пословима народног здравља била је дата у надлежности Санитетског одељења при Министарству унутрашњих дела.

- **први лекари у Крајини** појавили су 1836.године се у Неготину и Радујевцу, били су странци што је отежавало њихов рад са локалним становништвом

- од 1840 Неготин је добио и сталног окружног лекара

- **1868 отвара се Окружна болница у Неготину** (била је смештена у три приватне зграде, прва болница у Србији у Шапцу 1826)

- у српско- бугарском рату школе су у главном добијале намену болница

- **1870. се отвара прва апотека**

Неопходне здравствене мере на заштити здравља становништва биле су дефинисане тадашњим **Законом о уређењу санитетске струке и чувању народног здравља** донетим **1871.**године.

У циљу унапређења хигијенских и здравствених услова рада школа, донет је 1898. године, здравствени пропис којим је било дефинисано да све школе морају имати надлежног **школског лекара**. Овај посао обављали су постојећи окружни, срески или приватни лекари. О свом раду, лекари су имали обавезу извештавања надлежног министарства.

-Од 1900. године у Неготину су радила 4 лекара

После Првог светског рата окружна болница у Неготину наставља са радом и даље у неогдговарајућим зградама које нису задовољавале све потребне стандарде.

Изградња савремене болнице кренула је на иницијативу и уз значајну донацију генерала Петра Живковића, тадашњег председника Владе и министра унутрашњих дела. Градња је почела 1930. године, указом Краља Александра одређена су значајна средства за изградњу болнице.

Болница је завршена и почела је са радом 1932.године као „**Бановинска болница „Хајдук Вељко**”. Имала је 80 кревета и била једна од модернијих болница тога доба. Средства за изградњу и опремање болнице су прилагале и тадашње угледне породице и појединци. Први управник је био Др Боривоје Ђорђевић, лекар опште праксе, све до 1939. Године

У току 1939.године за управника болнице постављен др. Миодраг Костић који је на тој дужности био (сем у време заробљеништва, када је на тој дужности управника и шефа хируршког одељења био постављен Др Михајло Мика Димитријевић) све до одласка у пензију 1952.године

Школство и брига о здрављу

Одлуком Министарства просвете **1902. године** постављен је **први школски лекар**. Гимназија и Учитељска школа су имале своје школске лекаре. Први детаљни извештај о стању здравља неготинских гимназијалаца и стању школских објеката урадио је 1908.године лекар Светислав Андрејевић који је имао и дужност среског санитарног референта са обавезом контролисања хигијенског стања јавних установа и школа.

Највећу здравствену опасност представљали су шарлах и инфлуенца али и остале заразне болести. Најчешћи облик превентиве даљег ширења болести међу школском омладином био је привремени прекид наставе.

Прва школска амбуланта основана је 1928. године, на иницијативу тадашњег лекара др.Александра Тодоровића. Поред лекарске неге, ученици су у амбуланти добијали бесплатне лекове и завоје.

У периоду између два рата, у неготинским школама постојали су школски фондови чија су средства коришћена за школовање, исхрану, одевање и лечење сиромашне деце. Таква помоћ утицала је и на побољшање здравственог стања те деце.

У неготинској општини радило је и неколико приватних фондова и задужбина које су оснивали тадашњи угледни, патриотски и хуманистички оријентисани грађани, подржани од стране родитеља и осталог становништва општине. Организација здравства за школску омладину у периоду 1900-1941 годнина била је на задовољавајућем нивоу што је део опште слике развоја здравства и здравствене културе у Србији тог доба.

Народно купатило / Друштво за чување народног здравља

У Неготину је, у периоду између два рата, радило „Друштво за чување народног здравља” са основним циљем ширења здравствене културе међу становништвом. Овај задатак друштва

произашао је из основне здравствене процене да је лоше здравствено здравље становништва пре свега било резултат непросвећености али и великог сиромаштва.

У циљу развоја навика за одржавање личне хигијене друштво је покренуло, и уз подршку тадашњих локалних власти, реализовало изградњу и оснивање првог јавног парног купатила 1931.године. Те је тако Неготин постао један од малобројних градова који су имали јавна купатила. Због техничких проблема, купатило је затворено 1937. године и од тада се не помиње у јавним документима о Неготину.

Апотеке у Неготину

За разлику од првих корака у развоју здравства у Неготинској крајини, први кораци везани за развој апотекарства јављају се тек 1870. године, када је отворена прва аптека у Неготину, тридесет година после доласка првог лекара у овај крај.

Ову апотеку отворио је Стеван Фрицман, словак из Братиславе, дипломирани апотекар. Двадесетак година после прве апотеке, почиње са радом и још увек позната „Банова аптека”, смештена у прелепој згради у центру града која представља симбол неготинског апотекарства али и једну од архитектонски најзначајнијих и најлепших зграда у Неготину, изграђеној са префињеним елементима тада актуелног стила Сецесије.

У току 1935. године у Неготину је и магистра фармације Љубица Николић отворила своју апотеку, те је тако Неготин постао један од малобројних градова са три апотеке.

Поред ових апотека и сама болница је имала своју болничку апотеку што је за тадашњи град од 6000 становника било задовољавајуће. Ове апотеке су радиле до 1945.године.

Хуманитарна удружења и хуманитарне институције од 1900-1941 године

У Крајини су деловала бројна хуманитарна удружења која су утицала на поправљање здравствене слике најсиромашнијег слоја становништва, помагана су ратна сирочад, стара и изнемогла лица, ученици основних и средњих школа. Бројна добротворна удружења показивала су да је у народу постојало изражено осећање солидарности, проистекло из наслеђених обичаја заснованих на православној традицији.

Најстарија удружења била су Коло српских сестара основано 1903.године и Друштво за очување народног здравља које је основано пар година пре Првог светског рата.

После Првог светског рата било је пуно ратне сирочади па је на иницијативу бројних угледних грађана и локалних удружења дошло до оснивања дома за децу ратну сирочад.

На иницијативу Кола српских сестара основано је прво забавиште за децу предшколског узраста (1923). Дом за васпитање младежи основан је у Неготину 1939.године.

Удружење жена „Женска подружина” бавило се помагањем, образовањем и васпитањем сиромашне женске деце.Ово удружење организовало је Радничку школу за девојке у којој су се учили разни занати и организовали курсеви изобласти домаћинства, прве помоћи и хигијене.

Под патронатом краљице Марије Карађорђевић, 1927. године основана је институција „Ђачке трпезе" у којима се најсиромашнијим ученицима обезбеђивала храна по најнижим ценама или бесплатно али и помоћ у одећи, уџбеницима и здравствени опорвак у лечилиштима.

Пијаћа вода и изградња водовода

Основна препрека у обезбеђивању здраве пијаће воде за становнике Неготина био је неготински рит који је натапала Јесеничка река као и високе подземне воде које су отежавале изградњу бунара са здравом пијаћом водом. Овакво стање са пијаћом водом изазивало је бројне стомачне болести .

Изградњом водовода 1887. године са извориштем у Бадњеви, и главном чесмом у самом центру града, проблем снабдевања пијаћом водом је био делимично решен. Снабдевање водом вршило се и преко јавних чесми са „живом водом” које су и сада у функцији. Села су се снабдевала пијаћом водом углавном из потока и речица и у њима се проблем снабдевања решавао увођењем „ кариелових пумпи”.

Из наведених извода може се закључити да је захваљујући просвећеним појединцима брига о јавном здрављу у Неготинској крајини кренула паралелно са развојним процесима обновљене Српске државе по ослобођењу од турске власти као и да је млада српска држава развијала свест о јавном здрављу и неопходности стварања система здравствене заштите.

1941-1945. Нормални, већ устаљени рад болнице, омео је Други светски рат.

Здравство у Неготину после Другог светског рата

1968. Сазидана је нова зграда, која није у целости искоришћена за потребе поликлиничке делатности, већ је један део дат за потребе Дечијег одељења. Неготин тако добија Дечије одељење стационарног типа.

1972. Проблем простора је решаван парцијално али је и даље био веома присутан. До крупних промена долази изградњом новог савременог простора, нове болничке зграде, од око 5000 м².

Уследила је трансформација болнице. Донета је одлука од стране Управног одбора Опште болнице у Неготину о интеграцији здравствених установа на подручју општине Неготин. Према томе, болница је функционално и организационо и даље радила као и раније са тим што је изгубила статус правног лица, постаје организациона јединица у оквиру заједничке институције, која је носила назив „ Медицински центар “ у Неготину.

Први директор новооснованог Медицинског центра био је Др Небојша Јановски, помоћник Радомир Стојановић и секретар Јефта Јовановић.

12.09.1981. Нови Дом здравља бива завршен и свечано отворен, мада је, практично, као објекат и даље остао у изградњи и опремању.

29.06.1992. Медицински центар Неготин улази у састав Здравственог центра Бор као организациона јединица, са високим степеном самосталности у функционалном погледу.

1995. Сагледавајући укупно стање и проблеме са којима се здравство у Неготину свакодневно суочава, управа је уз констатацију стручних колегијума, начелника и руководиоца појединих здравствених служби, покренула преко СО Неготин иницијативу о увођењу **самодоприноса** за техничко осавремењавање здравствених институција у трајању од пет година односно до краја 20 века.

Самодоприносом су значајно унапређени услови за пружање квалитетне здравствене заштите свеукупном становништву општине Неготин.

АКТУЕЛНО СТАЊЕ у здравству општине Неготин/ Статусно- организациони подаци и здравствени ресурси

Здравствени центар Неготин, основан је Одлуком Владе Републике Србије дана 04.11.1999.године и регистрован је код Привредног суда у Зајечару / Решење Фи 277/99 / а настао је претходно донетим одлукама:

- Одлуке о оснивању Здравственог центра Неготин
- Одлуке о издвајању Здравственог центра Неготин из састава Здравственог центра Бор,
- усвајањем Статута Здравственог центра Неготин и именовањем директора и заменика директора.

Регистрован је за обављање :

болница				85110
медицинска		пракса		85120
стоматолошка		пракса		85130
медицинска		рехабилитација		85141
остали	видови	здравствене	заштите	85142
кантина				55510

Здравствени центар је правно лице са статусом установе, послује средствима у државној својини а под називом Здравствени центар Неготин. Седиште Здравственог центра је у Неготину, улица Бадњевска 4.

Делатност

Здравствени центар обавља здравствену делатност предвиђену законом за дом здравља (примарну здравствену заштиту) и општу болницу (поликличку и стационарну здравствену заштиту) на подручју општине Неготин.

Организационо Здравствени центар у Неготину, од 29.06.1992. године налази се у саставу Здравственог центра Бор као организациона јединица, са високим степеном самосталности у функционалном погледу.

Здравствене институције у Неготину, смештене су на лепо уређеном парковном простору од 7.540 ха, на коме се налазе сви здравствени и и помоћни објекти и то:

- Болница стара и нова (2113 м2) и (5503 м2)
- Дом здравља (5000 м2)
- Неуропсихијатријско одељење (1273 м2)
- Хигијенско-епидемиолошка служба 236 м2)

- Управа (255 м2)
- Кухиња (320 м2)
- Агрегатна станица (50 м2) и
- Гараже (350 м2)

Укупан простор са којима располаже неготинско здравство износи 11 039 м2.

Главне организационе целине

Здравствени центар Неготин чине три главне организационе целине:

- Општа болница
- Дом здравља
- Сектор за опште послове

У Здравственом центру Неготин у 2022. години било је укупно 514 запослених, од чега је 123 запослена у Дому здравља, 303 запослена у Општој болници и 88 запослених у Сектору за правне, економско финансијске, техничке и друге.

Здравствени центар Неготин је у 2022. години имао 93 доктора медицине, 4 доктора стоматологије, 13 физитерапеута, 240 медицинских техничара, 21 лабораторијског техничара, 1 логопеда и 3 запослена на пословима ИТ и 99 техничких и помоћних радника

Организација, кадрови, рад и коришћење здравствене заштите

Табела 1. Кадрови и посете у служби опште медицине ДЗ Неготин, 2018-2022. год.

Параметри		2018	2019	2020	2021	2022
Број корисника		27939	27455	26950	26340	24571
Број лекара		17	18	23	22	20
Број корисника на 1 лекара		1643	1525	1171	1197	1228
Број медицинских сестара		29	25	25	26	26
Број медицинских сестара на 1 лекара		1,7	1,4	1	1,2	1,3
Број посета лекару	Укупно	111288	86193	70959	103865	81609
	% превентивних прегледа	0,4	0,9	0	0,1	0,04
	Дневно по лекару	29,7	21,7	14	21,5	18,5
	По кориснику	4,0	3,1	2,6	3,9	3,3

У служби опште медицине ДЗ Неготин 2022. године било је запослено 20 лекара и 26 здравствених радника са средњом и вишом стручном спремом (Табела 95). Однос броја лекара/медицинских сестара-техничара је око 1:1,3. Број становника са 18 и више година на једног лекара службе опште медицине 2022. износи 1.228 корисника, изнад норматива: један лекар на 1.600 становника.

Становници су, у просеку, посећивали лекара службе опште медицине 3 пута годишње (Табела 95). Сваки лекар у служби имао је, просечно, 2022.године 18 посете дневно. У посматраном периоду претходних година оптерећеност лекара је била најмања, 2020.године.и износила је 14 посета.

Табела 2. Кадрови и посете у служби за здравствену заштиту деце предшколског узраста ДЗ Неготин, 2018-2022.године.

Параметри		2018	2019	2020	2021	2022
Број корисника		1445	1377	1300	1241	1770
Број лекара		3	2	2	2	2
Број корисника на 1 лекара		481	688	650	620	885
Број медицинских сестара		7	6	6	6	4
Број медицинских сестара на 1 лекара		2,3	3	3	3	2
Број посета лекару	Укупно	15664	14574	8445	9577	10651
	% превентивних прегледа	20,1	22,6	17,1	19,7	14,65
	Дневно по лекару	23,7	33,1	19,2	21,8	24,2
	По кориснику	10,8	10,6	6,5	7,7	6

У служби за здравствену заштиту деце предшколског узраста ДЗ Неготин 2022. године било је запослено 2 лекара и 4 здравствена радника са средњом и вишом стручном спремом (Табела 100).

Број предшколске деце ДЗ Неготин на једног лекара током 2022.године износио је 885. Потребно је обезбедити једног педијатра и једну педијатријску сестру за 850 деце узраста 0-6 година, а на два оваква тима још једну педијатријску сестру.

Дете старости 0-6 година, 2022.године, је, просечно, 20-24 пута посетило педијатра примарне здравствене заштите, најмањи број ових посета је забележен 2020.године. Удео превентивних активности у 2022.години износио је 14,6%. Број посета по лекару је варирао током посматраног периода .Број посета лекару по кориснику је у 2022. години износио 6.

Табела 3. Кадрови и посете у служби за здравствену заштиту деце школског узраста ДЗ Неготин, 2018-2022. Године

Параметри		2018	2019	2020	2021	2022
Број корисника		3270	3175	3082	2980	1920
Број лекара		4	4	3	3	3
Број корисника на 1 лекара		818	793	1027	993	640
Број медицинских сестара		5	4	5	4	5
Број медицинских сестара на 1 лекара		1,3	1	1,7	1,3	1,7
Број посета лекару	Укупно	16234	15793	7885	8546	10094
	% превентивних прегледа	5,0	8,5	13,5	4,3	5,9
	Дневно по лекару	18,4	17,9	12	12,9	15,3
	По кориснику	5,0	5,0	2,5	2,9	5,3

У служби за здравствену заштиту деце школског узраста ДЗ Неготин 2022. године било је запослено 3 лекара и 5 здравствени радник са средњом и вишом стручном спремом (Табела 105). Број деце на једног лекара ове службе варирао је И кретао се од 818 у 2018.години до 640 у 2022.години. Према важећем *Правилнику* треба обезбедити једног лекара за 1.500 деце узраста 7-18 година, а на десет оваквих тимова још једну вишу медицинску сестру.

У служби за здравствену заштиту деце школског узраста ДЗ Неготин, просечан број посета по детету се креће око 2-5 (Табела 106). Број посета/прегледа по лекару је варирао, у смислу смањења последњих година, 2020.и 2021.године износи око 12 док је 2018.године број посета по лекару био већи и износио је 18,4, а у последњој 2022.години овај број је износио 15,3. Удео превентивних активности је изразито променљив од једне до друге године, тако да је 2018. године био 5% док је у 2022.години проценат превентивних прегледа износио 5,9%.

Табела 4. Кадрови и посете у служби за здравствену заштиту жена ДЗ Неготин, 2018-2022. године

Параметри		2018	2019	2020	2021	2022
Број жена старијих од 15 година		15145	14835	14526	14185	13179
Број лекара		3	3	3	3	3
Број корисника на 1 лекара		5048	4945	4842	4728	4393
Број медицинских сестара		4	5	4	3	3
Број медицинских сестара на 1 лекара		1,3	1,6	1,3	1	1
Број посета лекару	Укупно	9617	6903	4590	4919	5320
	% превентивних прегледа	37,4	43,7	48,2	52,9	46,3
	Дневно по лекару	14,6	10,5	7	7,5	8,6
	По кориснику	0,6	0,5	0,3	0,4	0,4

У служби за здравствену заштиту жена ДЗ Неготин 2022. године било је запослено 3 лекара и 3 медицинске сестре (однос 1:1). У периоду 2018-2022.године варира просечан број корисника на једног лекара и у 2022. години износи 4.393 (*Правилник* препоручује однос од 6500 жена старијих од 15 година на једног гинеколога и једну гинеколошко-акушерску сестру, а на три оваква тима још једну сестру) (Табела 110).

Просечан број посета по једној жени се креће између 0,3 и 0,6, а 2022.године је 0,4. Оптерећеност гинеколога примарне здравствене заштите ДЗ Неготин, у последњих пет година, кретала се између 7 посета и 15 посета/прегледа дневно. Преко 40% посета припада превентивним прегледима, 2021.године 52,9%, а 2019.године 43,7% (Табела 99). У 2022.години број посета дневно по гинекологу био је око 46,3 (норматив – 30 посета на дан по гинекологу)

Служба за заштиту и лечење болести уста и зуба

Табела 5. Кадрови и посете у служби за здравствену заштиту и лечење болести уста и зуба ДЗ Неготин, 2018-2022. Године

Параметри	2018	2019	2020	2021	2022
-----------	------	------	------	------	------

Број корисника		32654	32007	31332	30561	28261
Број стоматолога		5	5	4	3	4
Број корисника на 1 стоматолога		6530	6401	7833	10187	7065
Број медицинских сестара		9	9	5	8	8
Број медицинских сестара на 1стоматолога		1,8	1,8	1,3	2,7	2
Број посета стоматологу	Укупно	5562	4632	3140	2817	3884
	% превентивних прегледа	3,2	1,5	2,0	10,6	10,6
	Дневно по лекару	5,1	4,2	3,6	4,3	4,4
	По кориснику	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1

У служби за заштиту и лечење уста и зуба ДЗ Неготин 2022. године било је 4 запослена стоматолога и 8 зубних техничара са вишом и средњом стручном спремом; 2 зубна техничара са вишом и средњом стручном спремом на једног стоматолога. (Табела 115). Број корисника (процењен укупан број становника) на једног стоматолога је променљив у посматраном периоду и у 2022.години је износио 7065 по једном стоматологу.

Број посета у периоду од 2018-2022.године по кориснику је мањи од један и 2022. године је 0,1. Сваки стоматолог је имао од 4 до 5 прегледа дневно; 2022.године просек је 4,4 (норматив – у дечјој и превентивној стоматологији 12 посета на дан, а у општој стоматологији – 15). Процент превентивних прегледа у односу на укупне прегледе је у 2018.годину износио 3,2% 2022.године је износио 10,6%.

Рад и коришћење болничке здравствене заштите

Табела 6. Рад и коришћење болничке здравствене заштите на територији општине Неготин у периоду 2018-2022. године

Параметри	2018	2019	2020	2021	2022
Број лекара	60	59	56	55	59
% специјалиста	93,3	93,2	94,6	94,6	83,6
Виша, средња и нижа СС	202	186	184	181	199
Број постеља	190	190	190	190	190
Болеснички дани	33134	29532	25467	27428	25850
Број исписаних пацијената	4116	3839	3179	3484	3315
Просечна дужина лечења	8	7,7	8	7,8	7,8
Заузетост постеља	47,8	42,6	36,7	39,55	37,3
Број болесника на 1 лекара	69	65	57	63	56
Број болесника на 1 МС	20	20	17,2	19,2	16,6
Број лекара/100 постеља	31,6	31,1	29,5	28,9	31
Број сестара/100 постеља	106,3	97,8	96,8	95,3	104

Број постеља Опште болнице Неготин се није мењао у посматраном периоду, тако да укупан постељни фонд у 2022. години износи 190 постеља. У Општој болници Неготин највећи број запослених лекара – 60 је регистрован на крају 2018 године (од тога око 93,3% специјалиста). Број лекара у стационарним здравственим установама, током 2022.године износи 59 (83,6% специјалиста).

У посматраном периоду број здравствених радника са вишом и средњом и нижом стручном спремом је имао максимум 2018.године. Те године је радило њих 202.

У 2022.години број медицинских сестара-техничара износи 199. Просечно у 2022.години на 100 постеља била су обезбеђена 31 лекар и 104 медицинских сестара/техничара.

У периоду 2018-2022.године, на нивоу општине Неготин, просечна дужина лечења се креће између 7 и 8 дана; у 2022.години је 8 дана. Заузетост постеља је између 36,7 и 47,8%. Просећан број пацијената по лекару годишње је између 56 и 69, а у 2022. износи 56 пацијента по лекару и у оквиру је *Правилником* одредјене мере извршења: 170-210.

АПОТЕКЕ

У Неготину ради се 7 апотека од којих већина послује у оквиру већих фармацеутских компанија. Овај број апотека тренутно задовољава потребе становништва за фармацеутским производима.

ЗДРАВСТВЕНИ ПРОФИЛ / СЛИКА ЗДРАВЉА

Подаци о територији општине Неготин

Општина Неготин налази се у источној Србији, на тремеђи са Румунијом и Бугарском, територијално припада Борском округу и простире се на површини од 1.089 километара квадратних. Пољопривредне површине заузимају 70.338 хектара, односно 65% укупне територије Општине, од чега је обрадиво земљиште на 61.119 хектара. Шуме чине једну трећину територије и налазе се у северозападним и западним брдским областима. У надлежности Србијашума налази се 4.807 ха, а 23.222 ха је у приватном власништву. Поред Неготина, као градског насеља, Општину чини још 38 насељених места, а то су:

Александровац, Брањевац, Брестовац, Буковче, Вељково, Видровац, Вратна, Дупљане, Душановац, Јабуковац, Јасеница, Карбулово, Кобишница, Ковилово, Мала Каменица, Малајница, Милошево, Михајловац, Мокрање, Плавна, Поповица, Прахово, Радујевац, Рајац, Речка, Рогљево, Самариновац, Сиколе, Слатина, Смедовац, Србово, Тамнич, Трњане, Уровица, Црномасница, Чубра, Шаркамен и Штубик

Клима

Општина Неготин налази се у зони умерено – континенталне климе. Географски положај и карактеристике рељефа условљавају извесне специфичности у погледу климе општине Неготин што за последицу има велике разлике између максималних и минималних годишњих температура- што битно утиче на здравље становништва, пре свега на хроничне болеснике

Рељеф

Рељеф простора Општине се може грубо поделити на три целине: зона са надморском висином испод 300м (преко 70%, односно 785км²); зона са надморском висином од 300 до 800м (297км², односно око 27%); зона са надморском висином преко 800м (само око 0,6% или 7км²).

Хидрографски потенцијал

Хидрографску карту општине Неготин чине следеће реке: Дунав (у дужини од 31 км), Тимок, Сиколска река, Јасеничка река, Слатинска река и Замна. Према класификацији Европске економске комисије (ЕЕС) Дунав спада у велике пловне путеве.

Земљиште

На територији општине Неготин се могу издвојити три агроеколошке, физиономске целине: равничарски део, побрђе и планински део.

Општина Неготин располаже са 31.626 ха коришћеног пољопривредног земљишта. Оранице и баште чине већину 22730 ха односно 71,87% укупног земљишта, следе ливаде и пашњаци, а затим тек виногради и воћњаци.

Шуме и шумско земљиште

Око једне трећине површине неготинске општине покривено је шумом што значајно утиче на квалитет ваздуха. Од укупне површине под шумама, над 4.807 ха газдују „Србијашумедок су на 23.222 ха шуме у приватном власништву (укупно око 38% територије Општине). На територији општине Неготин налазе се четири ловишта. Постоји тренд повећања површине под шумама због депопулације села и напуштања пољопривредне производње. У склопу ливадске вегетације присутан је велики број врста лековитог биља, односно врста које представљају сировину за производњу лекова и козметичких препарата (пелен, велебиље, хајдучица, камилица, кичица, кантарион...). У неким сеоским подручјима постоји традиција у сакупљању ових сировина, али постоји недостатак прерадних капацитета (сушара или погона за екстракцију) и институционално уређивање ових делатности.

Демографске и социо-економске карактеристике

- ***Предшколско образовање и васпитање***
- Када је реч о институцијама у области предшколског образовања, на територији општине Неготин постоји једна предшколска установа. Предшколска установа „Пчелица” једина је установа у граду која ради са децом свих васпитних група од узраста од 12 месеци до поласка у школу

Основно и средње образовање

- Мрежу установа основног образовања у општини Неготин чини дванаест основних школа са 20 подручних одељења (од којих је једна основна школа за образовање деце са сметњама у развоју и основна музичка школа). Укупан број ученика у основно школском образовању у школској 2023/2024 години је 1538 ученика .Укупан број деце уписане у основне школе је у константном паду

У Неготину постоје 4 редовне средње школе:

- Уметничка школа "Стеван Мокрањац"
- Пољопривредна школа са домом ученика "Рајко Боснић"
- Техничка школа
- Неготинска гимназија

У ове четири редовне средње образовне установе у 2023/2024. години уписано је 748 ученика. Евидентан је тренд опадања броја ученика у последњих 10 година.

Култура

На територији општине Неготин постоји 8 објеката од значаја за културни развој ове општине. Међу њима су Дом културе "Стеван Мокрањац", Историјски архив, Народна библиотека , "Доситеј Новаковић", Легат Радислава Тркуље, Музеј Крајине, Мокрањчева кућа, Музеј Хајдук Вељка.

Спорт

Општина Неготин има богату спортску традицију и велики број регистрованих спортских клубова (активних 28) и спортских објеката. У самом граду постоји Спортско-рекреативни центар са фудбалским тереном, помоћним теренима, теренима за мале спортове, олимпијским и дечијим базеном и др. У оквиру овог центра постоји и летња позорница

Привреда

Привредну карту општине Неготин карактерише пољопривредна производња, производња електричне енергије (ХЕ «Ђердап 2»), хемијска индустрија, саобраћај и др. Привреда и индустрија општине Неготин је сконцентрисана у центрима развоја Неготин и Прахово са индустријским зонама и мањим центрима развоја на руралном подручју: Јабуковац, Михајловац, Кобишница, Рајац, Рогљево.

Пољопривреда

Општина Неготин је богата плодним пољопривредним земљиштем. Под пољопривредним површинама је око 64,7% укупне територије Општине, у чијој структури доминирају оранице, пашњаци и површине под виноградима и воћњацима. Пољопривредне површине захватају 67.183,44 ха (извор података РГЗ), од чега су 57.950,21 ха обрадиве површине, а остало су пашњаци, трстици и неплодно земљиште. Пољопривредно земљиште у државној својини износи 7719,5978 хектара, а тренутно под закупом је 2351,4374 хектара.

Туризам

Потенцијали за развој туризма су изузетни а чини га богато културно наслеђе које укључује разноврсне туристичке мотиве почев од археолошких налазишта из доба Неолита, преко остатака Римске културе (археолошко налазиште Врело шаркамен), средњевековних манастира (Буково, Вратна, Короглаш) до споменика из новије историје (градске цркве, комплекс Мокрањчеве куће), заједно са развијеним културним, музичким и етно манифестацијама (Мокрањчеви дани, сусрети села). Значајни потенцијал чине виноградарство и винарство као развијене гране пољопривредне производње у општини Неготин које представљају базу за развој винског туризма и јако атрактивних винских туристичких путева. Око 800 хектара пољопривредног земљишта покривено је виноградима који се користе за производњу вина чија је традиција у овом крају дуга скоро седам векова, а чувени комплекси винских подрума „Пимница“ у Рогљеву, Рајцу и Смедовцу представљају туристичке мотиве високог степена атрактивности.

Саобраћај

Мрежу путева на територији општине Неготин чине: државни путеви првог и другог реда и локални путеви. Укупна дужина путне мреже на територији општине Неготин износи 457 км од чега 372 км са савременим коловозом. Државни путеви првог реда су у дужини од 89 км а другог реда у дужини од 115км, општински путеви су у дужини од 252 км. Неготин је саобраћајно повезан са пограничним насељеним местима у Румунији и Бугарској.

Социјална заштита

Кључни актери у области социјалне заштите на подручју општине Неготин су Центар за социјални рад Неготин, Црвени крст и удружења грађана у овој области.

У погледу обухвата корисника услуга социјалне заштите, општина Неготин остварује обухват који је био већи од просека Борског округа као и Републике до 2021. године, након ког се тај проценат смањује.

Услуге социјалне заштите које општина Неготин обезбеђује по Одлуци о социјалној заштити и у складу са Законом о социјалној заштити, за појединце и породице са територије општине Неготин које се остварују преко Центра за социјални рад су:

1. Услуге социјалне заштите:
 - Дневне услуге у заједници
 - Услуге подршке за самосталан живот
 - Саветодавно-терапијске и социо-едукативне услуге
 - Услуге смештаја
 - Остале усуге - једнократне помоћи

ЗДРАВСТВЕНО СТАЊЕ СТАНОВНИШТВА ОПШТИНЕ НЕГОТИН

Подаци из Анализе здравља Завода за јавно здравље Зајечар 2018-2022

Здравствено стање становништва је «опис и/или мерење здравља појединца, групе или целокупне популације према прихваћеним стандардима уз помоћ здравствених индикатора». Процена здравственог стања становништва је значајна за добијање основних информација о здрављу становништва за доносиоце здравствених услуга, као и доносиоце здравствене политике, такође омогућава мерење напретка у достизању циљева здравствене политике, као и за мерење вредности у здрављу добијене за уложени новац у систем здравствене заштите.

Здравствени индикатори или показатељи су основни инструменти помоћу којих се процењује стање здравља становништва. Идеалног здравственог индикатора (валидан, објективан, сензитиван и специфичан) нема, без обзира на напоре који су у трагању за објективним мерилима здравља учињени кроз векове.

Паралелно са развојем друштва мењао се и приступ здрављу, мењали су се и показатељи коришћени за процену здравља популације.

Последњих деценија мења се приступ мерењу здравственог стања становништва од „негативног“ (фокусираног на болест) ка „позитивном“ аспекту здравља који је заснован на перцепцији здравља, функционисању и могућности адаптације у животној средини. Овакав приступ подразумева да се за процену користе показатељи животног стила и квалитета живота.

Циљеви процене здравственог стања становништва су:

очување и унапређење здравственог стања становништва

праћење промена здравственог стања током времена

идентификовање приоритетних здравствених проблема

учавање и анализа разлика између појединих територија или популационих група

преиспитивање здравствене политике, стратегије здрав. заштите и здравствене технологије

унапређење менаџмента у здравству.

Витално-демографске карактеристике

Демографски врло старо становништво
Ниска стопа наталитета
Врло високе опште стопе морталитета
Негативан природни прираштај
Ниска општа стопа фертилитета
Очекивано трајање живота све дуже
Веома ниске стопе морталитета одојчади
Водећи узроци смрти су КВБ и тумори

Територија и становништво

Општина Неготин се простире на површини од 1090 км², са укупно 28.261 становником 2022.године (По попису становништва 2022.године, РЗС Србије). Густина насељености општине износи 25,9 становника на 1 км² у 39 насеља. Укупан број домаћинстава је 12.386, а домаћинство су просечно чиниле 2,3 особе.

Округ Бор се простире на површини од 3507 км², са укупно 101.100 становника 2022.године (По попису становништва 2022.године, РЗС Србије). Густина насељености општине износи 28,8 становника на 1 км² у 147 насеља. Укупан број домаћинстава је 43.010, а домаћинство су просечно чиниле 2,3 особе

Табела 1. Процењени број становника округа Бор у период од 2018. до 2022.године, по општинама

Општина/ Округ	године				
	2018	2019	2020	2021	2022
Бор	45266	44639	43983	43193	40845
Кладово	18643	18332	18002	17665	17435
Мајданпек	16437	16174	15893	15552	14559
Неготин	32654	32007	31332	30561	28261
Борски округ	113000	111152	109210	106971	101100

Извор: Попис становништва 2022.године (РЗС Србије)

На територији Борског округа, укупан број становника се константно смањује у период од 2018. до 2022. године, и то за 2380 становника просечно годишње, са базним индексом (2022/2018 године) 89,5% (Табела 1).

Укупан број становника општине Неготин се такође континуирано смањује у посматраном периоду за просечно 878,6 становника годишње, уједначеног интензитета у односу на округ у целини, са базним индексом 2022/2018 од 86,5% (Табела 1)

Старосна и полна структура

Анализа биолошких карактеристика становништва служи за процену приоритетних здравствених потреба, а истовремено је основ за планирање мера здравствене заштите и развој здравствених ресурса.

Сталне основне одреднице здравља су генетски код, пол и старост.

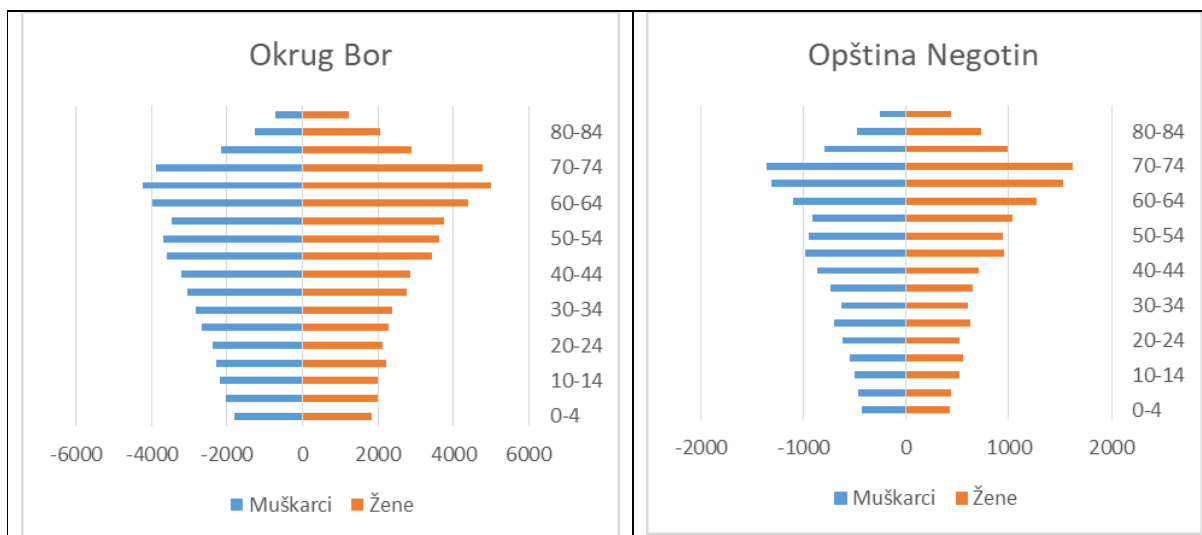
Расподела становништва, према полу и животном добу, сликовито се приказује пирамидом старости (дрво живота, арбор витае).

Облик пирамиде је измењен и она, све више, поприма изглед “урне” или “вазе”, карактеристичан за демографски старо становништво.

Табела 2. Број становника Борског округа и општине Неготин 2022.године, по полу

Старост у годинама	Борски округ			Општина Неготин		
	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж
0-4	3641	1812	1829	859	430	429
5-9	4040	2043	1997	911	470	441
10-14	4172	2177	1995	1031	508	523
15-19	4499	2273	2226	1111	557	554
20-24	4502	2380	2122	1148	626	522
25-29	4948	2671	2277	1329	706	623
30-34	5216	2820	2396	1236	637	599
35-39	5807	3054	2753	1386	741	645
40-44	6074	3223	2851	1576	864	712
45-49	7024	3580	3444	1943	991	952
50-54	7301	3683	3618	1892	947	945
55-59	7229	3483	3746	1947	916	1031
60-64	8369	3979	4390	2379	1105	1274
65-69	9256	4248	5008	2838	1311	1527
70-74	8679	3887	4792	2986	1357	1629
75-79	5047	2152	2895	1787	794	993
80-84	3340	1272	2068	1207	475	732
85 и више	1956	716	1240	695	254	441
Сума	101100	49453	51647	28261	13689	14572

Извор: Попис становништва 2022. године (РЗС Србије)

Графикон 4. Пирамида старости становништва Борског округа и општине Неготин 2022.године, према полу

Стопа маскулинитета, односно број мушкараца на 1000 жена 2022.године, на простору Борског округа је 958. Стопа маскулинитета је у свим општинама округа Бор негативна.

Општина Неготин има највећу негативну стопу маскулинитета у односу на округ у целини и све остале општине округа, са укупно 939 мушкараца на 1000 жена 2022. године (Табела 6).

Према свим релевантним показатељима, становништво Борског округа спада у категорију врло старог становништва, као и све општине округа (Табела 7).

Табела 3. Показатељи старења становништва Борског округа и општине Неготин у период од 2018. до 2022.године

Општина/ Округ	Показатељ	године				
		2018	2019	2020	2021	2022
Општина Неготин	Зрелост (% старијих од 65 година)	29,3	29,8	30,1	29,9	33,7
	Индекс старости	239,6	245,2	250,1	251	304,0
Округ Бор	Зрелост (% старијих од 65 година)	24,3	24,9	25,3	25,4	28,0
	Индекс старости	190,1	193,5	196,2	196,5	224,1

Извор: Попис становништва 2022.године (РЗС Србије)

Простор округа Бор је у најдубљој демографској старости, као и становништво свих општина округа.

Учешће становништва старог 65 и више година у укупној популацији округа Бор (зрелост становништва), показује да је становништво врло старо, односно да је удео дефинисане старосне групе популације већи од 10% .

Ниво индекса је забрињавајуће неповољан, са скоро двоструко већим уделом становништва старијег од 60 година у односу на становништво млађе од 19. Да је становништво округа Бор старо, потврђује и просечна старост становништва по подацима пописа становништва 2022.године, јер је старо становништво оно чија је просечна старост преко 30 година

Становништво општине Неготин има просечну старост 50,4 године, већу у односу на Борски округ, по подацима пописа становништва 2022.године. По полу, просечна старост за мушкарце је 48,8 година, а 51,8 за жене.

Табела 4. Тип старосне структуре становништва Борског округа и општине Неготин 2022.године

СТАРОСТ	Борски округ		Неготин	
	број	%	број	%
0-14 год.	11853	11,7	2801	9,9
15-49 год.	38070	37,7	9729	34,4
50 и више год.	51177	50,6	15731	55,7
УКУПНО	101100	100	28261	100

Извор: Попис становништва 2022.године (РЗС Србије)

Према дефинисаним типовима старосне структуре становништва од стране Густава Сундберга, становништво општине Неготин је регресивног типа. Забрињавајућа је чињеница да је само сваки десети становник млађи од 14 година, а да је сваки други становник општине старости 50 и више година. Удео наведених старосних група становништва је знатно неповољнији у односу на округ Бор.

Рађање и обнављање становништва

Демографски фактори утичу на економски и социјални развој друштва, а рађање и умирање на демографски развој простора.

Табела 5. Стопа наталитета и општа стопа фертилитета женског становништва округа Бор и општине Неготин, у периоду од 2018. до 2022. године

Општина/ Округ	Показатељи	године				
		2018	2019	2020	2021	2022
Неготин	Број становника	32654	32007	31332	30561	28261
	Број живорођених	191	167	159	170	157
	Стопа наталитета	5,8	5,2	5,1	5,6	5,6
	Број жена 15-49 година	6145	6001	5855	5739	4607
	Општа стопа фертилитета	31,1	27,8	27,2	29,6	34,1
Округ Бор	Број становника	113000	111152	109210	106971	101100
	Број живорођених	776	754	655	765	723
	Стопа наталитета	6,9	6,8	6	7,2	7,2
	Број жена 15-49 година	22197	21772	21340	20930	18069
	Општа стопа фертилитета	35	34,6	30,7	36,6	40,0

Извор: Процењен број становника РЗС за 2018, 2019, 2020. и 2021. годину (РЗС Србије);

Округ Бор представљаја нисконаталитетно подручје. Стопа наталитета је екстремно ниска у посматраном петогодишњем периоду, јер је вредност константно око 7%.

У посматраном петогодишњем периоду општина Неготин има стопу **наталитета** екстремно ниску, јер је вредност константно незнатно испод 6%, тако да представља нисконаталитетно подручје.

Ниска општа стопа фертилитета (мања од 50%) доприноси негативном тренду природног кретања становништва. Последњих пет година, општа стопа **фертилитета** женског становништва округа Бор је у константном колебању са распоном стопа од 30,7% (2020.године) до 40% године 2022.

Последњих пет година, општа стопа фертилитета женског становништва општине Неготин је у константном колебању, са распоном стопа од 34,1% (2022.године) до 27,2% године 2020.

Смртност становништва (морталитет)

Стопа општег морталитета преко 12% карактерише висок морталитет, а уколико вредности прелазе границу од 15% категоришу се као врло високе стопе.

У периоду од 2018. до 2022.године, опште стопе морталитета становништва округа Бор су врло високе, са константним колебањем. На 1000 становника су умрле од 16 особа до 31 особе.

Табела 6. Општа стопа морталитета становништва Борског округа и у општини Неготин у периоду од 2018. до 2022.године

Општина/ Округ	Показатељи	године				
		2018	2019	2020	2021	2022

Неготин	бр. умрлих	696	678	790	933	763
	стопа	21,3	21,2	25,2	30,5	27
Округ Бор	бр. умрлих	2101	2123	2374	2777	2267
	стопа	18,6	19,1	21,7	26	22,4

Извор: Процењен број становника РЗС за 2018, 2019, 2020. и 2021. годину (РЗС Србије); Попис становништва 2022.године (РЗС Србије); ДЕМ 2 за 2018, 2019, 2020. 2021. и 2022.годину (РЗС Србије)

Општина Неготин, у посматраном периоду, има врло високе опште стопе mortalитета становништва, са тенденцијом колебања вредности стопа. На 1000 становника су умрле од 21 до 31 особе. Стопе су веће у односу на округ Бор и одговара општем mortalитету на подручју региона и у социјално-економски развијеним срединама.

Општа стопа смртности у Србији износила је 2014. године 14,2%. Разлог релативно великог броја смртних случајева у Србији је, пре свега, неповољна старосна структура, односно интензивно старење популације у протеклим деценијама. Према пописним подацима из 2022. године, просечна старост становништва Србије износила је 43,8 година, а индекс старења 1,5. Неповољнија општа стопа смртности је на простору округа Бор, што кореспондира са најдубљом демографском старосну у којој се налази становништво свих општина округа. Такође, индекс старења је веома висок и на простору округа Бор, и креће се од 1,9 до 2,2. у општини Неготин, од 2,4 до 3.

Табела 7. Очекивано трајање живота на рођењу становништва Борског округа у период од 2018. до 2022. године, по полу, и у општини Неготин

Општина/ Округ	пол	године				
		2018	2019	2020	2021	2022
Неготин	Укупно	74,2	73,8	72,3	71,43	72,08
	Мушко	71,5	71,6	69,2	68,62	67,51
	Женско	76,9	75,9	75,3	74,54	76,21
Округ Бор	Укупно	73,8	74,2	73,1	71,03	73,68
	Мушко	70,6	71,9	69,4	68,05	69,94
	Женско	77	76,5	76,8	74,34	77,87

Извор: Очекивано трајање живота живорошених према скраћеним апроксимативним таблицама mortalитета – ниво општина (РЗС Србије).

Очекивано трајање живота на рођењу је један од најбољих показатеља здравственог стања становништва. На територији округа Бор, у периоду од 2018. до 2022. године, очекивано трајање живота је просечно око 74 године, са трендом смањења до 71 године 2021.године. Очекивано трајање живота жена је просечно за две до седам година дуже у односу на мушкарце .

У периоду од 2018. до 2022. године, Општина Неготин, има очекивано трајање живота на рођењу од 74 године (2018.године) до 72 године (2021. и 2022.године). У односу на Борски округ не постоји значајно одступање. Очекивано трајање живота жена је просечно за четири до пет година дуже у односу на мушкарце.

Међу показатељима здравственог стања, mortalитет одојчади је најпознатији, широко прихваћен и за многе земље света, још увек врло осетљив индикатор здравља, не само одојчади, већ и целокупне популације. Он одражава и ниво здравља мајке, ниво антенаталне и постнаталне заштите мајке и детета, политику планирања породице, хигијенске прилике и уопште, ниво социјално-економског развоја друштва. Поред тога, стопа смртности одојчади

је користан индикатор у процени доступности, коришћења и ефективности здравствене заштите, а тиме и организације и квалитета рада здравствене службе.

У оквиру смртности по старости, посебна пажња се посвећује смртности у првој години живота. Смртност одојчади је дуго био показатељ социо-економских услова у којима живи нека популација, а и сада је у великој мери њен ниво под утицајем опште развијености неког подручја. Генерално се може рећи да је смртност деце у првој години живота висока у неразвијеним земљама, а ниска у развијеним, где је услед бољег животног стандарда и контроле егзогенних нокси постала индикатор, првенствено, перинаталне заштите.

Стопе морталитета одојчади се сматрају врло високим уколико је њихова вредност већа од 30‰, а врло ниске стопе су испод 18‰.

Структура умирања одојчади према старости је најбољи показатељ интензитета и фреквентности дејстава егзогенних и ендогених фактора као узрока смрти. У оквиру морталитета одојчади посебно се прате:

неонатална смртност (смртност одојчади у периоду од рођења до 28 дана живота), која се анализира кроз два временска периода: рана неонатална смртност (од 0-6 дана) и касна неонатална смртност (од 7-27 дана живота);

перинатални морталитет одојчади подразумева мртворођеност и рану неонаталну смртност. Изражава се стопом на 1000 укупно рођене деце у току године (живорођене и мртворођене деце).

На рани **неонатални морталитет** делују, скоро искључиво, ендогени фактори, недонешеност и повреде при порођају, док су чести узроци умирања одојчади у постнеонаталном периоду фактори спољне средине (на које се може значајније утицати путем квалитетне здравствене заштите и здравственог васпитања).

Стопа морталитета или мртворођености је индекс касне феталне смрти (после 28 недеља трудноће) и представља број мртвородјених на 1000 укупно родјене деце. На висину стопе морталитета утичу бројни фактори: неповољна телесна грађа мајке, пол детета (више је мртворођене мушке деце), пушење мајке, одређене болести, тровање тешким металима, као и ефикасност контроле тока трудноће и обухват стручном помоћи при порођају.

Перинатални морталитет одојчади подразумева мртворођеност и рану неонаталну смртност. Изражава се стопом на 1000 укупно рођене деце у току године (живорођене и мртворођене).

Стопа морталитета, на подручју Борског округа, је у константном колебању, у распону стопа од 10,3‰ до 1,5‰.

У последњих пет година, на територији Борског округа, стопа морталитета одојчади је са осцилацијама вредности стопа, које су врло ниске.

Табела 8. Стопе морталитета и морталитета одојчади на подручју Борског округа и општине Неготин у периоду 2018. до 2022. године

Општина/ Округ	Параметри	године				
		2018	2019	2020	2021	2022
Округ Бор	Број укупно рођене деце	782	758	656	773	726
	Број живорођених	776	754	655	765	723
	Број мртворођених	6	4	1	8	3
	Стопа морталитета	7.7	5.3	1.5	10.3	4.1
	Број умрле одојчади	6	4	6	4	7
	Стопа морталитета одојчади	7.7	5.3	9.2	5.2	9.7
Општина Неготин	Број укупно рођене деце	194	168	160	173	157
	Број живорођених	191	167	159	170	157
	Број мртворођених	3	1	1	3	0

	Стопа морталитета	15.5	6	6.3	17.3	0
	Број умрле одојчади	2	4	6	1	3
	Стопа морталитета одојчади	10.5	24	37.7	5.9	19.1

Извор: Процењен број становника РЗС за 2018, 2019, 2020. и 2021. годину (РЗС Србије); Попис становништва 2022.године (РЗС Србије);

У последњих пет година, на територији Борског округа, стопа морталитета одојчади је са осцилацијама вредности стопа, које су врло ниске. У општини Неготин је за пет година умрло 15 одојчади. Стопа морталитета одојчади је врло ниска, у распону од 5,9% 2021.године до 37,7% 2020.године. Овакав ниво стопа је само одраз „игре малих бројева“

Развој научних сазнања у области медицине која су довела до унапређења превенције, дијагностике и лечења, продужење животног века, бољи социјално-економски услови и развој здравствене делатности, довели су до значајних промена у структури морталитета. Промене се огледају у смањењу учешћа заразних болести и већем уделу хроничних масовних незаразних обољења.

Овде треба нагласити да је оболевање, а последично и смртност од АИДС-а у порасту. Такође, новооткривена респираторна заразна обољења са високом стопом леталитета, као и друга слична заразна обољења треба да буду, свакако, у жижи интересовања здравствене делатности. За сада, ове болести нису узеле значајног удела у укупној смртности.

Током посматраног петогодишњег периода, највећи удео у смртности становништва општине Неготин има група болести система крвотока, са уделом који се креће од 44,6% (2021.године) до 56% (2018.године). Тумори се налазе на другом месту узрока смрти, са незнатно мање од 15% укупно умрлих. Током 2020. и 2022.године, на трећем месту по учесталости је група болести ЦОВИД-19, а 2021.године је на другом месту. Следе болести са малим уделом у укупном морталитету, и то са различитим рангом удела по годинама посматраног периода.

Групе болести према МКБ-Х	2019.		2020.		2021.	2022.
	број	%	број	%	број	%
Болести система крвотока (И00-И99)	1202	56.6	1255	52.9	1222	44
Тумори (С00-Д48)	347	16.3	326	13.7	296	10.7
Цовид-19 (У00-У89)			235	9.9	616	22.2
Болести система за дисање (Ј00-Ј99)	102	4.8	116	4.9	149	5.4
Болести нервног система (Г00-Г99)	59	2.8	38	1.6	61	2.2
Болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма (Е00-Е90)	75	3.5	77	3.2	96	3.4
Болести мочрајно-полног система (Н00-Н99)	62	2.9	67	2.8	60	2.1
Болести система за варење (К00-К93)	69	3.3	52	2.2	36	1.3
Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази (Р00-Р99)	88	4.1	77	3.2	128	4.6
Повреде, тровања и остале последице спољ.узрока (С00-Т98)	78	3.7	61	2.6	61	2.2
Душевни поремећаји и поремећаји понашања (Ф00-Ф99)	17	0.8	25	1.1	27	1
Заразне и паразитарне болести (А00-Б99)	9	0.4	22	0.9	9	0.3
Болести крви, крвотворних органа и поремећаји имунитета (Д50-Д89)	7	0.3	7	0.3	6	0.2
Стања у порођајном периоду (П00-П96)	3	0.1	5	0.2	2	0.1
Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива (М00-М99)	2	0.1	4	0.2	2	0.1
Болести коже и поткожног ткива (Л00-Л90)	1	0	4	0.2	2	0.1
Урођене наказности, деформације и хромозомске ненормалности (Q00-Q99)	2	0.1	2	0.1	4	0.1
Трудноћа, рађање и бабиње (О00-О99)	0	0	1	0	0	0

Болести ока и припојака ока (X00-X59)	0	0	0	0	0	0
Болести ува и болести мастоидног наставка (X60-X95)	0	0	0	0	0	0
УКУПНО	2123	100	2374	100	2777	100

Табела 9. Умрли према узроцима смрти за округ Бор у период од 2018. до 2022.године
Извор: ДЕМ-2 за 2018, 2019, 2020, 2021. и 2022.годину (РЗС Србије)

Током посматраног петогодишњег периода, највећи удео у смртности становништва округа Бор има група болести система крвотока, са уделом који се креће од 44% (2021.године) до 56,6% (2019.године). Тумори се налазе на другом месту узрока смрти, са уделом који бележи константни тренд смањења од 18,4% до 10,7% (2021.године) и порастом 2022.године (14,7%) у укупном броју умрлих. Током 2020. и 2022.године, на трећем месту по учесталости је група болести КОВИД-19, а 2021.године на другом месту. Следе болести са малим уделом у укупном морталитету, и то са различитим рангом удела по годинама посматраног периода.

Природни прираштај

Једна од детерминанти динамике становништва је и природни прираштај, који настаје као резултат деловања наталитета и морталитета.

Табела 10. Природни прираштај у Борском округу и општини Неготин у период од 2018. до 2022.године

Година	Борски округ				Општина Неготин			
	Број живорођених	Број умрлих	Природни прираштај		Број живорођених	Број умрлих	Природни прираштај	
			Број	Стопа			Број	Стопа
2018	776	2101	-1325	-11.7	191	696	-505	-15.5
2019	754	2123	-1369	-12.3	167	678	-511	-16
2020	655	2374	-1719	-15.7	159	790	-631	-20.1
2021	765	2777	-2012	-18.8	170	933	-763	-25
2022	723	2267	-1544	-15.3	157	763	-606	-21.4

Извор: Процењен број становника РЗС за 2018, 2019, 2020. и 2021. годину (РЗС Србије); Попис становништва 2022.године (РЗС Србије); ДЕМ 1 и ДЕМ 2 за 2018, 2019, 2020, 2021. и 2022. годину (РЗС Србије)

У општини Неготин, природни прираштај је са негативним предзнаком, као и на територији Борског округа, у периоду од 2018. до 2022.године, али са вредностима стопа које су неповољније у односу на округ .

Склопљени и разведени бракови

Репродукција становништва се и даље најчешће остварује у оквиру брачне заједнице, односно породице. У Републици Србији око 75% живорођене деце рађа се у брачној заједници.

Табела 11. Показатељи закључивања и развода бракова на територији Борског округа у периоду од 2018. до 2022. године и у општини Неготин

Општина / Округ	Показатељи	године				
		2018	2019	2020	2021	2022
Општина	Број закључених бракова	180	158	99	131	135

Неготин	Број закључених бракова на 1000 становника	5,5	4,9	3,2	4.3	4.8
	Број разведених бракова	71	82	54	76	64
	Број разведених бракова на 1000 становника	2,2	2,6	1,7	2.5	2.3
	Број разведених бракова на 1000 закључених бр.	394,4	519	545,5	580.2	474.1
Округ Бор	Број закључених бракова	591	572	328	507	479
	Број закључених бракова на 1000 становника	5,2	5,1	3	4.7	4.7
	Број разведених бракова	223	251	208	217	206
	Број разведених бракова на 1000 становника	2	2,3	1,9	2	2
	Број разведених бракова на 1000 закључених бр.	377,3	438,8	634,1	428	430.1

Извор: Основни показатељи о закљученим и разведеним браковима 2018, 2019, 2020, 2021. и 2022.године (РЗС Србије); Процењен број становника РЗС за 2018, 2019, 2020. и 2021. годину (РЗС Србије); Попис становништва 2022.године (РЗС Србије)

Број склопљених бракова на 1000 становника округа Бор, у периоду од 2018. до 2022.године, је у константном колебању и креће се од 5,2‰. (2018.године) до 3‰ (2020.године). Овакве стопе нупцијалитета у округу Бор у односу на Републику Србију и Регион Јужне и Источне Србије је уједначен.

Стопе нупцијалитета у општини Неготин су у сталном колебању, са вредностима стопа од 5,5‰ (2018.године) до 3,2‰ (2020.године). Број склопљених бракова на 1000 становника општине Неготин, је уједначен у односу на округ Бор, као и у односу на Републику Србију и Регион Јужне и Источне Србије.

Стопа диворцијалитета, на простору округа Бор је у благом колебању и са распонем вредности стопа од 1,9‰ (2020.године) до 2,3‰ (2019.године). У односу на број разведених бракова на 1000 становника Републике Србије и Региона Јужне и Источне Србије, округ Бор има заступљеније разводе.

У периоду од 2018. до 2022.године, број разведених бракова на 1000 становника општине Неготин је у сталном колебању у посматраном период. Стопа диворцијалитета је са распонем вредности стопа од 1,7‰ (2020.године) до 2,6‰ (2019.године), које су веће у односу на округ Бор. У односу на стопе Републике Србије и Региона Јужне и Источне

Број разведених бракова на 1000 закључених бракова у општини Неготин је у константном колебању, са распонем стопа диворцијалитета од 394,4‰ (2018.године) до 580,2‰ (2021.године). Током 2022.године сваки други брак је разведен, а у Републици Србији и Региону Јужне и Источне Србије сваки трећи или четврти.

Социјално-економски показатељи

За организацију и функционисање система здравствене заштите, као и за здравствено стање становништва значајни су и социо-економски показатељи.

Табела 12. Укупан број запослених и стопа запослености на територији Борског округа у периоду од 2018. до 2022. године, општина Неготин

Општина/ а/ Округ	Параметри	године				
		2018	2019	2020	2021	2022
Неготин	Број запослених	7675	7527	7431	7360	7199
	Стопа на 1000 становника	235.04	235.2	237.2	240.8	394.2
	Стопа на 1000 становника (15-65.г)	391.18	394	387.8	393.4	451.4
Округ Бор	Број запослених	29161	30294	29232	30542	32274
	Стопа на 1000 становника	258.06	272.5	267.7	285.5	319.2
	Стопа на 1000 становника (15-65 г.)	406.33	432.1	415.3	444	529.4

Извор: Подаци о регистрованој запослености у Републици Србији (РЗС Србије); Процењен број становника РЗС за 2018, 2019, 2020. и 2021. годину (РЗС Србије); Попис становништва 2022.године (РЗС Србије)

Стопа запослености на простору Борског округа, је у константном колебању у распону стопа од 258,1‰ (2018.године) до 319,2‰ (2022.године).

У посматраном петогодишњем периоду, Општина Неготин има стопе запослености које су у порасту. Најмања стопа запослености је 2018.године (са стопом 235‰), а највећа 2022.године (394,2‰). Стога је просечна годишња стопа запослености у посматраном петогодишњем периоду мања у општини Неготин у односу на округ Бор, са 268,5 запослених на 1000 становника, односно 280,6‰. У посматраном петогодишњем период, на простору општине Неготин на 1000 радно активних становника просечно је 403,6 запослених

Просечна годишња стопа незапослености радноактивног становништва округа Бор, у периоду од 2018. до 2022.године, је 130,5‰.

Табела 13. Укупан број незапослених, удео незапослених жена и стопе на 1000 радно активних становника на територији Борског округа у периоду од 2018. до 2022. године, и у општини Неготин

Општине/ Округ	Параметри					
		2018	2019	2020	2021	2022
Неготин	Број незапослених	2322	2007	2008	1962	1679
	Удео женског становништва у укупном броју незапослених (%)	51.5	52.4	53.8	53.5	53.6
	Стопа на 1000 становника (15-65 г.)	118.3	105.1	104.8	104.9	105.3
Округ Бор	Број незапослених	10762	9288	9031	8516	7196
	Удео женског становништва у укупном броју незапослених (%)	55.5	57.3	58.1	60.5	61
	Стопа на 1000 становника (15-65 г.)	150	132.5	128.3	123.8	118

Извор: Подаци о броју незапослених становника по полу (Национална служба за запошљавање – Филијала Зајечар); Процењен број становника РЗС за 2018, 2019, 2020. и 2021. годину (РЗС Србије);); Попис становништва 2022.године (РЗС Србије)

Просечна годишња стопа незапослености радноактивног становништва у општини Неготин у периоду од 2018. до 2022.године, је 107,7‰. Стопа незапослености је у константном смањењу, од 118,3‰ до 104,9‰ (2021.године), а са благим порастом 2022.године (105,3‰). Достигнути ниво стопе незапослености је значајно мањи у односу на Борски округ у

посматраном периоду. Удео женског становништва у укупном броју незапослених 2022.године је 53,6%

Наша земља је у врху листе европских земаља према стопи незапослености. Према подацима Еуростата, у ЕУ стопа незапослености у јануару 2014.године је била 10,8%, дакле у еврозони без посла је 26,23 милиона људи.

Табела 14. Просечне месечне нето зараде у РСД по запосленом на територији округа Бор и општине Неготин у периоду од 2018. до 2022. године и индекс у односу на Републику Србију и поједине регионе Републике Србије

Општине/ Округ	Параметри	године				
		2018	2019	2020	2021	2022
Неготин	Просечна нето зарада	42331	46221	51060	55635	63543
	Индекс у односу на РС	85.26	84.16	85	84.5	84.8
	Индекс у односу на Војводину	89.88	88.95	89.3	89	89.2
	Индекс у односу на Ј и И Србију	95.92	95.77	96.6	96.7	98.8
	Индекс у односу на округ Бор	87.03	84.07	82.5	81.5	82.6

Извор: Резултати извештаја “Просечне зараде према статистичким територијалним јединицама” (РЗС Србије)

Општина Неготин има мању просечну месечну нето зараду по запосленом једино у односу на Републику Србију, Регион Војводине, Регион Јужне и Источне Србије и округа Бор. Зарада у општини Неготин је у колебању са тенденцијом пораста и креће од 42331 динара (2018.године) до 63543 динара 2022.године

ОБОЛЕВАЊЕ СТАНОВНИШТВА (МОРБИДИТЕТ)

Индикатори обољевања су група класичних показатеља здравственог стања становништва. У нашој земљи, званично регистровани морбидитет чине подаци о броју и врсти обољења, основним демографским карактеристикама особе, дужини лечења, врсти терапије и исходу, али само оног дела становништва које се обрати здравственој установи (било ког нивоа здравствене заштите) ради пружања услуга.

ВАНБОЛНИЧКИ МОРБИДИТЕТ

Подаци о морбидитету регистрованом у примарној здравственој заштити резултат су рутинске здравствене статистике: бележе се само она стања која су пацијента због субјективних сметњи навела да затражи помоћ здравствених радника. Већи број евидентираних дијагноза не мора, обавезно, да значи већи број болесних у популацији, већ може бити последица и учесталијег коришћења здравствене службе или неправилно евидентираних хроничних болести више пута годишње.

У даљем тексту представљени су подаци о **морбидитету по службама** медицинског центра Неготин

Служба опште медицине општине Неготин- подаци о морбидитету

У служби опште медицине на подручју општине Неготин у периоду од 2018. до 2022. године регистровано је од 18955 (2018.) до 16868 (2022.) обољења, стања и повреда, тако да је стопа у 2022. години износила 692,7‰.

Најзаступљенија група болести у овом периоду јесу шифре за посебне намене (У04,У07) са дијагнозом хитна употреба У07 (Цовид 19-У07.1, У07.2)(37,7% у 2022.). Стопа морбидитета је у 2022. години је 261,5 на 1000 становника старијих од 19 година (Табеле 38 и 39).

На другом месту по учесталости су обољења система за дисање. Међу њима доминира акутно запаљење ждрела и крајника који чини, просечно 6,9% свих дијагноза у петогодишњем периоду.

Треће место припада групи болести мишићно-коштаног система и везивног ткива. Удео ове групе болести у укупном морбидитету кретао се од 15,7% у 2018. до 7,6% у 2022. години. Стопа морбидитета за ову групу болести у последњој години праћења износи 52,3‰. Друга обољења леђа је најзаступљенија дијагноза ове групе болести са просечном заступљеношћу од 7,6% у анализираном петогодишњем периоду.

Болести система крвотока чине око 10,5% укупног морбидитета и налазе се на четвртом месту по учесталости (стопа морбидитета у 2022. години је 48,3‰. Водећа дијагноза из ове групе је повишен крвни притисак.

Болести мокраћно-полног система заузимају пето место (9,6% у просеку) у структури морбидитета регистрованог у служби опште медицине на подручју општине Неготин у испитиваном периоду .

У периоду 2018.-2022. године на територији општине Неготин водећих пет дијагноза су биле: хитна употреба У07(Цовид 19-У07.1, У07.2), акутно запаљење ждрела и крајника (6,9% у просеку), запаљење мокраћне бешике (4,9% у просеку), повишен крвни притисак (7% просечно) и други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази (3,5%).

Табела бр.15. Водеће групе болести у служби опште медицине на подручју општине Неготин у периоду 2018-2022. године

Група болести према МКБ-Х	2018		2019		2020		2021		2022	
	Н	%	Н	%	Н	%	Н	%	Н	%
XXИИ Шифре за посебне намене (У04,У07)	0	0	0	0	1355	8,1	6051	30,6	6366	37,7
Х Болести система за дисање	3911	20,6	3349	19,3	2085	12,5	1666	8,4	1757	10,4
ХИИИ Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива	2979	15,7	2666	15,4	2169	13	1787	9,1	1274	7,6
ИХ Болести система крвотока	2235	11,8	2077	12	1697	10,2	2308	11,7	1177	7
ХИВ Болести мокраћно-полног система	2417	12,8	2149	12,4	1674	10,1	1350	6,8	1022	6,1
ХВИИИ Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази	980	5,2	1094	6,3	2174	13,1	1996	10,1	834	4,9
ХИ Болести система за варење	1221	6,4	1033	6	942	5,7	796	4	680	4
В Душевни поремећаји	412	2,2	382	2,2	307	1,8	499	2,5	655	3,9
ХИИ Болести коже и поткожног ткива	1036	5,5	859	5	704	4,2	573	2,9	560	3,3
ХИХ Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора	1026	5,4	1101	6,4	833	5	622	3,1	471	2,8
Остале групе болести	2738	14,4	2605	15	2711	16,3	2102	10,8	2072	12,3
УКУПНО	18955	100	17315	100	16651	100	19750	100	16868	100

Табела бр. 16 Водеће дијагнозе у служби опште медицине на територији општине Неготин у периоду 2018-2022. године

Дијагноза према МКБ-Х	2018		2019		2020		2021		2022	
	Н	%	Н	%	Н	%	Н	%	Н	%
Хитна употреба У07(Цовид 19-У07.1, У07.2)	0	0	0	0	1355	8,1	6051	30,6	6366	37,7
Акутно запаљење ждрела и крајника (J02-J03)	1916	10,1	1743	10,1	1121	6,7	783	4	620	3,7
Запељење мокраћне бешике (N30)	1284	6,8	1162	6,7	887	5,4	603	3,1	444	2,6
Повишен крвни притисак (I10)	1549	8,2	1505	8,7	1183	7,1	1728	8,7	400	2,4
Други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази (P00-P09,P11-P49...P88-P99)	592	3,1	625	3,6	818	4,9	775	3,9	372	2,2
Болести коже и поткожног ткива (L10-L99)	734	3,9	602	3,5	516	3,1	426	2,2	361	2,1
Друга обољења ледја (M40-M49, M53-M54)	2032	10,7	1840	10,6	1501	9	1119	5,7	358	2,1
Дегенеративна обољења зглоба (M15-M19)	559	2,9	490	2,8	384	2,3	317	1,6	319	1,9
Друге специфичне, неспецифичне И вишеструке повреде (S00-S01...T13-T14)	756	4	839	4,8	654	3,9	470	2,4	310	1,8
Поремећаји расположења (афективни поремећаји) (F30-F39)	179	0,9	176	1	126	0,8	224	1,1	283	1,7
Остале дијагнозе болести	9354	49,4	8333	48,2	8106	48,7	7254	36,7	7035	41,8
УКУПНО	18955	100	17315	100	16651	100	19750	100	16868	100

Служба за здравствену заштиту предшколске деце општине Неготин- подаци о морбидитету

Број утврђених обољења, стања и повреда у служби за здравствену заштиту предшколске деце на подручју општине Неготин у петогодишњем периоду кретао се од 7614 обољења у 2018.години до 5325 у 2022. Години. Стопа оболевања у 2022. износи 4354/1000 деце предшколског узраста.

На првом месту су респираторне болести. Стопа оболевања од респираторних болести износила је 2254,3/1000 у 2022. години деце старости 0-6 година. Ова група болести чини 51,8% укупног морбидитета у 2022. години.

Следи група симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази са 14,9% у 2018.-18,0% у 2022. години морбидитета ове службе (стопа-785,8‰ у 2022. години).

На трећем месту са учешћем од 6,4% просечно у петогодишњем периоду су болести коже и поткожног ткива (стопа морбидитета у 2022. – 282,9‰)

На четвртном месту у структури морбидитета су болести ува и мастоидног наставка са уделом од 5,8% у 2022.(стопа –253,5‰ у 2022.).

На петом месту у структури морбидитета су болести система за варење које чине 4,5-6,1% свих евидентираних дијагноза у овој служби (стопа –197,9‰ у 2022. години).

Пет најчесталијих дијагноза: акутне инфекције горњих респираторних путева, грозница непознатог порекла, друге болести носа и синуса носа, акутно заостајење ждрела и крајника и други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази (Табела 49). Првих пет дијагноза у служби за здравствену заштиту предшколске деце на територији општине Неготин 2022. године чинило је 59% укупног морбидитета.

Табела бр.17 Водеће групе болести у служби за здравствену заштиту предшколске деце на подручју општине Неготин у периоду 2018-2022. године

Група болести према МКБ-Х	2018		2019		2020		2021		2022	
	Н	%	Н	%	Н	%	Н	%	Н	%
Х Болести система за дисање	4002	52,6	3474	50	1808	47,9	2135	46,2	2757	51,8
ХВИИИ Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази	1137	14,9	1096	15,8	583	15,5	873	18,9	961	18,0
ХИИ Болести коже и поткожног ткива	487	6,4	417	6	255	6,8	280	6,1	346	6,5
ВИИИ Болести ува и мастоидног наставка	329	4,3	367	5,3	180	4,8	278	6	310	5,8
ХИ Болести система за варење	382	5	422	6,1	180	4,8	241	5,3	242	4,5
ВИИ Болести ока и припојака ока	265	3,5	150	2,2	106	2,7	99	2,1	170	3,2
И Заразне болести	239	3,1	356	5,1	138	3,7	99	2,1	137	2,6
ХИВ Болести мокраћно-полног система	309	4,1	267	3,8	189	5	156	3,4	117	2,2
ХИХ Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора	156	2,1	135	1,9	115	3,1	121	2,6	70	1,3
ХХИИ Шифре за посебне намене (У04,У07)	0	0	0	0	0	0	105	2,3	64	1,2
Остале групе болести	308	4	261	3,8	216	5,7	232	5	151	2,9
УКУПНО	7614	100	6945	100	3770	100	4619	100	5325	100

Табела бр. 18 Водеће дијагнозе у служби за здравствену заштиту предшколске деце на територији општине Неготин у периоду 2018-2022. године

Дијагноза према МКБ-Х	2018		2019		2020		2021		2022	
	Н	%	Н	%	Н	%	Н	%	Н	%
Акутне инфекције горњих респираторних путева (J00-J01,J05-J06)	2322	30,5	2262	32,6	1215	32,2	1232	26,7	1336	25,1
Грозница непознатог порекла (P50)	339	4,5	346	5,1	251	6,7	444	9,6	614	11,5
Друге болести носа и синуса носа (J30-J31...J33-J34)	113	1,5	167	2,4	67	1,8	212	4,6	482	9,1
Акутно запаљење ждрела и крајника (J02-J03)	876	11,5	605	8,7	242	6,4	280	6,1	417	7,8
Други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази (P00-P09, P11-P49, P51- P53, P55-P99)	710	9,3	647	9,3	264	7	350	7,6	294	5,5
Болести коже и поткожног ткива (L10-L99)	407	5,3	370	5,3	208	5,5	225	4,9	277	5,2
Болести средњег ува И болести мастоидног наставка (X65-X75)	300	3,9	335	4,8	124	3,3	208	4,5	223	4,2
Бронхијална астма (J45-J46)	1	0	4	0,1	4	0,1	109	2,3	217	4,1
Акутни бронхитис и бронхиолитис (J20-J21)	441	5,8	314	4,5	218	5,8	198	4,3	189	3,5
Болести вежњаче ока (X10-X13)	124	1,6	104	1,5	68	1,8	71	1,5	148	2,8
Остале дијагнозе болести	1981	26,1	1791	25,7	1109	29,4	1290	27,9	1128	21,2
УКУПНО	7614	100	6945	100	3770	100	4619	100	5325	100

Служба за здравствену заштиту школске деце и омладине општине Неготин- подаци о морбидитету

Број утврђених обољења, стања и повреда у служби за здравствену заштиту школске деце на подручју општине Неготин у периоду 2018-2022. године кретао се од 10861 (2018. година) до 5994 (2022. година). Стопа укупног обољевања у 2022. години износи 2429,7/1000 деце.

Најучесталија су респираторна обољења (стопа – 9‰ у 2022. години) са најчешћом дијагнозом акутне инфекције горњих респираторних путева.

На другом и трећем месту су симптоми, знаци и патолошки и клинички лабораторијски налази (стопа –348,2‰ у 2022. години) и болести система за варење (стопа –185,2‰ у 2022. години).

На четвртом месту су болести ува и мастоидног наставка са стопом оболевања 107,8/1000 у 2022. години .

Болести коже и поткожног ткива (5,9% у просеку) са стопом оболевања –106,6‰ у 2022. години налазе се на петом месту по учесталости међу децом школског узраста.

У служби за здравствену заштиту деце школског узраста на територији општине Неготин 2022. године првих пет водећих дијагноза чине 56,6% регистрованог морбидитета. Дијагноза акутне инфекције горњих респираторних путева налази се на првом месту. Следе друге болести носа и синуса носа, акутно запаљење ждрела и крајника, грозница непознатог порекла и други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази

Табела бр.19 Водеће групе болести у служби за здравствену заштиту школске деце и омладине на подручју општине Неготин у периоду 2018-2022. године

Група болести према МКБ-Х	2018		2019		2020		2021		2022	
	Н	%	Н	%	Н	%	Н	%	Н	%
Х Болести система за дисање	5636	51,9	5000	49,6	2291	45,3	1927	36,7	3128	52,2
ХВИИИ Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази	1097	10,1	1146	11,4	621	12,3	939	17,9	859	14,3
ХИ Болести система за варење	760	7	746	7,4	321	6,3	338	6,4	457	7,6
ВИИИ Болести ува и мастоидног наставка	368	3,4	366	3,6	218	4,3	201	3,8	266	4,4
ХИИ Болести коже и поткожног ткива	611	5,6	615	6,1	362	7,2	313	6	263	4,4
ВИИ Болести ока и припојака ока	445	4,1	297	2,9	195	3,9	135	2,6	201	3,4
ХИВ Болести мокраћно-полног система	534	4,9	493	4,9	246	4,9	187	3,6	170	2,8
ХХИИ Шифре за посебне намене (У04,У07)	0	0	0	0	61	1,2	437	8,3	154	2,6
ХИХ Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора	477	4,4	462	4,6	242	4,8	189	3,6	124	2,1
ХИИИ Болести мишићно-коштаног система	314	2,9	276	2,7	138	2,7	115	2,2	114	1,9
Остале групе болести	619	5,7	674	6,8	364	7,1	471	8,9	258	4,3
УКУПНО	10861	100	10075	100	5059	100	5252	100	5994	100

Табела бр. 20 Водеће дијагнозе у служби за здравствену заштиту школске деце и омладине на територији општине Неготин у периоду 2018-2022. године

Дијагноза према МКБ-Х	2018		2019		2020		2021		2022	
	Н	%	Н	%	Н	%	Н	%	Н	%
Акутне инфекције горњих респираторних путева (J00-J01, J05-J06)	3127	28,8	3427	34,1	1459	28,8	1143	21,8	1444	24,1
Друге болести носа и синуса носа (J30-J31, J33-J34)	429	3,9	324	3,2	234	4,6	256	4,9	658	11
Акутно запаљење ждрела и крајника (J02-J03)	1541	14,2	992	9,8	422	8,3	366	7	624	10,4
Грозница непознатог порекла (P50)	144	1,3	146	1,4	108	2,1	327	6,2	384	6,4
Други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази (P00-P99)	596	5,5	634	6,3	313	6,2	393	7,5	282	4,7
Друге болести једњака, желуца и дванаестопалачног црева (K20-K23...K30-K31)	239	2,2	222	2,2	77	1,5	148	2,8	255	4,3
Бол у трбуху и карлици (P10)	357	3,3	366	3,6	200	4,1	219	4,2	193	3,2
Болести коже И поткожног ткива (L10-L99)	499	4,6	489	4,9	312	6,2	223	4,2	188	3,1
Болести средњег ува и болести мастоидног наставка (X65-X75)	331	3	269	2,7	123	2,4	101	1,9	164	2,7
Хитна употреба У07(Ковид 19-У07.1, У07.2)	0	0	0	0	61	0	437	8,3	154	2,6
Остале дијагнозе болести	3598	33,2	3206	31,8	1750	35,8	1639	31,2	1648	27,5
УКУПНО	10861	100	10075	100	5059	100	5252	100	5994	100

Служба за здравствену заштиту жена општине Неготин - подаци о морбидитету

У служби за здравствену заштиту жена на територији општине Неготин у петогодишњем периоду број регистрованих обољења, повреда и стања кретао се од 3216 (2018.) до 1611 (2022.). Стопа морбидитета износи 122,2 на 1000 жена старијих од 15 година у 2022. години.

У служби за здравствену заштиту жена најчешће су присутне болести мокраћно-полног система (просечно 74,5%). Стопа обољевања у 2022. години је била 103,3/1000.

У другу групу по учесталости спадају трудноћа, рађање и бабиње са 9,3% у просеку удела у укупном морбидитету (стопа у 2022. години- 7,2‰).

У односу на ове групе болести заступљеност тумора је 3,2% и болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма 2,8% у 2022. Години.

На територији општине Неготин су посете службама за здравствену заштиту жена у 2022. години најчешће оствариване под дијагнозама: друга запаљења женских карличних органа (25,5%), болести дојке (15,5%), запаљење мокраћне бешике (14,5%), поремећаји менструације (9%) и болести менопаусе-климактеријума (7,6%).

Првих пет дијагноза чине више од две трећине (71,8%) регистрованих обољења и стања у служби здравствене заштите жена

Табела бр. 21 Водеће групе болести у служби за здравствену заштиту жена на подручју општине Неготин у периоду 2018-2022. године

Група болести према МКБ-Х	2018		2019		2020		2021		2022	
	Н	%	Н	%	Н	%	Н	%	Н	%
ХИВ Болести мокраћно-полног система	2842	88,8	592	28,8	1274	87,6	1165	83	1362	84,5
ХВ Трудноћа, рађање и бабиње	151	4,7	501	24,4	82	5,6	86	6,1	95	5,9
ИИ Тумори	134	4,2	296	14,4	57	3,9	82	5,8	52	3,2
ИВ Болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма	32	1	209	10,2	25	1,7	36	2,6	45	2,8
ХВИИИИ Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази	16	0,5	12	0,5	8	0,5	10	0,7	27	1,7
И Заразне и паразитарне болести	14	0,4	69	3,3	7	0,5	10	0,7	14	0,9
Остале групе болести	27	0,4	543	18,4	10	0,2	15	1,1	30	1
УКУПНО	3216	100	2222	100	1463	100	1404	100	1611	100

Табела бр.22 Водеће дијагнозе у служби за здравствену заштиту жена на територији општине Неготин у периоду 2018-2022. године

Дијагноза према МКБ-Х	2018		2019		2020		2021		2022	
	Н	%	Н	%	Н	%	Н	%	Н	%
Друга запаљења женских карличних органа (Н71, Н73-Н77)	929	28,9	592	26,6	314	21,5	354	25,2	410	25,5
Болести дојке (Н60-Н64)	626	19,5	501	22,5	263	18	172	12,3	250	15,5
Запаљење мокраћне бешике (Н30)	258	8	209	9,4	185	12,6	166	11,8	233	14,5
Поремећаји менструације (Н91-Н92)	404	12,6	168	7,6	130	8,9	159	11,3	145	9
Болести менопаузе-климактеријума (Н95)	357	11,1	296	13,3	194	13,3	166	11,8	122	7,6
Запаљење јајовода и запаљење јајника (Н70)	61	1,9	71	3,2	51	3,5	38	2,7	60	3,7
Запаљење грлица материце (Н72)	49	1,5	43	1,9	85	5,8	37	2,6	50	3,1
Остале дијагнозе болести	532	16,5	342	15,5	241	16,4	312	22,3	341	21,1
УКУПНО	3216	100	2222	100	1463	100	1404	100	1611	100

Као извор података коришћени су: подаци и публикације Републичког завода за статистику (www.stat.gov.rs), подаци Националне службе за запошљавање, извештаји рутинске здравствене статистике (које према Закону о евиденцијама у здравству, све службе здравствених установа достављају ЗЈЗ “Тимок” Зајечар), доступне базе података из индивидуалних и збирних статистичких извештаја, Извештај о раду Завода и база података о заразним болестима и имунопрофилактици, популациони регистри за нека од хроничних масовних незаразних болести, подаци СЗО (<http://www.euro.who.int/xфадб>) за период 2018-2022.године.

Центри Завода који припадају области епидемиологије и хигијене израдили су део ове анализе у изворном облику. Анализа здравственог стања становништва општина округа Бор базирана је на рутинским подацима демографске и здравствене статистике и представља праћење и надзор над стањем здравља становништва ових подручја, за период 2018-2022. године

Служба за заштиту и лечење болести уста и зуба општине Неготин- подаци о морбидитету

На подручју општине Неготин, у периоду од 2018-2022. године, у стоматолошкој служби регистровано је, просечно годишње, 4120,6 обољења. Стопа морбидитета у 2022. години је била 92,4/1000 становника. Најчешћа обољења регистрована у овој служби су: друге болести зуба и потпорних структура (просечно 54,1%), зубни каријес (просечно 30,2%) и друге болести усне дупље, плувачних жлезда и вилица.

Табела бр.23 Морбидитет у стоматолошкој служби општине Неготин, 2018-2022. године

Дијагнозе према МКБ-Х		2018	2019	2020	2021	2022
Зубни каријес (K02)	Н	1485	2459	900	766	743
	%	27,6	35,1	29,2	30,4	28,5
Друге болести зуба и потпорних структура (K00-K01, K03-K08)	Н	3105	816	1895	1715	1868
	%	57,7	11,6	61,6	68,1	71,5
Друге болести усне дупље, плувачних жлезда и вилица (K09-K14)	Н	795	3738	282	36	0
	%	14,8	53,3	9,2	1,4	0
УКУПНО	Н	5385	7013	3077	2517	2611
	%	100	100	100	100	100

БОЛНИЧКИ МОРБИДИТЕТ И МОРТАЛИТЕТ

У току 2022. године у општим болницама округа Бор остварено је 21696 епизода болничког лечења са стопом хоспитализације 214,60%.

Водеће место у структури болничког морбидитета имају фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом са 4102 хоспитализације и учешћем од 18,91% и стопом хоспитализације 40,57/1000 становника. Ово је вероватно због чињенице да дневне болнице нису издвојене из укупног болничког морбидитета.

Друго место заузимају тумори чинећи 14,30% свих стационарно лечених особа у 2022.години. Услед тумора било је укупно 3102 епизода болничког лечења, тако да је стопа хоспитализације за ову групу обољења 30,68%.

Трећи по учесталости узрок хоспитализације су болести система крвотока. У 2022.години у општим болницама округа Бор остварене су 2263 хоспитализације, што је 10,43% свих болнички лечених, а 22,38 на 1000 становника.

На четвртм месту је група болести мокраћно полног система са 2208 хоспитализованих (10,18%) и стопом од 21,84%.

Пето место у структури узрока хоспитализације заузимају болести система за варење (1837 или 8,47% болничког морбидитета) са стопом хоспитализације 18,17%. Болести система за дисање су на шестом месту са учешћем од 6,68% у структури узрока хоспитализације (1450 хоспитализација) и стопом хоспитализације 14,34/1000 становника.

Наведене групе обољења чине 68,96% хоспитално лечених становника у општим болницама округа Бор.

Табела бр.24 Структура болничког морбидитета у општим болницама округа Бор и стопа хоспитализације (на 1000) становника у 2022.години

Групе болести према МКБ-Х	Број	%	Стопа
Заразне и паразитарне болести (А00-Б99)	224	1,03	2,22
Тумори (С00-Д48)	3102	14,30	30,68
Болести крви, крвотворних органа и поремећаји имунитета (Д50-Д89)	824	3,80	8,15
Болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма (Е00-Е90)	424	1,95	4,19
Душевни поремећаји и поремећаји понашања (Ф00-Ф99)	502	2,31	4,97
Болести нервног система (Г00-Г99)	714	3,29	7,06
Болести ока и припојака ока (Х00-Х59)	181	0,83	1,79
Болести ува и болести мастоидног наставка (Х60-Х95)	99	0,46	0,98
Болести система крвотока (И00-И99)	2263	10,43	22,38
Болести система за дисање (Ј00-Ј99)	1450	6,68	14,34
Болести система за варење (К00-К93)	1837	8,47	18,17
Болести коже и поткожног ткива (Л00-Л99)	378	1,74	3,74
Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива (М00-М99)	547	2,52	5,41
Болести мокраћно полног система (Н00-Н99)	2208	10,18	21,84
Трудноћа, рађање и бабиње (О00-О99)*	1124	5,18	62,21
Стања у породјајном периоду (П00-П96)	60	0,28	0,59
Уродјене наказности, деформације и хромозомске ненормалности (Q)	28	0,13	0,28
Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази (Р00-Р99)	537	2,48	5,31
Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора (С00-Т98)	1086	5,01	10,74
Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом (З)	4102	18,91	40,57
Шифре за посебне намене (У)	6	0,03	0,06
УКУПНО	21696	100,00	214,60

*на 1000 жена 15 до 49 година старости

Посматрано према појединачним дијагнозама, најчешћи узроци стационарног лечења становника су били: екстракорпорална дијализа; хемотерапијска сеанса због тумора; запаљење плућа, неозначено; злоћудни тумор дојке, неозначен; спонтани порођај главом; припремна нега за касније лечење, неклассификована на другом месту; порођај царским резом по избору; анемија узрокована недостатком гвожђа, неозначена; злоћудни тумор бронхије и плућа, неозначен и конгестивна кардиомиопатија.

Хемотерапијска сеанса због тумора и екстракорпорална дијализа се налазе међу водећим узроцима хоспитализације становноштва вероватно због чињенице да дневне болнице нису издвојене из укупног болничког морбидитета.

Табела бр.25 Водећи узроци хоспитализације становништва у општим болницама округа Бор у 2022.години

Дијагноза (шифра МКБ-Х)	Број хоспитализација	%	Стопа
Екстракорпорална дијализа (349)	1793	8,26	17,73
Хемотерапијска сеанса због тумора (351)	1610	7,42	15,92
Запаљење плућа, неозначено (J18)	407	1,88	4,03
Злоћудни тумор дојке, неозначен (C50)	305	1,41	3,02
Спонтани порођај главом (O80)	279	1,29	2,76
Припремна нега за касније лечење, неклассификована на другом месту (351)	271	1,25	2,68
Порођај царским резом по избору (O82)	250	1,15	2,47
Анемија узрокована недостатком гвожђа, неозначена (D50)	227	1,05	2,25
Злоћудни тумор бронхије и плућа, неозначен (C34)	209	0,96	2,07
Конгестивна кардиомиопатија (I42)	208	0,96	2,06
Остале	16137	74,38	159,61
УКУПНО	21696	100,00	214,60

Укупан број фаталних исхода стационарно лечених становника у округу Бор у 2022.години је 731 (13478 укупно исписаних), што даје општу стопу болничког летелитета од 5,42%. Наведене групе обољења чине 63,01% хоспитално лечених становника у Општој болници Неготин.

Табела бр.26 Структура болничког морбидитета у Општој болници Неготин и стопа хоспитализације (на 1000) становника у 2022. години

Групе болести према МКБ-Х	Број	%	Стопа
Заразне и паразитарне болести (A00-B99)	24	0,44	0,85
Тумори (C00-D48)	334	6,15	11,82
Болести крви, крвотворних органа и поремећаји имунитета (D50-D89)	281	5,17	9,94
Болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма (E00-E90)	40	0,74	1,42
Душевни поремећаји и поремећаји понашања (F00-F99)	199	3,66	7,04
Болести нервног система (G00-G99)	290	5,34	10,26
Болести ока и припојака ока (H00-H59)	19	0,35	0,67
Болести ува и болести мастоидног наставка (H60-H95)	22	0,40	0,78
Болести система крвотока (I00-I99)	545	10,03	19,28
Болести система за дисање (J00-J99)	695	12,79	24,59
Болести система за варење (K00-K93)	304	5,59	10,76
Болести коже и поткожног ткива (L00-L99)	78	1,44	2,76
Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива (M00-M99)	195	3,59	6,90
Болести мокраћно полног система (N00-N99)	796	14,65	28,17
Трудноћа, рађање и бабиње (O00-O99)*	271	4,99	58,82
Стања у породјажном периоду (P00-P96)	4	0,07	0,14
Уродјене наказности, деформације и хромозомске ненормалности (Q)	2	0,04	0,07
Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази	281	5,17	9,94

(P00-P99)			
Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора (С00-Т98)	395	7,27	13,98
Фактори који утичу на здр. стање и контакт са здравственом службом (З)	659	12,13	23,32
Шифре за посебне намене (У)	0	0,00	0,00
УКУПНО	5434	100,0	192,28

*на 1000 жена 15 до 49 година старости

Водећи узроци хоспитализације становника општине Неготин у 2022.години са стопом хоспитализације приказани су у табели 27. Посматрано према појединачним дијагнозама најчешћи узроци стационарног лечења становника су били: екстракорпорална дијализа; запаљење плућа узроковано вирусом, неозначено; акутна респираторна инсуфицијенција; инфекција мокраћних путева неозначене локализације; сужење мокраћовода бешике, неозначено; анемија код других хроничних болести које су класификоване на другом месту; спастичка (грчевита) једнострана парализа; злоћудни тумор простате и запаљење плућа, неозначено.

Табела бр.27 Водећи узроци хоспитализације становништва у Општој болници Неготин у 2022.години

Дијагноза (шифра МКБ-Х)	Број хоспитализација	%	Стопа
Екстракорпорална дијализа (З49)	527	9,70	18,65
Запаљење плућа узроковано вирусом, неозначено (Ј12)	199	3,66	7,04
Акутна респираторна инсуфицијенција (Ј96)	128	2,36	4,53
Инфекција мокраћних путева неозначене локализације (Н39)	123	2,26	4,35
Сужење мокраћовода бешике, неозначено (Н35)	120	2,21	4,25
Анемија код других хроничних болести које су класификоване на другом месту (Д63)	114	2,10	4,03
Спастичка (грчевита) једнострана парализа (Г81)	99	1,82	3,50
Наследни недостатак фактора ВИИИ (Д66)	84	1,55	2,97
Злоћудни тумор простате (Ц61)	77	1,42	2,72
Запаљење плућа, неозначено (Ј18)	70	1,29	2,48
Остале	3893	71,64	137,75
УКУПНО	5434	100,0	192,28

Укупан број фаталних исхода стационарно лечених становника у општини Неготин у 2022.години је 265 (3315 укупно исписаних) што даје општу стопу болничког летелитета од 7,99%.

СТАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ХИГИЈЕНСКИХ ПРИЛИКА ОПШТИНЕ НЕГОТИН

Животна средина

Према Просторном плану Републике Србије, на простору општине Неготин могу се издвојити четири типа подручја са различитим квалитетом животне средине, а која су даље истражена⁹ и образложена на следеће типове:

Подручја веома квалитетне животне средине: То су добро очувана и заштићена подручја, позната по својим позитивним утицајима на здравље људи и околине :

- а) Подручја заштићених природних добара: општи резерват природе Буково, споменик природе „Прерасти у кањону Вратне“, споменик природе „Тунелска пећина – прераст у кањону Замне“ и споменик природе "Сутеска Сиколске реке са водопадом на Мокрањској стени";
- б) ИБА "Ђердап", РВА "Ђердап" и РВА "Дели Јован";
- ц) Изворишта и горњи токови река – Сиколске, Јасеничке, Замне и Слатинске реке;
- д) Стеванске ливаде и Дели Јован;
- е) Подручја око заштићених манастира и објеката геоморфолошког, петрографског и хидролошког наслеђа; врело Шаркамен.

Свака категорија одражава различите степене квалитета животне средине и повезане утицаје на локалне заједнице, екосистеме и општи квалитет живота.

Подручја квалитетне животне средине - подручја са преовлађујућим позитивним утицајима на човека, живи свет и квалитет живота :

- а) Излетиште Бадњево;
- б) Пољопривредне површине; и
- ц) Средњи и доњи токови река – Сиколске, Јасеничке, Замне и Слатинске реке.

Загађена и деградирана подручја - подручја са негативним утицајима на човека, биљни и животињски свет и квалитет живота :

- а) Подручје око хемијске индустрије „Еликсир Прахово“, укључујући индустријске депоније на територији месне заједнице Прахово, као и део територије месне заједнице Радујевац, који је због руже ветрова под највећим утицајем прашине са ових депонија и емисионих гасова из фабрике;
- б) Подручје депоније комуналног отпада у Неготину;
- ц) Мелиорациони канал који служи као реципијент непречишћених отпадних вода градског насеља Неготин. Водама из канала угрожено је градско насеље Неготин, као и сеоска насеља Кобишница и Буковче.

⁹Дејан Филиповић, Велимир Шећеров, Данијела Обрадовић-Арсиф, "Категоризација животне средине као детерминанта одрживог развоја општине Неготин," удк: 502.131.1(497.11 NEGOTIN), doi: 10.14415/konferencijaGFS 2016.095.

Угрожена подручја - подручја са мањим утицајима на човека, живи свет квалитет живота:

- а) Територија градског насеља Неготин, угрожена саобраћајем и котларницама, тресетиште;
- б) Дивље депоније у сеоским насељима;
- ц) Делови територија месних заједница Србово и Самариновац, које су због руже ветрова повремено под утицајем прашине са депонија и издувних гасова из „Еликсир Прахово“;
- д) Подручја око магистралних путева;
- е) Подручје фарми – Кобишница;
- ф) Ђердап ИИ;
- г) Лука Прахово;
- х) Реке Дунав и Тимок;
- и) Железничка пруга;
- ј) Каменоломи - Слатина, Штубик

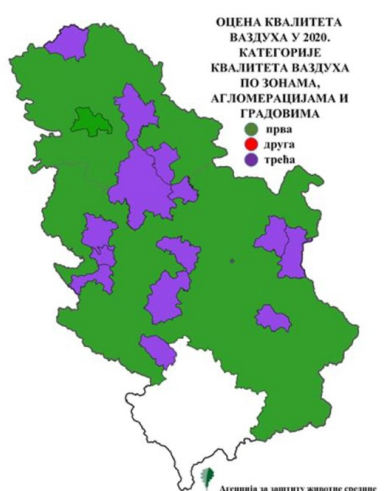
Контрола квалитета ваздуха

Општину Неготин, генерално посматрано, одликује ваздух релативно доброг квалитета. Аерозагађење карактеристично је само за поједине локације, односно активности. На територији општине Неготин главни енергетски по трошачи идентификовани су на подручју градског насеља Неготин и у индустријској зони „Еликсир Прахово“. Индустријска загађења ваздуха потичу такође од продуката сагоревања енергетских горива, али и гасова и чврстих честица из технолошког процеса.

Саобраћај као извор загађења ваздуха је изражен у граду. Магистрална саобраћајница пролази кроз центар града и представља велики извор загађујућих материја. Транзит према граничном прелазу за Бугарску и према Еликсир Прахово и луци Прахово, такође пролази кроз град. Поред уобичајеног загађења од саобраћаја, у овом случају постоји стална опасност због транспорта опасних материја. Систематско и континуирано праћење квалитета ваздуха на територији општине врши се само на једном мерном месту – Главној метеоролошкој станици Неготин. Мерења врши Републички хидрометеоролошки завод Србије.

Међутим Неготин се не налази на листи општина у којима се спроводи државни мониторинг квалитета ваздуха у складу са са Законом о заштити ваздуха ("Сл. гласник РС" бр. 36/09 и 10/13).

Графикон / Стање квалитета ваздуха у Републици Србији, 2020. Год. (Извор: СЕПА)

У периоду од 2018-2022. године, на основу уговора са општином Неготин, ЗЗЈЗ „Тимок“ вршио је испитивање параметара из ваздуха у Неготину почев од 2013. године, на мерном месту у улици ЈНА бр.10. Резултати испитивања по годинама су следећи:

- У 2018. испитано је 28 узорака NO₂, по 54 узорка чађи и CO₂ И 1 мерење укупних суспендованих честице. Није било прекорачења максимално дозвољених концентрација.
- У 2019. испитано је 69 узорака NO₂, по 53 узорка чађи и CO₂, 1 узорак укупних суспендованих материја и 1 узорак таложних материја из ваздуха. Није било прекорачења максимално дозвољених концентрација.
- У 2020. испитан је 51 узорка NO₂, по 55 узорка чађи и CO₂, 1 узорак укупних суспендованих материја и 1 узорак таложних материја из ваздуха. Један узорак чађи био је изнад максимално дозвољене вредности.
- У 2021. испитано је 77 узорака NO₂, по 56 узорака чађи и CO₂, 47 узорака ПМ10 и 1 узорак таложних материја из ваздуха. Три узорка чађи било је изнад максимално дозвољене вредности.
- У 2022. испитано је 50 узорака NO₂, по 60 узорака чађи и CO₂, 47 узорака ПМ10 и 1 узорак таложних материја из ваздуха. Два узорка ПМ10 било је изнад максимално дозвољене вредности.

1 Контрола нивоа буке у општини Неготин

У току 2021 и 2022.године , вршен је мониторинг нивоа буке у општини Неготин, на 6 мерних места, И то:

Трг Стевана Мокрањца,
Насеље “Вељко Влаховић”,
Ул. Србе Јовановића,
Вашариште,
Радујевачки пут И
Милошевски пут

Током одређивања буке извршено је 42 мерења и утврђено је није било прекорачења нивоа буке преко граничних вредности.

Контрола квалитета воде

Водоснабдевање и отпадне воде

Здравствено безбедна вода за пиће је она која одговара нормама Правилника о хигијенској исправности воде за пиће и подлеже континуираном мониторингу који реализују овлашћене здравствене установе одређеном динамиком и опсегом испитивања у акредитованим лабораторијама. Сходно Правилнику о хигијенској исправности воде за пиће (Сл. Лист СРЈ, бр. 42/98,44/99), у односу на број еквивалент становника. Након адекватног транспорта, врши се пријем узорака и започињу анализе у акредитованој лабораторији. Комплетан извештај о испитивању воде има у свом саставу и стручно мишљење које конципирају доктори медицине - специјалисти хигијене. Стручним мишљењем се оцењује усаглашеност воде за пиће нормама Правилника и дозвољава се или забрањује употреба воде. У случају неисправности воде, уколико она подлеже континуираном мониторингу, даје се предлог мера за обезбеђивање њене исправности.

ЈКП „Бадњево“ Неготин снабдева водом за пиће насеље Неготин и неколико насељених места на територији општине. За потребе насеља Неготин и околних насеља прикључених на систем водоснабдевања укупно је изграђено око 150 км водоводне мреже, са бројем водоводних прикључака 11544.

Снабдевање водом за пиће насељена места Неготин, Милошево, Самариновц, Душановц, Прахово, викенд насеља Бадњева и Кусјака врши се са изворишта „Врело“, „Ливаде“ или „Хладњача“, „Барбарош“ и „Коначе“. Насељено место Михаловац има одвојену водоводну мрежу коју чине Извориште „Михајловац“ и Каптажа „Михајловац“.

Узорковање воде за пиће се врши по уговору са Заводом за јавно здравље „Тимок“ Зајечар. Узорци се узимају једном недељно са 5 мерних места (4 хлорисаних вода на дистрибутивној мрежи и 1 сирова вода) у Неготину, једном месечно по један узорак воде из мреже у Михајловцу и насељу “Бадњево” и квартално се узима по један узорак воде из мреже у насељеним местима Прахово, Самариновац, Радујевац и Милошево. У преосталим насељеним местима (селима) врши се контрола воде од стране општине Неготин, Одељење за заштиту животне средине у Неготину.

Централни водовод Неготин:

До средине 1984.године, Неготину се снабдевао водом за пиће највећим делом из копаних бунара одакле се вода из главне црпне станице слала у мрежу, док се вишак воде акумулирао у резервоар. У црпној станици се врши хлорисање воде. Део воде овај водовод добија из каптираног узвора “Бадњево”. На водовод Неготина прикључена су и насеља Самариновац и Милошево. Средином 1984. године, завршен је и водовод са изворишта “Барбарош” који снабдева водом за пиће ХЕ “Ђердап 2”, а вишак воде се шаље у Душановац и Неготин, као допуна постојећем градском водоводу.

Узорковање воде за пиће се врши по уговору са ЈКП “Бадњево” Неготин, једном недељно са 5 мерних места (4 хлорисаних вода на дистрибутивној мрежи и 1 сирова вода) у Неготину и једном месечно по један узорак воде из мреже у Михајловцу и насељу “Бадњево”

Резултате анализа воде за пиће са овог водовода, приказани у табели 1.

Табела 1. Здравствена исправност воде за пиће из централног водовода у Неготину у периоду од 2018.-2022. године

Редни број	Година	Микробиологија			Физико-Хемија			Разлог неисправности
		Број узорака	Неисправних		Број узорака	Неисправних		
			Број	%		Број	%	
1.	2018	153	2	0,13	153	2	1,30	АМБ, Мутноћа
2.	2019	209	2	0,95	209	5	2,39	АМБ, Мутноћа
3.	2020	273	3	1,09	273	2	0,73	АМБ, Мутноћа, боја
4.	2021	313	2	0,63	313	5	1,57	АМБ, Мутноћа, боја
5.	2022	219	0	0	219	2	0,91	АМБ, Мутноћа
УКУПНО		1167	9	0,77	1167	16	1,37	

Легенда: АМБ-Аеробне мезофилне бактерије, УКБ-Укупне колиформне бактерије, КБФП-колиформне бактерије фекалног порекла, СФП-стрептококе фекалног порекла

У периоду од 2018. до 2022. године, узето је 1167 узорака воде из градског водовода, у бактериолошком погледу је 9 било неисправно или 0,77% и 16 или 1,37% узорака физичко-хемијски И хемијски неисправни. Увидом у извештаје дошли смо до закључка да је главни разлог бактеријолошких неисправности био повећан број аеробних мезофилних бактерија, док у физичко-хемијском погледу разлог неисправности је мутноћа И боја, обзиром да је дистрибутивна мрежа доста стара и дотрајала.

Централни начин водоснабдевања сеоских насеља, сеоски водоводи

На подручју општине Неготин водоснабдевање овог дела становништава решено је са 28 сеоских водовода у 24 насеља. У 7 насеља: Самариновац, Милошево, Душановац, Прахово, Михајловац, Мокрање и Кобишница врши се хлорисање воде и прати се и контролише вода за пиће. У Јабуковцу, Штубику (од 2016.год., започето је хлорисање воде), Шаркамену, Уровици и Слатини, вода се контролише 4 пута годишње по уговорима са овим месним заједницама. У преостала села врши се контрола воде само једном годишње од стране општине Неготин, Одељење за заштиту животне средине у Неготин

Табела 2. Здравствена исправност воде за пиће из сеоских водовода у општини Неготин, у периоду од 2018.-2022. године

Редни број	Година	Микробиологија			Физико-Хемија			Разлог неисправности
		Број узорака	Неисправних		Број узорака	Неисправних		
			Број	%		Број	%	
1.	2018	151	59	38,07	151	32	21,19	СФП, КБФП, АМБ, Нитрати, Нитрити, Мутноћа, Боја
2.	2019	122	56	45,90	122	35	28,69	КБФП,СФП,мутн.,нитрити, Боја, нитрати
3.	2020	126	58	46,03	126	49	38,88	КБФП,СФП,мутн.,нитрити, Боја, нитрати
4.	2021	98	21	21,42	98	31	31,63	АМБ, КБФП,СФП,мутн.,нитрити, боја, нитрати
5.	2022	102	19	18,62	102	32	31,37	СФП, КБФП, АМБ, Нитрати, Нитрити, Мутноћа, Боја
УКУПНО		599	213	35,56	599	179	29,88	

АМБ-Аеробне мезофилне бактерије, УКБ-Укупне колиформне бактерије, КБФП-колиформне бактерије фекалног порекла, СФП-стрептококе фекалног порекла

У периоду од 2018. до 2022. године, из сеоских водовода општине Неготин, узето је 599 узорака воде, у бактериолошком погледу је 213 било неисправно или 35,56% и 179 или 29,88% узорака физичко-хемијски и хемијски неисправно. Разлог бактериолошких неисправности био повећан број стрептокока фекалног порекла, колиформних бактерија

фекалног порекла и аеробних мезофилних бактерија, док у физичко-хемијском погледу разлог неисправности осим мутноће је био и повећани нитрати, нитрити, амонијак и боја.

Сеоски водоводи нису грађевински и технички уређени те је потребно унапређење њиховог стања.

Други јавни водни објекти: бунари, артеске чесме, каптирани извори и др.

Локални начин снабдевања воде за пиће из других јавних објеката у општини Неготин, јавне чесме-артеске чесме, каптирани извори, бунари и др. објекти, не контролишу се у прописаном броју и фреквенци. У овом периоду са локалном самоуправом је постигнут договор о контроли артеских чесми у Неготину, а контроле се врше једном годишње.

Табела 3. Здравствена исправност воде за пиће из других јавних објеката за водоснабдевање у општини Неготин, у периоду од 2018.-2022. године

Редни број	Година	Микробиологија			Физико-Хемија			Разлог неисправности
		Број узорак а	Неисправних		Број узорак	Неисправних		
			Број	%		Број	%	
1.	2018	142	14	9,86	142	26	18,31	СФП, АМБ, Псеудомонас, Нитрати, Боја, Мутноћа, Амонијак, пХ
2.	2019	128	39	30,47	128	19	14,84	АМБ,СФП,нитрати, мутноћа
3.	2020	99	10	10,01	99	9	9,09	АМБ,СФП,нитрати, нитрати,боја,мутноћа
4.	2021	110	21	19,09	110	22	20,0	АМБ,СФП, КБФ, нитрати,нитрати,боја,мутноћа
5.	2022	128	22	17,19	128	28	21,88	СФП, АМБ, КБФП, Нитрати, Боја, Мутноћа, Амонијак, пХ
УКУПНО		607	106	17,63	607	104	17,13	

АМБ-Аеробне мезофилне бактерије, УКБ-Укупне колиформне бактерије, КБФП- колиформне бактерије фекалног порекла, СФП-стрептококе фекалног порекла

У периоду од 2018. до 2022. године, из других јавних водних објеката, укључујући и артеске чесме у Неготину, општине Неготин, узето је 607 узорака воде, у бактериолошком погледу је 106 било неисправно или 17,63% и 104 или 17,13% узорака физичко-хемијски и хемијски неисправни.

Увидом у извештаје дошли смо до закључка да је главни разлог бактеријолошких неисправности био повећан број колиформних бактерија фекалног порекла, аеробних мезофилних бактерија али понекад се појавио Псеудомонас аеругиноса, док у физичко-хемијском погледу разлога неисправности осим мутноће је било повећани нитрати, нитрити, амонијак, пХ и боја.

Ови водни објекти, водоводи нису грађевински и технички уређени, не контролишу се редовно, нити се хлорише вода у њима.

Здравствена исправност базенских вода

Мониторингом базенских вода у Неготину, од 2018. - 2022.године, се врши на градском базену у Неготину. Завод за јавно здравље “Тимок” Зајечар, врши недељно узорковање воде из базена на физичко – хемијску и микробиолошку исправност. Базенски комплекс се снабдева водом из градског водовода из Неготина, која се додатно хлорише пре уласка на базене а након коришћења преливним системом одлази на постројење за пречишћавање и поновно хлорисање и таква се поново користи за купање. Уговорена контрола воде из базена је једном недељно, док траје купалишна сезона.

Табела 4. Здравствена исправност воде за купање из базена у Неготину за период 2018.-2022. године.

Редни број	Година	Микробиологија			Физико-Хемија			Разлог неисправности
		Број узорака	Неисправних		Број узорак	Неисправних		
			Број	%		Број	%	
1.	2018	1	0	0	1	0	0	/
2.	2019	4	0	0	4	0	0	/

3.	2020	1	0	0	1	0	0	/
4.	2021	4	0	0	4	0	0	/
5.	2022	2	0	0	2	0	0	
УКУПНО		12	0	0	12	0	0	

Увидом у резултате анализа 12 узорака виде из базена за купање, утврђена је здравствена исправност свих узорака базенске воде у бактериолошком и физико-хемијском погледу.

Стручна служба Одељења Хигијене и ЗЖС, када се појави неисправност воде или неки други проблем на базену даје предлог мера и врши поновну контролу воде из базена.

Здравствена исправност површинских вода и отворених купалишта

Контрола исправности воде за купање, спорт и рекреацију се врши у сарадњи са локалном самоуправом и у складу са важећом законском регулативом. Контрола се врши 2 пута у летњем периоду, док сезона купања траје. По уговору се контролише плажа на Дунаву “Кусјак”.

Табела 5. Исправност воде за купање на плажи “Кусјак” Неготин, за период од 2018.год. до 2022.год.

Редни број	Година	Микробиологија			Физико-Хемија			Разлог неисправности
		Број узорака	Неисправних		Број узорака	Неисправних		
			Број	%		Број	%	
1.	2018	2	0	0	2	0	0	/
2.	2019	2	0	0	2	0	0	/
3.	2020	2	0	0	2	0	0	/
4.	2021	2	0	0	2	0	0	
5.	2022	2	0	0	2	0	0	
УКУПНО		10	0	0	10	0	0	

Резултати анализа воде са купалишта, 10 узорака, показују да је вода одговарала II и III-ој класи воде и као таква може да се користи за купање,

спорт и рекреацију уз предузимање свих хигијенских мера (туширање хигијенски исправном водом).

Отпадне воде

Канализациона мрежа простире се на око 90 км са 7045 прикључака. Становништво покривено услугом водоснабдевања на територији општине је око 21000 становника, док је канализационим системом покривено око 20000 становника.

Постројење за пречишћавање отпадних вода је изграђено 1988. године и није у функцији од 1995. године.

Грађевински је доста пропало и електромашинска опрема је девастирана.

На подручју насељеног места Неготин отпадне воде се без пречишћавања уливају у реципијент мелорациони канал К54А који се улива у Главни канал старо корито Јасеничке реке, крајњи реципијент је Дунав.

Узорковање отпадних вода врши се по уговору са Заводом за јавно здравље „Тимок“ Зајечар на кварталном нивоу.

Здравствена безбедност хране и ниво санитарно-хигијенских прилика

Предшколска установа

Стручне службе Центра за хигијену и хуману екологију, Завода за јавно здравље “Тимок” Зајечар, у периоду од 01.01.2018.-31.12.2022. година, према Уговору са Предшколском установом “Пчелица” Неготин, врше контролу хране, произведене у кухињи предшколске установе, на параметре микробиолошке исправности и контрола санитарно-хигијенског режима у централној и дистрибутивним кухињама предшколске установе.

Табела 6. Здравствена безбедност хране и ниво санитарно-хигијенских прилика у предшколској установи “Пчелица” у Неготин, 2018.-2022.год.

Ред.	Година	Прегледано брисева			Прегледано намирница			
		Укупно	Неисправних		Укупно	Неисправ		Узрок Неисправност
			Број	%		Број	%	

								брисева
1.	2018	50	5	10,00	4	0	0	УКБ
2.	2019	50	0	0	4	0	0	/
3.	2020	54	0	0	4	0	0	/
4.	2021	54	1	1,85	4	0	0	УКБ
5.	2022	54	2	3,70	4	0	0	УКБ
	Укупно	262	8	3,05	20	0	0	

У извештајном периоду испитивана је здравствена безбедност хране-оброка у 20 узорака, са аспекта микробиолошких параметра није утврђена ниједна неисправност, и 262 бриса са радних површина, руку и радне одеће запослених, прибора и посуђа и утврђено је 8 или 3,05% узорака неусаглашености, где је био повећан укупан број колонија.

Када се утврди неусаглашеност специјалиста хигијене доноси стручно мишљење са предлогом мера.

Установа за смештај школске деце и омладине

Стручне службе Центра за хигијену и хуману екологију, Завода за јавно здравље “Тимок” Зајечар, у периоду од 01.01.2018.-31.12.2022.године, према Уговору са Дом за децу “Станко Пауновић” у Неготину, врше контролу хране, произведене у кухињи ове установе где су смештена школска деца и омладина, на параметре микробиолошке исправности хране и контрола санитарно-хигијенског режима.

Табела 7. Здравствена безбедност хране и ниво санитарно-хигијенских прилика у Дому за децу “Станко Пауновић”, Неготин, 2018.-2022.год.

Ред .	Година	Прегледано брисева			Прегледано намирница			Узрок неисправност
		Укупно	Неисправних		Укупно	Неисправ		
			Број	%		Број	%	
1.	2018	40	0	0	10	0	0	/
2.	2019	40	0	0	10	0	0	/
3.	2020	39	1	2,56	9	0	0	УКБ
4.	2021	40	0	0	9	0	0	/
5.	2022	40	0	0	9	0	0	
	Укупно	199	1	0,50	47	0	0	

У извештајном периоду испитивана је здравствена безбедност хране-оброка у 47 узорак, са аспекта микробиолошких параметра, све намирнице-храна је било безбедно за употребу. У том периоду је узето 199 бриса са радних површина, руку и радне одеће запослених, прибора и посуђа, од којих је 1 или 0,50% био неусглашен са законским одредбама, разлог неусаглашености повећан укупан број колонија.

Када се утврди неусаглашеност специјалиста хигијене доноси стручно мишљење са предлогом мера.

Пољопривредна школа “Рајко Боснић-Буково” Неготин

Стручне службе Центра за хигијену и хуману екологију, Завода за јавно здравље “Тимок” Зајечар, у периоду од 01.01.2018.-31.12.2022, према Уговору са Пољопривредном школом “Рајко Боснић”, Буково у Неготину, која припрема и услужује ученицима припремљену храну, врше контролу хране, произведене у кухињи ове установе на параметре микробиолошке исправности хране и контрола санитарно-хигијенског режима у кухињи са трпезаријом.

Табела 8. Здравствена безбедност хране и ниво санитарно-хигијенских прилика у Пољопривредној школи “Рајко Боснић”, Буково у Неготину, 2018.-2022.год.

Ред .	Година	Прегледано брисева			Прегледано намирница			Узрок неисправност
		Укупно	Неисправних		Укупно	Неисправ		
			Број	%		Број	%	
1.	2018	28	0	0	12	0	0	/
2.	2019	24	2	8,33	11	0	0	/
3.	2020	14	0	0	8	0	0	/
4.	2021	24	0	0	11	0	0	/
5.	2022	24	0	0	11	0	0	
	Укупно	114	2	1,75	53	0	0	

У извештајном периоду испитивана је здравствена безбедност хране-оброка у 53 узорак, са аспекта микробиолошких параметра сви узорци су били

здравствено безбедни за употребу. У том периоду је узето 114 бриса са радних површина, руку и радне одеће запослених, прибора и посуђа, од којих су 2 или 1,75% били неусглашена са законским одредбама због повећаног укупаног броја колонија.

Када се утврди неусаглашеност, специјалиста хигијене доноси стручно мишљење са предлогом мера.

Бука

Мерење нивоа буке у Неготину се обавља два пута годишње од стране Завода за јавно здравље „Тимок“ у Зајечару.

Зимско и летње мерење се спроводи на шест мерних места на: Буковском путу у Насељу „Вељко Влаховић“, код неготинског Здравственог центра на раскрсници Бадњевског пута и Зелене пијаце, на градском шеталишту на Тргу Стевана Мокрањца, на Вашаристу у Тимочкој улици и у насељима Радујевачки и Милошевски пут.

Наведени извештај наводи да измерена вредност нивоа буке не прелази граничну вредност прописану Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини

15. ЗАКЉУЧЦИ

Анализом изабраних показатеља здравственог стања становништва општине Неготин дошло се до следећих закључака:

- Смањење укупног броја становника
- Демографски врло старо становништво
- Негативна стопа маскулинитета
- Екстремно ниска стопа наталитета
- Ниска општа стопа фертилитета
- Врло високе опште стопе морталитета (преко 15‰)

- Негативан природни прираштај („бела куга“)
- Очекивано трајање живота све дуже
- Веома ниске стопе морталитета одојчади (мање од 10‰); већа је смртност у првој недељи живота одојчета
- Водећи узроци смрти су КВБ и тумори
- Неповољни социјално-економски показатељи:

-просечно 421,6 запослених на 1000 радно активних становника годишње, са благим трендом пораста нивоа стопа

-просечна стопа незапослених је 137,6‰ у односу на радно активно становништво

-просечна месечна зарада је са трендом колебања зараде и благим порастом

-број развода на 1000 закључених бракова је у константном колебању и скоро сваки други или трећи скопљени брак се разводи

ПРЕДЛОГ МЕРА

На основу одредби Закона о јавном здрављу и Закону о локалној самоуправи, локална самоуправа је обавезна да преко својих установа и организација врши контролу у надлежном Заводу за јавно здравље, воде за пиће, хране, фактора животне средине (ваздух, бука, полен И др.), површинске воде које служе за спорт, рекреацију и купање, да спроведе мере заштите од инсеката и глодара (ДДД послови), диспозицију комуналног отпада, депоније и др.

Према члану 8. Закона о заштити од буке у животној средини (Сл. Гласник РС бр. 15/09 и 88/10), јединица локалне самоуправе, дужна је да изврши акустичко зонирање на својој територији. Обзиром да је бука један од битнијих загађивача животне средине, препорука је наставити редован мониторинг буке извршити акустичко зонирање.

У складу са наведеним, потребно је у планском периоду и на даље, спроводити следеће:

1 Мере у области заштите животне средине/ заштита воде, ваздуха, шумских површина, пољопривредног земљишта/ и комуналног унапређења насеља

1.Реализација индустријских пројеката уз редовну контролу испуњења еколошких стандарда

2. Континуално испитивање квалитета ваздуха на параметер CO₂, NO₂, чађи и испитивање суспендованих честица у ваздуху (ПМ 10 и ПМ 2,5). чађи и испитивање суспендованих честица у ваздуху (ПМ 10) и осталих параметара који су нузпроизвод индустријских процеса на територији општине Неготин

3 Континуални мониторинг буке и зонирање

4. Вршити већи број контрола воде и то

-контрола и измена воде за купање у базену.

-повећати број контрола контрола воде у водоводима

- вршити контролу отпадних канализационих вода и отпадних индустријских вода

5. Контролу примене забране о паљењу стрњике на њивама

6. Решавање проблема градске депоније, сеоских сметлишта и комуналног уређења града и сеоских средина

7. Решавање проблема паса луталица/ изградња азила за псе

8. Унапређење еколошке свести становништва кроз едукацију и промотивне активности

9. Уређење и одржавање зелених површина у граду, занављање зеленила у парковима, обнова дрвореда, пошумљавање руралних области општине и строга контрола сече шума

II Унапређење квалитета здравствене заштите

1. Радити на континуалном **унапређењу кадровске структуре лекара и медицинског особља** као и техничке опремљености Здравственог центра Неготин у складу са здравственим потребама становништва и позитивним прописима у области здравства.

III Контрола здравствене исправности хране

1. Вршити контролу хране која се ставља у промет на зеленим пијацама као и на другим местима ван пословног простора (вашари, разне тезге, тенде, пиљаре И тд.), поготово сезонског воћа и поврћа, меда, пољопривредних производа који се израђују на занатски начин (џемови, компоти, слатко колачи и др.).

2. Вршити континуалну контролу ђачких ужина и хигијене у школама где се услужује храна као и објеката брзе хране у близини школа, на плажи и др. јавних места, код оних послодаваца који не врше контролу.

IV Унапређење здравствене, хигијенске и еколошке свести становништва

Унапредити знање становништва о здравим животним навикама и превенцији болести као и о еколошком понашању кроз :

- превентивни и промотивни рад у заједници
- друштвене акције - кампања, пропаганда, акциони договор у заједници (акциони план)
- групе за помоћ и самопомоћ
- едукативна истраживања – студијске посете и теренски рад
- примена комуникацијских метода у здравственом васпитању.
- промоција и едукација у медијима

V Спровођење мера за повећање безбедности у саобраћају (пре свега деце)

- едукација, промоција одговорног понашања,
- инсталирање превентивне саобраћајне инфраструктуре (ознаке, препреке брзине..)
- сарадња локалне самоуправе, школа и МУП у области безбедности саобраћаја

АКЦИОНИ ПЛАН

МЕРА 1	Формирање посебне организационе јединице / ангажовање запослених надлежних за послове јавног здравља у оквиру ЈЛС			Тип мере:	4		
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	Локални савет за здравље, СКГО		
Период спровођења:	2024–2029.			Потребне измене прописа:			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	//			Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
Обезбеђени правно-финансијски услови за почетак функционисања организационе јединице за јавно здравље / запослених на пословима ЈЗ у ЈЛС	Номинална категорија*	2024.	0	1	1	1	Службени лист ЈЛС
Нова организационе јединица ЈЛС функционално активирана / запослени на пословима ЈЗ	Номинална категорија*	2024.	0	1	1	1	Службени лист ЈЛС, извештај ЈЛС

*Јединица мере: 0 – не 1 – да

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
1.	Измене и допуне Правилника о систематизацији	ЈЛС	СКГО				
2.	Обезбеђивање кадровских и техничких капацитета	ЈЛС	/				
3.	Редовне обуке и едукација (Развој и унапређење компетенција запослених у ЈЛС за област јавног здравља)	ЈЛС	СКГО, МЗ, НАЈУ, ЗЗЈЗ				
4.	Програмирање, планирање, праћење и извештавање о питањима од значаја за јавно здравље	ЈЛС	МЗ, СКГО, ЗЗЈЗ				

МЕРА 1.1.	Унапређење услова за друштвену бригу за јавно здравље – унапређење партнерства и друштвене укључености за здравље у ЈЛС		Тип мере:	1			
Носилац мере:	ЈЛС – Савет за здравље		Партнери:	Учесници у области јавног здравља: органи ЈЛС, здравствене службе (дом здравља, ЗЗЈЗ, приватна пракса), РФЗО, васпитно-образовне установе, средства јавног информисања, јавна предузећа, привредници, цивилни сектор (хуманитарна, спортска, верска и друга удружења)			
Период спровођења:	континуирано		Потребне измене прописа:	Не			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	//		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):			Вредности фин. средстава по изворима финансирања:	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	

Функцисање савета за здравље	Номинална категорија*	2024.	2	2	2	2	Извештај ЈЛС
*Јединица мере: 0 – не постоји савет, 1 – постоји нефункционалан и 2 – постоји функционалан савет за здравље							

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
1.1.1.	Образовање и функционисање Савета за здравље	ЈЛС	ЗЗЈЗ, здравствене службе, васпитно-образовне установе, ЈКП, предузетници, Заштитник права пацијената, РФЗО, ЦСР, цивилни сектор (хуманитарна, спортска, верска и друга удружења)				
1.1.2.	Едукација чланова Савета из области јавног здравља	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, СКГО, образовне установе (ака-демске школе и факултети)				
1.1.3.	Укључивање јавности у активности јавног здравља	ЈЛС	ЗЗЈЗ, здравствене службе, васпитно-образовне установе, ЈКП, предузетници, СУП, тужилаштво, инспекцијске службе, Заштитник права				

			пацијената, РФЗО, ЦСР, цивилни сектор (хуманитарна, спортска, верска и друга удружења)				
--	--	--	---	--	--	--	--

MEPA 1.2.	Праћење здравственог стања становништва у свим животним добима, посебно осетљивих друштвених група и утврђивање приоритета за промоцију здравља и превенцију болести			Тип мере:		11	
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:		ЗЗЈЗ, здравствене службе, цивилни сектор	
Период спровођења:	2024–2029.			Потребне измене прописа:		Не22	
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	100.000		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
Реализован програм јавног здравља „Анализа здравственог стања становништва општине Неготин”	Номинална категорија*	2024.	1	1	1	1	Извештај ЈЛС
Усвојени и реализовани програми ЈЗ на тему промоције здравља и превенције болести	Номинална категорија*	2024.	1	1	1	1	Извештај ЈЛС
*Јединица мере: 0 – не 1 – да							

-
- 1 У складу са Законом о планском систему („Службени гласник РС”, број 30/18), мере јавних политика могу бити: 1) регулаторне, којима се успостављају стандарди и правила којима се уређују односи у друштву; 2) подстицајне, у које спадају: фискалне мере (субвенције, порези и друго) и друге финансијске и нефинансијске мере; 3) информативно-едукативне (информационе и образовне кампање и друго); 4) институционално-управљачко-организационе (формирање нових и укидање постојећих институција, промена организационе структуре одређених субјеката, промена броја и компетенција запослених и др.) и 5) обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције (капитални и инфраструктурни пројекти, инвестиције и др.).

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
1.2.1.	Израда годишње анализе здравственог стања општине Неготин	ЈЛС	ЗЗЈЗ		100000	120000	130000
1.2.2.	Радионица за израду Сlike здравља града/ општине	ЈЛС – Савет за ЈЗ	СКГО, ЗЗЈЗ, Савет за јавно здравље, ОЦД				
1.2.3.	Укључивање јавности у процес планирања и одлучивања о здрављу	ЈЛС	ЗЗЈЗ, здравствене службе, васпитно-образовне установе, ЈКП, предузетници, МУП, тужилаштво, инспекцијске службе, Заштитник права пацијената, РФЗО, ЦСР, цивилни сектор (хуманитарна, спортска, верска и друга удружења), медији				
1.2.4.	Радионица за израду акционог плана ЈЗ	ЈЛС – Савет	СКГО, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, Савет за јавно здравље				

		за ЈЗ					
1.2.5.	Израда годишњег извештаја Савета за здравље	ЈЛС – Савет за ЈЗ	ЗЗЈЗ, носиоци активности програма ЈЗ	2024–2029.			

МЕРА 1.3.	Зауставити негативан тренд смањења становништва територије града Неготина и доћи на нулту позицију природног прираштаја			Тип мере:		1		
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:		ЗЗЈЗ, здравствене службе, цивилни сектор		
Период спровођења:	2024–2029.			Потребне измене прописа:		Не22		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	50000		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2026.	2027.	2028.	
1. Негативан тренд броја рођених последњих 5 година		Стопа*	2024.	-21	-18	-15	-12	Анализа здр.стања

Усвојени и реализовани програми ЈЗ на тему подстицање рађања деце	број	2024.	/	1	2	3	Извештај ЈЛС
---	------	-------	---	---	---	---	--------------

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
1.3.1.	Континуирано спровођење активности за подстицаје рађања деце	ЈЛС	ЗЗЈЗ, здравствене службе, школе, васпитно-образовне установе, Заштитник права пацијената, РФЗО, цивилни сектор (хуманитарна, спортска, верска и друга удружења), мас-медији, друштвене мреже	2024–2029	50000	60000	70000
1.3.2.	Континуирано спровођење едукације младих о репродуктивном здрављу.	ЈЛС – Савет за ЈЗ		2024–2029			
1.3.3.	Укључивање јавности у процес очувања репродуктивног здравља.	ЈЛС		2024–2029			

МЕРА 1.4.	Мапирање фактора ризика за здравље опште популације и осетљивих популационих група на нивоу ЈЛС		Тип мере:		1		
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:		ЗЗЈЗ, цивилни сектор		
Период спровођења:	2024–2029.		Потребне измене прописа:		Не		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	70000		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2025.	2026.	2027.	
Мапирани фактори ризика за здравље	Номинална категорија*	2024.	1				Извештај ЈЛС
Идентификовани приоритети	Номинална категорија*	2024.	1				Извештај ЈЛС
Број усвојених програма дефинисаних у односу на приоритете	Број	2024.	максималан				Извештај ЈЛС
Број реализованих планова дефинисаних у односу на приоритете	Број	2024.	максималан				Извештај ЈЛС
*Јединица мере: 0 – не 1 –да, цели бројеви.							

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
1.4.1.	Идентификовање и процена фактора ризика за здравље опште популације и осетљивих популационих група и њихових потреба (ризички из животне средине и радне околине, неправилна исхрана, физичка неактивност, ризично сексуално понашање, небезбедно понашање у саобраћају, употреба алкохола, дувана и психоактивних супстанци, коцкање, игре на срећу, стрес, насиље и злостављање...*	ЈЛС – Савет за здравље	ЗЗЈЗ, агенција за животну средину, предузећа, васпитно-образовне установе, МУП, агенција за безбедност у саобраћају, ЦСР, цивилни сектор (хуманитарна, спортска, верска и друга удружења)	2029			

1.4.2.	Израда годишњег извештаја и евалуација			2029			
<ul style="list-style-type: none"> • Методологија за идентификовање и процену: обухват целе популације или пригодни узорак 							

МЕРА 1.5.	Унапређење интегрисаних међусекторских услуга			Тип мере:	1			
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	ЗУ, ШУ, ЦСР, установе СЗ, приватни сектор, ОЦД			
Период спровођења:	2024–2029.			Потребне измене прописа:	Да			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	1.000.000		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2026.	2027.	2028.	
Развијене интегрисане међусекторске услуге у областима јавног сектора у контексту унапређења јавног здравља		Номинална категорија*	2024	0	1	1	1	РЗС / DevInfo DevInfo ЈЛС

*Јединица мере: 0 – не 1 –да, цели бројеви.

Ознака	Назив активности (свака активност може бити посебан програм/пројекат са низом активности)	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
1.5.1.	Развој интегрисаних социоздравствених мултифункционалних услуга, интегрисаних услуга за старије као и особе са сметњама у развоју и менталним сметњама итд.	ЈЛС	Здравствена служба, васпитно-образовне институције, РФЗО, ЦСР, цивилни сектор				
1.5.2.	Развој интегрисаних социомедицинских услуга палијативног збрињавања за грађане општине Неготин кроз набавку возила за превоз старих и слабопокретних особа	ЈЛС	Здравствена служба, васпитно-образовне институције, РФЗО, ЦСР, цивилни сектор				

1. Промоција здравља и превенција болести

ПОСЕБАН ЦИЉ 2:	Унапређена промоција здравља и превенција болести					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Просечна старост становништва општине	Године	2024	50,4 год.	2029	30	ЗЈЗ Зајечар DevInfo
Број усвојених програма јавног здравља у области промоције здравља и превенције болести у општини	Број	2024	0	2029	Сви макс	
Број реализованих програма јавног здравља у области промоције здравља и превенције болести у општини	Број	2024	0	2029		

МЕРА 2.1.	Унапредити доступност и квалитет превентивних услуга у области сексуалног и репродуктивног здравља			Тип мере:		1		
Носилац мере:				Партнери:				
Период спровођења:	2024–2029.			Потребне измене прописа:				
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	50.000		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2026.	2027.	2028.	
% корисница старости од 15 до 49 година којима је урађен превентивни преглед и дат савет у вези са планирањем породице, односно са методама ефективне контрацепције *		%	2024.	2%	10%	30%	50%	ДЗ Неготин ЗЈЗ Зајечар

*Извор података: Повратне информације о показатељима квалитета из РФЗО добијеним преко ДЗ и ЗЈЗ, регулисаним Правилником о показатељима квалитета здравствене заштите и о провери квалитета стручног рада („Службени гласник РС”, број 123/21).

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
2.1.1.	Праћење и анализирање фактора ризика за сексуално и репродуктивно здравље (СРЗ), посебно осетљивих друштвених група (ПОДГ)	ЈЛС, Савет за здравље	Заводи за јавно здравље, до-мови здравља, центри за социјални рад				
2.1.2.	Развој услуга саветовања о сексуалном и репродуктивном здрављу кроз интерсекторску сарадњу прилагођен потребама циљних група	ЈЛС, Савет за здравље	ЗЗЈЗ здравствене установе, ОЦД удружења грађана, школске установе				
2.1.3.	Реализовање програма континуиране едукације код школског савета за промоцију сексуалног и репродуктивног	ЈЛС, Савет за здравље	Школска управа, основне и средње школе, савети родитеља, школски парламенти и удружења младих				

	здравља у школама						
2.1.4.	Успоставити или унапредити систем добровољног поверљивог саветовања и тестирања ДПСТ23	ЈЛС, Савет за здравље	Заводи за јавно здравље, удружења грађана, ЦСР				
2.1.5.	Спровести активности на видљивости и заступљености тема из области сексуалног и репродуктивног здравља кроз све канале медијске комуникације	ЈЛС	Медији, здравствене установе, удружења грађана				

21 Различити модели; reach-out.

МЕРА 2.2.	Унапредити доступност и квалитет услуга у превенцији хроничних незаразних болести (ХНБ)			Тип мере:			
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:		ЗУ, приватни сектор, ОЦД, ШУ, ЦСР	
Период спровођења:				Потребне измене прописа:		Не	
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	100000		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
Број кампања у области промоције здравих животних стилова и превенције ХНБ	број	2024.	0	макс	макс	макс	ЈЛС
% регистрованих корисника старијих од 45 година код којих је у претходних 12 месеци процењен ризик за тип 2 дијабетеса*	%	2024.	2,17%	5%	10%	15%	ДЗ, ЗЗЈЗ/ИЗЈЗ
% регистрованих корисника мушког пола са навршених 35 година и женског пола са навршених 45 година до навршених 69 година	%	2024.	3,09%	5%	10%	15%	ДЗ, ЗЗЈЗ/ИЗЈЗ

обухваћених скринингом за процену ризика од КВБ*							
% регистрованих корисника са навршених 50 година до навршених 74 година обухваћених скринингом на карцином дебелог црева*	%	2024.	0,57%	5%	10%	15%	ДЗ, ЗЗЈЗ/ИЗЈЗ
% регистрованих корисница од 25 до 64 године старости обухваћених скринингом ради раног откривања рака грлића материце*	%	2024.	0,78%	5%	10%	15%	ДЗ, ЗЗЈЗ/ИЗЈЗ
% корисница од 50 до 69 година старости обухваћених скринингом ради раног откривања рака дојке у претходних 12 месеци*	%	2024.	0,66%	5%	10%	15%	ДЗ, ЗЗЈЗ/ИЗЈЗ
% регистрованих корисника у дому здравља старијих од 35 година код којих је регистрован пушачки статус*	%	2024.	2,19%	5%	10%	15%	ДЗ, ЗЗЈЗ/ИЗЈЗ

*Извор података: Повратне информације о показатељима квалитета из РФЗО добијеним преко ИЗЈЗ или ЗЗЈЗ, регулисаним Правилником о показатељима квалитета здравствене заштите и о провери квалитета стручног рада, („Службени гласник РС”, број 123/21).

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
2.2.1.	Спроводити активности социјалног маркетинга у промоцији здравих животних стилова за све популационе групе	ЈЛС	Министарство надлежно за послове здравља, ЗЗЈЗ медији, удружења грађана				
2.2.2.	Омогућити доступност хране за циљне групе по принципима правилне исхране (школске кухиње, народне кухиње итд.)	ЈЛС	Привредни субјекти, удружења грађана, ЗЗЈЗ				
2.2.3..	Повећати доступност рекреативног и школског спорта (бесплатне обуке за пливање и клизање, изградња инфраструктуре за доступно и безбедно спровођење физичке активности за све	ЈЛС	Школске установе, привредни субјекти, удружења грађана, спортски савези				

	популационе групе)						
2.2.4	Повећати контролу спровођења Закона о дувану и Закона о заштити становништва од изложености дуванском диму и видљивости спровођења мера	ЈЛС	Медији, надлежне инспекције, ЗЗЈЗ				
2.2.5.	Спроводити активности едукације и услуге саветовања на теме превенције пушења и одвикавања од пушења за различите циљне групе	ЈЛС	Здравствене установе, удружења грађана, медији, ЗЗЈЗ				
2.2.6.	Спроводити превентивне прегледе за рано откривање ХНБ (мобилне јединце за скрининг, базари здравља, слање скрининг-тестова поштом, самоевалуација...)	ЈЛС	Здравствене установе, ЗЗЈЗ				

2.2.7.	Подржати групе подршке за одвикавање од штетне и високоризичне употребе алко- хола (анонимни алкохоличари, удружења лечених алкохоличара...)	ЈЛС	Здравствене установе, удружења грађана,ЗЗЈЗ				
--------	--	-----	---	--	--	--	--

МЕРА 2.3.	Унапредити промоцију здравља и здравствено васпитање у области заразних болести			Тип мере:			
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:		ЗУ, ЗЗЈЗ, ОЦД, приватни сектор, ШУ	
Период спровођења:	2024–2029.			Потребне измене прописа:			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	50000		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):			Вредности фин. средстава по изворима финансирања:	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
Број оболелих од трансмисивних и цревних заразних болести	Број	2024.	548	500	450	400	ДЗ/ЗЗЈЗ
Број регистрованих корисника у ДЗ старијих од 65 година код којих је извршена вакцинација против сезонског грипа	Број	2024.	1053	1500	2000	2500	ДЗ/ЗЗЈЗ
Број деце са навршених 15 година која су вакцинисана вакцинама из обавезног програма (према важећем правилнику)	Број	2024.	230	500	1000	1500	ДЗ/ЗЗЈЗ
Број становника обухваћених едукацијама у области	Број	2024.	0	макс	макс	макс	ДЗ/ЗЗЈЗ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
2.3.1.	Обезбедити подршку програмима едукације циљних група за спровођење оп- штих и посебних мера спречавања ширења заразних болести	ЈЛС	Здравствене и школске установе, удружења грађана,33ЈЗ				
2.3.2.	Обезбедити подршку програмима едукације циљних група о значају имунизације	ЈЛС	Здравствене установе, удружења грађана, 33ЈЗ				
2.3.3.	Повећање броја родитеља који познају мере спречавања каријеса у раном детињству	ЈЛС	Школске и здравствене установе, 33ЈЗ				

2.3.4.	Спровођење ДДД послова и израда стручног мишљења са предлогом мера за здравље деце и старијих особа	ЈЛС	Завод Зајечар				
2.3.5.	Превентивни и промотивни рад за сузбијање заразних болести у заједници, преко друштвене акције - кампања, пропаганда, акциони договор у заједници, едукативна истраживања – студијске посете и теренски рад, примена комуникацијских метода у здравственом васпитању		ЗЗЈЗ, Здравствене установе, предузећа, васпитно-образовне установе, ЦСР, цивилни сектор (хуманитарна, спортска, верска и друга удружења)				

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
2.4.1-	Повећање обухвата санитарно-хигијенског и епидемиолошког надзора	ЈЛС	Инспекција, ЗЗЈЗ, правна лица која подлежу СХЕ надзору у складу са законом и правилницима				
2.4.2-	Редовно извештавање о надзору	ЈЛС	Инспекције				
2.4.3-	Праћење корективних мера	ЈЛС	ЈЛС – Савет за здравље				
2.4.4-	Развој и спровођење програма/пројеката за унапређење санитарно-хигијенског и епидемиолошког надзора	ЈЛС	Инспекција, ЗЗЈЗ,				
2.4.5-	Извештај о спроведеним активностима	ЈЛС	Инспекције. ЗЗЈЗ, правна лица				

2. Животна средина и здравље

ОПШТИНА НЕГОТИН

ПОСЕБАН ЦИЉ 3:	Унапређење здравља становништва управљањем факторима ризика из животне средине					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број усвојених програма ЈЗ из области друштвене бриге за здравље и животне средине	Број	2024.	0	2029.	Макс	ЈЛС
Број реализованих програма ЈЗ из области друштвене бриге за здравље и животне средине	Број	2024.	0	2029	макс	ЈЛС

MEPA 3.1.	Обезбеђивање заштите изворишта водоснабдевања ради обезбеђивања здравствено исправне воде за пиће			Тип мере:	5		
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	ЈКП, Санитарна инспекција, МПШВ – Дирекција за воде		
Период спровођења:	2029–2029.			Потребне измене прописа:			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	250 000 000		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2027.	
Постојање јавних водоводних система са обезбеђеним зонама санитарне заштите	Број (%)	2024.	2	3	3	3	ЈЛС/ЗЗЈЗ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.1.1.	Израда елабората о зонама санитарне заштите изворишта за јавно водоснабдевање	ЈЛС	ЈКП, лиценцирани пружалац услуге, ЗЗЈЗ				
3.1.2.	Имплементација мера дефинисаних елаборатом о зонама	ЈЛС	ЈКП, МПШВ, МЗЖС				
3.1.3.	Контрола спровођења елабората	Санитарна инспекција	ЈЛС, ЈКП				
3.1.4.	Праћење квалитета/исправности воде са изворишта водоснабдевања	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ЈКП				
3.1.5.	Извештавање о резултатима спровођења активности	ЈЛС	ЗЗЈЗ; ЈКП				

3.3.6.	Едукација на тему значаја заштите изворишта воде за пиће	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ – Санитарна инспекција				
--------	--	-----	---------------------------------	--	--	--	--

МЕРА 3.2.	Праћење здравствене исправности воде за пиће		Тип мере:		5		
Носилац мере:	ЈКП, ЈЛС		Партнери:		МЗ – Санитарна инспекција, Институт/завод за јавно здравље		
Период спровођења:	2024–2029.		Потребне измене прописа:				
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	233.770,00		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
Број (%) јавних водовода у којима се прати здравствена исправност воде за пиће	Број (%)	2024.	1	1	1	1	ЈЛС,ЗЗЈЗ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.2.1.	Узорковање и лабораторијска анализа (врста и број контрола према месту узорковања) са стручним мишљењем и проценом утицаја на здравље	ЈП, ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ – Санитарна инспекција				
3.2.2.	Прикупљање и статистичка обрада података према врсти анализе, броју узорака и месту узорковања	ЈП, ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ – Санитарна инспекција				
3.2.3.	Формирање базе података о сваком водном објекту (изворишта, дужина мреже, број корисника, итд.)	ЈП, ЈЛС	ЗЗЈЗ				
3.2.4.	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење	ЈП, ЈЛС	ЗЗЈЗ				

3.2.5.	Информисање јавности о здравственој исправности воде за пиће и препорукама за коришћење	ЈП, ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ – Санитарна инспекција				
3.2.6.	Едукација на тему значаја обезбеђивања здравствено исправне воде за пиће употребом мас-медија, интернет портала и промотивних материјала	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ЈП, СКГО				

МЕРА 3.3.	Увођење и имплементација Плана за обезбеђење здравствене исправности воде за пиће од изворишта до точећег места			Тип мере:	1, 5		
Носилац мере:	ЈКП			Партнери:	33ЈЗ, Санитарна инспекција		
Период спровођења:	2024–2029.			Потребне измене прописа:			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):				Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
Број (%) јавних водовода са уведеним и спроведеним плановима	Број (%)	2024.	1	1	1	1	ЈКП,33ЈЗ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.3.1.	Едукација актера о сачињавању Плана	ЈЛС	ЗЗЈЗ ЈКП, СКГО				
3.3.2.	Идентификација опасности у систему јавног водоснабдевања (од изворишта до потрошача)	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ЈКП, Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије				
3.3.3.	Процена нивоа ризика за сваку од утврђених опасности у односу на вероватноћу појаве и тежину утицаја	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ЈКП, Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије				
3.3.4.	Дефинисање корективних мера	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ЈКП, Директорат за радијациону и нуклеарну				

			сигурност и безбедност Србије				
3.3.5.	Имплементација и контрола ефикасности примењених корективних мера	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ЈКП, Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије				
3.3.6.	Верификациони мониторинг	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ЈКП, Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије, МЗ – Санитарна инспекција				
3.3.7.	Редовно унапређење дефинисаног плана и усклађивање са новонасталим околностима	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ЈКП, Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије				
3.3.8.	Екстерна контрола примене Плана	ЗЗЈЗ, Санитарна инспекција	ЈКП, ЈЛС, ЗЗЈЗ				

МЕРА 3.4.	Праћење здравствене исправности воде за пиће из сеоских водовода, јавних бунара и јавних чесми			Тип мере:	5		
Носилац мере:	ЈКП, ЈЛС			Партнери:	МЗ – Санитарна инспекција, Завод за јавно здравље		
Период спровођења:	2024–2029.			Потребне измене прописа:			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	123.250,00		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
Број (%) сеоских водовода код којих се прати здравствена исправност воде за пиће у односу на укупан број	Број (%)	2024.	5	7	8	9	ЈЛС ЗЗЈЗ, ЈКП
Број (%) јавних бунара код којих се прати здравствена исправност воде за пиће у односу на укупан број	Број (%)	2024.	0	0	0	0	ЈЛС ЗЗЈЗ, ЈКП

Број (%) јавних чесми (артерске) код којих се прати здравствена исправност воде за пиће у односу на укупан број	Број (%)	2024.	20	20	20	20	ЈЛС 33ЈЗ, ЈКП
---	----------	-------	----	----	----	----	------------------

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупна потреба по години по фин.	Вредности по години по фин. средствима по годинам	Вредности по години по фин. средствима по изворим
--------	------------------	---------	----------	--------------------	----------------------------------	---	---

					средс тва (РСД)	а (РСД)	а (РСД)
3.4.1.	Израђен план мониторинга здравствене исправности воде за пиће	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ЈП				
3.4.2.	Узорковање и лабораторијска анализа (врста и број анализа према месту узорковања) са стручним мишљењем и проценом утицаја на здравље	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ – Санитарна инспекција, ЈП				
3.4.3.	Прикупљање и статистичка обрада пода- така према врсти анализе, броју узорака и месту узорковања	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ – Санитарна инспекција, ЈП				
3.4.4.	Формирање базе података о сваком водном објекту (изворишта, број корисника итд.)	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ЈП				
3.4.5.	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ЈП				

	мера за унапређење						
3.4.6.	Информисање јавности о здравственој исправности воде за пиће и препорукама за коришћење	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ – Санитарна инспекција				
3.4.7.	Едукација на тему значајности обезбеђивања здравствено исправне воде за пиће употребом мас-медија, интернет портала и промотивних материјала	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ОЦД, ЈП, СКГО				

МЕРА 3.5.	Праћење здравствене исправности базенске воде		Тип мере:		5		
Носилац мере:	ЈЛС, ЈП		Партнери:		33Ј3, М3 – Санитарна инспекција		
Период спровођења:	2024–2029.		Потребне измене прописа:				
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	50000		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
Број (%) базена где се редовно прати здравствена исправност воде	Број (%)	2024	1	1	1	1	ЈКП,33Ј3

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)
3.5.1.	Узорковање и лабораторијска анализа (врста и број контрола према месту узорковања) са стручним мишљењем и проценом утицаја на здравље	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ЈКП МЗ – Санитарна инспекција				
3.5.2.	Прикупљање и статистичка обрада пода- така према врсти анализе, броју узорака и месту узорковања	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ – Санитарна инспекција				
3.5.3.	Формирање базе података о сваком во- дном објекту	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ – Санитарна инспекција				
3.5.4.	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ – Санитарна инспекција				

3.5.5.	Информисање јавности о здравственој исправности базенске воде и препорукама за безбедно купање путем мас-медија	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ – Санитарна инспекција				
3.5.6.	Едукација на тему значаја обезбеђивања здравствено исправне воде у базенима употребом мас-медија, интернет портала и промотивних материјала	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ – Санитарна инспекција				

МЕРА 3.6.	Праћење квалитета површинске воде за купање, рекреацију и спортове на води			Тип мере:	5		
Носилац мере:	ЈЛС, ЈП			Партнери:	ЗЗЈЗ, МЗ – Санитарна инспекција		
Период спровођења:	2024–2029.			Потребне измене прописа:			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	25.680,00		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
Број (%) јавних купалишта где се прати квалитет површинске воде намењене купању, рекреацији и спортовима на води	Број (%)	2024.	1	1	1	1	ЈКП,ЗЗЈЗ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)
3.6.1.	Узорковање и лабораторијска анализа (врста и број контрола према месту узорковања) са стручним мишљењем и проценом утицаја на здравље	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ – Санитарна инспекција				
3.6.2.	Прикупљање и статистичка обрада пода- така према врсти анализе, броју узорака и месту узорковања	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ – Санитарна инспекција				
3.6.3.	Формирање базе података о сваком јавном купалишту	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ – Санитарна инспекција				
3.6.4.	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ – Санитарна инспекција				

3.6.5.	Информисање јавности о квалитету површинске воде и препорукама за безбедно купање путем мас-медија	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ – Санитарна инспекција				
3.6.6.	Едукација на тему значаја одржавања прописаног квалитета површинске воде за купање, рекреацију и спортове на води	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ – Санитарна инспекција				

МЕРА 3.7.	Обезбеђивање подједнаког приступа здравствено исправној води за пиће за све и на свим местима			Тип мере:	5		
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	ЗЗЈЗ, МГСИ, МПШВ		
Период спровођења:	2024–2029.			Потребне измене прописа:			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):				Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
Број домаћинстава новоприкључених (број нових прикључака) на јавно водоснабдевање	Број (%)	2024.	10800	10850	10900	10950	ЈЛС
Број домаћинстава новоприкључених (број нових прикључака) на јавно водоснабдевање у сеоским срединама	Број (%)	2024.	988	990	995	1000	ЈЛС
Број (%) школа које су прикључене на унапређене изворе водоснабдевања	Број (%)	2024.	16	16	16	16	ЈЛС
Број (%) подстандардних насеља	Број (%)	2024.	0	0	0	0	ЈЛС

са приступом јавном водоснабдевању							
------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
--------	------------------	---------	----------	--------------------	-------------------------------------	---	---

3.7.1.	Израда плана за проширење мреже водоснабдевања и нове прикључке, укључујући сеоске школе и амбуланте	ЈЛС	МГСИ				
3.7.2	Имплементација Плана проширења мреже водоснабдевања	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ЈКП				
3.7.3.	Информисање јавности о реализацији проширења водоводне мреже и нових прикључака	ЈЛС	ЈКП, медији, ОЦД				
3.7.4	Едукација о значају доступности здравствено исправне воде за пиће	ЈЛС	ЗЗЈЗ, образовне установе, медији, ОЦД				

МЕРА 3.8	Обезбеђивање приступа водоснабдевању, санитацији и уређајима за прање руку (ВСХ) за особе са инвалидитетом у објектима јавне намене (школе, здравствене установе, старачки домови, социјалне установе, спортски објекти)		Тип мере:	5	
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, установе (здравствене, социјалне, школске, спортске итд.)	
Период спровођења:	2024–2029.		Потребне измене прописа:		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	//		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима

				финансирања:			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2026.	
Број (%) објеката јавне намене са приступом ВСХ за особе са инвалидитетом	Број (%)	2024.	0	2	4	6	ЈЛС
Број (%) школа са приступом ВСХ за особе са инвали- дитетом	Број (%)	2024.	0	2	4	6	ЈЛС
Број (%) здравствених установа са приступом ВСХ за особе са инвалидитетом	Број (%)	2024.	1	1	1	1	ЈЛС
Број (%) спортских објеката са приступом ВСХ за особе са инвалидитетом	Број (%)	2024.	0	1	2	3	ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.8.1	Израда процене постојећег стања у погледу приступа ВСХ за особе са инвалидитетом	ЈЛС	ЗЗЈЗ, јавне установе				
3.8.2	Израда плана за реконструкцију и адаптацију санитарних чворова и уређаја за ВСХ у установама јавне намене за особе са инвалидитетом	ЈЛС	МГСИ, овлашћена правна лица				
3.8.3.	Израда пројектно-техничке документације	ЈЛС	МГСИ, овлашћена правна лица				
3.8.4	Едукација о значају обезбеђивања приступа ВСХ за особе са инвалидитетом	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ОЦД				

МЕРА 3.9.	Обезбеђивање црпљења, одвожења и третирања фекалних отпадних вода из септичких и сабирних јама ради заштите здравља становништва		Тип мере:	5	
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	ЈП, приватни сектор	
Период спровођења:	2024–2029.		Потребне измене прописа:		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	200 000 000	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:	
				Циљне вредности	

(показатељи резултата)	мере	година	вредност	2026.	2027.	2028.	провере
Број домаћинстава/МЗ које врше црпљење и одвожење фекалних отпадних вода из септичких и сабирних јама	Број	2024.	90	90	85	80	ЈЛС
Процент третираних фекалних отпадних вода из септичких и сабирних јама	%	2024	0	0	0	30	ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупна потреба	Вредности фин. средстава по	Вредности фин. средстава по

					фин. средс тва (РСД)	годинам а (РСД)	изворим а (РСД)
3.9.1.	Израда одлуке којом се регулише црпљење, одвожење и третирање фекалних отпадних вода из септичких и сабирних јама	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МГСИ, МЗЖС, МПШВ, СКГО				
3.9.2.	Имплементација плана за црпљење, одвожење и третирање фекалних отпадних вода из септичких и сабирних јама	ЈЛС	ЈКП, приватни сектор				
3.9.3.	Вођење евиденције (формирање базе података) о црпљењу, одвожењу и третирању фекалних отпадних вода из септичких и сабирних јама	ЈЛС	ЗЗЈЗ,				
3.9.4.	Едукација о значају адекватног и безбедног управљања црпљењем, одвожењем и третирањем фекалних отпадних вода из септичких и сабирних јама	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МГСИ, МЗЖС, МПШВ, СКГО, ОЦД, медији, образовне установе				

МЕРА 3.10.	Успостављање оптималног праћења квалитета ваздуха у животној средини ради унапређења здравља становништва			Тип мере:	5		
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	ЗЗЈЗ, МЗ, МЗЖС		
Период спровођења:	2024–2029.			Потребне измене прописа:			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	272.165,00		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		
Показатељи на нивоу мере	Јединица	Базна	Базна	Циљне вредности			Извор
				2026.	2027.	2028.	

(показатељи резултата)	мере	година	вредност				провере
Обезбеђени услови за успостављање праћења квалитета ваздуха у ЈЛС	Номинална категорија *	2024.	1	2	2	2	ЈЛС

*Јединица мере: 0 – не 1 –да

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.10.1.	Израда плана праћења квалитета ваздуха са имплементацијом и евалуацијом	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ, МЗЖС				
3.10.2.	Подизање техничких капацитета за праћење квалитета ваздуха	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ, МЗЖС				
3.10.3.	Усклађивање броја и врсте мерних места у складу са постојећим прописима и наменом простора	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ, МЗЖС				
3.10.4.	Континуирани мониторинг квалитета ваздуха у животној средини (врста и број контрола према месту узорковања) са стручним мишљењем и проценом утицаја на	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ, МЗЖС				

	здравље						
3.10.5.	Израда индекса квалитета вазду- ха у животној средини ради јасног обавештавања становништва у односу на присуство загађујућих материја у ваздуху	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ, МЗЖС				
3.10.6.	Формирање базе података и статистичка обрада података према врсти анализе, броју узорака и месту узорковања	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ, МЗЖС				
3.10.7.	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ, МЗЖС				
3.10.8.	Информисање јавности о квалитету вазду- ха и препоруке за понашање становништва	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ, МЗЖС				
3.10.9.	Едукација на тему значаја обезбеђивања техничких		ЗЗЈЗ, МЗ, МЗЖС				

	капацитета за праћење квалитета ваздуха у животној средини употребом интернет портала, онлајн едукација и про- мотивних материјала						
--	--	--	--	--	--	--	--

МЕРА 3.11.	Успостављање праћења квалитета ваздуха у објектима јавне намене (предшколске установе, школе, здравствене установе, објекти за спорт и рекреацију)	Тип мере:	5
------------	--	-----------	---

	у складу са међународно признатим препорукама ради заштите здравља осетљиве популације (деца, труднице, дојиље, стара и хронично оболела лица)						
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	ЗЗЈЗ, МЗ, МЗЖС; установе (здравствене и социјалне заштите, спортске, културне, школске итд.)		
Период спровођења:	2024–2029,			Потребне измене прописа:			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	886.800,00		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
Број (%) проценат објеката јавне намене у којима се прати квалитет ваздуха	Број/%	2024.	1	2	2	2	

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.11.1.	Израда плана праћења квалитета ваздуха у објектима јавне намене (предшколске установе, школе, здравствене установе) са имплементацијом и евалуацијом	ЈЛС	Установе јавне намене, ЗЗЈЗ				
3.11.2.	Успостављање техничких капацитета за праћење квалитета ваздуха у објектима јавне намене	ЈЛС	Установе јавне намене, ЗЗЈЗ				
3.11.3.	Узорковање и анализа (врста и број контрола према месту узорковања) са стручним мишљењем и проценом утицаја на здравље	ЗЗЈЗ	ЈЛС, установе јавне намене				

3.11.4.	Формирање базе и статистичка обрада података	ЗЗЈЗ	ЈЛС, установе јавне намене				
3.11.5.	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење	ЗЗЈЗ	ЈЛС, установе јавне намене				
3.11.6.	Информисање корисника објекта јавне намене о квалитету ваздуха и препоруке за понашање осетљиве популације и одабир и начина избора енергената	ЈЛС, установе јавне намене	ЗЗЈЗ				
3.11.7.	Едукација на тему значаја обезбеђивања техничких капацитета за праћење квалитета ваздуха у објектима јавне намене употребом интернет портала, онлајн едукација и промотивних материјала	ЈЛС, установе јавне намене	ЗЗЈЗ				

МЕРА 3.12.	Праћење фактора ризика за здравље деце и омладине у васпитно-образовним установама		Тип мере:	1, 5	
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	ЗЗЈЗ	
Период спровођења:	2024–2029.		Потребне измене прописа:		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	У оквиру 3.11	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:	

Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
Број (%) објеката у предшколским установама у којима се прате фактори ризика за здравље деце	Број (%)	2024.					ЈЛС
Број (%) школских установа у којима се прате фактори ризика за здравље деце	Број (%)	2024.					ЈЛС
Број (%) домова за смештај деце у којима се прате фактори ризика за здравље деце	Број (%)	2024.					ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.12.1.	Израда плана контроле параметара квалитета и здравствене исправности различитих елемената и медијума животне средине	ЈЛС, установе	ЗЗЈЗ				
3.12.2.	Контрола здравствене	ЈЛС	ЗЗЈЗ, установе				

	исправности воде за пиће						
3.12.3.	Контрола квалитета ваздуха у унутрашњем простору	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ЈЛС, установе				
3.12.4.	Контрола квалитета и нутритивне вредности хране за организовану исхрану деце и омладине у васпитно-образовним установама	ЈЛС	ЗЗЈЗ, установе				
3.12.5.	Контрола здравствене безбедности хране за организовану исхрану деце и омладине у васпитно-образовним установама	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ЈЛС, установе				
3.12.6.	Контрола садржаја соли у оброцима/храни за организовану исхрану деце и омладине у васпитно-образовним установама	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ЈЛС, установе				
3.12.7.	Контрола санитарно-хигијенских услова методом бриса	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ЈЛС, установе				

3.12.8.	Контрола санитарно-хигијенских услова (водоснабдевање, санитација, хигијена, чишћење и управљање отпадом) коришћењем упитника за надзор	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ЈЛС, установе				
3.12.9.	Контрола термалног комфора (температура, релативна влажност, струјање ваздуха и концентрација угљен-диоксида)	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ЈЛС, установе				

Наставак предходне табеле:

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупна потребна финансиска средства (РСД)	Вредности финансијских средстава по годинама (РСД)	Вредности финансијских средстава по изворима (РСД)
3.12.10.	Мерење нивоа буке у спољашњој и	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ЈЛС, установе				

	унутрашњој средини						
3.12.11.	Прикупљање података о врсти грађевинског материјала употребљеног за изградњу објеката и намештаја са аспекта утицаја на здравље (азбест, радон...)	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ЈЛС, установе				
3.12.12.	Процена енергетске ефикасности у васпитно-образовним установама	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ЈЛС, установе				
3.12.13.	Формирање базе података и статистичка обрада	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ЈЛС, установе				
3.12.14.	Израда мера и препорука за школску управу, наставно и ненаставно особље, децу и родитеље	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ЈЛС, установе				
3.12.15.	Едукација и информисање надлежних у васпитно-образовним установама, деце, омладине и родитеља	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ЈЛС, установе				

3.12.16.	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење свих контролираних услова у васпитно-образовним установама и заштите здравља свих корисника простора	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ЈЛС, установе				
3.12.17.	Едукација на тему праћења фактора ризика за здравље деце и омладине у васпитно-образовним установама употребом мас-медија, интернет портала, онлајн едукација и промотивних материјала	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ЈЛС, установе				

МЕРА 3.13.	Праћење концентрације алергена у ваздуху у животној средини ради унапређења здравља људи	Тип мере:	
Носилац мере:	ЈЛС	Партнери:	ПМФ, ЗЗЈЗ

Период спровођења:	2024–2029.			Потребне измене прописа:			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	//		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2028.	2029.	
Постигнута концентрација алергена у ваздуху у нивоу прописаних граница	Номинална категорија*	2024.	0	1	1	1	Уредба о услови ма за мониторинг и захтеви ма квалитета ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 11/10, 75/10 и 63/13)

*Јединица мере: 0 – не 1 – да

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средс	Вредности фин. средста по годинама (РСД)	Вредности фин. средста по изворима (РСД)
--------	------------------	---------	----------	--------------------	----------------------------	--	--

					тва (РСД)		
3.13.1.	Мапирање површина под алергеним културама, са пратећим подацима о власништву	ЈЛС	ПМФ, ЗЗЈЗ				
3.13.2.	Прописивање уништавања површина под алергеним културама и инспекцијска контрола	Инспекције	МПШВ, МЗЖС, ЈЛС				
3.13.3.	Израда плана праћења присуства ин-халаторних алергена, односно плана узорковања и лабораторијске анализе на присуство алергена	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ОЦД				
3.13.4.	Узорковање и лабораторијска анализа са стручним мишљењем и препорукама за заштиту здравља људи	ЈЛС	ПМФ, ЗЗЈЗ				
3.13.5.	Формирање базе и статистичка обрада пода-	ЈЛС	ПМФ, ЗЗЈЗ				

	така према врсти анализе, броју узорака и месту узорковања						
3.13.6.	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење	ЈЛС	ПМФ, ЗЗЈЗ				
3.13.7.	Информисање становништва са предлогом мера	ЈЛС	ПМФ, ЗЗЈЗ				
3.13.8.	Едукација на тему значаја праћења концентрације и врсте алергена у ваздуху у животној средини у насељу употребом мас-медија, интернет портала, онлајн едукација и промотивних материјала	ЈЛС	ПМФ, ЗЗЈЗ, СКГО, НВО				

МЕРА 3.14.	Праћење нивоа буке у животној средини ради заштите здравља	Тип мере:	5
------------	--	-----------	---

	људи						
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	ЗЗЈЗ, МЗ, МЗЖС		
Период спровођења:	2024–2029.			Потребне измене прописа:			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	75.000,00		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
Успостављен систем праћења нивоа буке на територији ЈЛС	Номинална категорија*	2024.	1	1	1	1	ЈЛС

*Јединица мере: 0 – не 1 –да

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.14.1.	Израда плана за праћење нивоа буке у животној	ЈЛС	МЗ, МЗЖС, ОЦД				

	средини са имплементацијом и евалуацијом						
3.14.2.	Мерење нивоа буке на мерним местима дефинисаним Планом	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ, МЗЖС				
3.14.3.	Анкетно испитивање становништва о субјективном доживљају буке	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ, МЗЖС				
3.14.4.	Формирање базе и статистичка обрада података према дефинисаним мерним местима и прикупљеним анкетним подацима	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ, МЗЖС				
3.14.6.	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење услова животне средине и заштите здравља људи	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ, МЗЖС				
3.14.6.	Информисање јавности	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ, МЗЖС				

3.14.7.	Едукација на тему значаја праћења нивоа буке са проценом утицаја на здравље људи употребом мас-медија, интернет портала, онлајн едукација и промотивних материјала	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ, МЗЖС, ОЦД, академске установе				
---------	--	-----	---	--	--	--	--

МЕРА 3.15.	Праћење нивоа нејонизујућег зрачења ради заштите здравља становништва	Тип мере:	5
Носилац мере:	ЈЛС	Партнери:	ПМФ, ЗЗЈЗ, МЗЖС
Период спровођења:	2024–2029.	Потребне измене прописа:	
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	//	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	Вредности фин. средстава по изворима

				финансирања:			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
Успостављен систем праћења нејонизујућег зрачења на територији ЈЛС	Номинална категорија*	2024.	0	1	1	1	ЈЛС

*Јединица мере: 0 – не 1 – да

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.15.1.	Израда плана за праћење нивоа нејонизујућег зрачења у животној средини са имплементацијом и евалуацијом	ЈЛС	ПМФ, ЗЗЈЗ, МЗЖС				
3.15.2.	Мерење нивоа нејонизујућег зрачења на мерним местима дефинисаним Планом	ЈЛС	ПМФ, ЗЗЈЗ, МЗЖС				
3.15.3.	Формирање базе и статистичка обрада подата- ка према дефинисаним мерним местима	ЈЛС	ПМФ, ЗЗЈЗ, МЗЖС				
3.15.4.	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење	ЈЛС	ПМФ, ЗЗЈЗ, МЗЖС				

	услова животне средине и заштите здравља људи						
3.15.5.	Информисање јавности са предлогом мера у погледу понашања становништва	ЈЛС	ПМФ, ЗЗЈЗ, МЗЖС				
3.15.6.	Едукација на тему значаја праћења нивоа нејонизујућег зрачења и утицаја на здравље људи употребом мас-медија, интернет портала, онлајн едукација и про- мотивних материјала	ЈЛС	ПМФ, ЗЗЈЗ, МЗЖС				

МЕРА 3.16.	Интегрисана контрола вектора (преносилаца узročника заразних болести – комараца, крпеља, глодара итд.)			Тип мере:	5		
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	ПМФ, ЗЗЈЗ		
Период спровођења:	2024–2029.			Потребне измене прописа:			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):				Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
Успостављен интегрисани систем контроле вектора на територији ЈЛС ради унапређења здравља	Номинална категорија*	2024.	?	?	?	?	ЈЛС

*Јединица мере: 0 – не 1 – да

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.16.1.	Израда плана мониторинга различитих вектора	ЈЛС	ЗЗЈЗ				
3.16.2.	Мапирање локација за праћење популација различитих вектора	ЈЛС	ЗЗЈЗ, МЗ				
3.16.3.	Постављање клопки	ЈЛС	ПМФ, ЗЗЈЗ				
3.16.4.	Бројање и детерминација врсте комараца	ЈЛС	ПМФ, ЗЗЈЗ				
3.16.5.	РСР тест на присуство вируса Западног Нила и других узрочника	ЈЛС	ПМФ, ЗЗЈЗ				
3.16.6.	Формирање базе података	ЈЛС	ПМФ, ЗЗЈЗ				
3.16.7.	Израда препорука за становништво	ЈЛС	ПМФ, ЗЗЈЗ				
3.16.8.	Едукација и информисање становништва о бројности и заразности комараца	ЈЛС	ПМФ, ЗЗЈЗ, ОЦД, медији				
3.16.9.	Подела биолошких	ЈЛС	ПМФ, ЗЗЈЗ, МЗ				

	средстава за уништавање комаца становништву						
3.16.10.	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење услова животне средине и заштите здравља људи	ЈЛС	ПМФ, ЗЗЈЗ				

МЕРА 3.17.	Здраво урбано планирање и урбана мобилност	Тип мере:	5
Носилац мере:	ЈЛС	Партнери:	ЗЗЈЗ

Период спровођења:	2024–2029.			Потребне измене прописа:			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	500.000,00		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
Дужина бицикличких стаза/трака	km	2024.	15	20	25	30	ЈЛС
Величина/површина насеља центра ЈЛС под зеленилом	m ²	2024.	80000	80500	80500	81000	ЈЛС
Број објеката који користе алтернативне изворе енергије	Број	2024.	/	50	60	70	ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.17.1.	Анализа постојећег стања у вези са наведеном мером	ЈЛС	Институције надлежне за област просторног планирања				
3.17.2.	Израда плана повећања дужина бициклических стаза, зелених површина, броја објеката који користе алтернативну енергију, прилагођавања саобраћаја смањењу аеро-загађења и других мера еколошког урбаног планирања	ЈЛС	Институције надлежне за област просторног планирања, дирекције за изградњу ЗЗЈЗ				
3.17.3.	Повећање зелених површина у урбаним целинама ради унапређења здравља	ЈЛС	Институције надлежне за област просторног планирања, дирекције за изградњу, ЈКП				
3.17.4.	Повећање броја пешачких и бициклических стаза	ЈЛС	Институције надлежне за област просторног				

	ради унапређења здравља		планирања, дирекције за изградњу, ЈКП				
3.17.5.	Мере техничке регулације саобраћаја – забрана кретања моторних возила у деловима града ради унапређења здравља	ЈЛС	Организациона јединица задужена за област саобраћаја, ЗЗЈЗ				
3.17.6.	Промоција и подстицање супституције енергената ради смањења штетних емисија ради унапређења здравља	ЈЛС	Институције надлежне за област енергетике, ЗЗЈЗ, СКГО, ОЦД				
3.17.7.	Набавка возила јавног градског превоза без мотора са унутрашњим сагоревањем ради унапређења здравља	ЈЛС	Јавно предузеће / управа за саобраћај				
3.17.8.	Стимулисање градње нових и реконструкције постојећих објеката у складу са прописима о енергетској ефикасности (енергетски пасош)	ЈЛС	Институције надлежне за област енергетике, ЗЗЈЗ, СКГО				

Наставак предходне табеле:

165

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.17.9.	Едукација на тему значаја обезбеђивања услова за здраво урбано планирање и урбану мобилност употребом мас-медија, интернет портала, онлајн едукација и про- мотивних материјала	ЈЛС	Институције надлежне за област енергетике, ЗЗЈЗ, СКГО, НВО, медији, ОЦД				
3.17.10.	Подршка обележавању Европске недеље мобилности у граду/општини – јачање свести грађана о значају активних видова кретања и бенефитима за здравље	ЈЛС	Организационе јединице управе надлежне за саобраћај и заштиту животне средине, Савет за безбедност саобраћаја, медији, ОЦД				

МЕРА 3.18.	Одрживо управљање отпадом ради заштите здравља становништва		Тип мере:		5		
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:		ЈКП, приватни сектор, ОЦД		
Период спровођења:	2024–2029.		Потребне измене прописа:				
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	1.000.000,00		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2023.	2024.	2026.	
Успостављен регионални центар / објекат за третман/ обраду обрадивог отпада (компостана, рециклажни центар, постројење за третман животињског отпада, постројење за енергетско поновно искоришћење (енгл. waste to energy))	Број	2024.	0	0	0	1	ЈЛС
Покривеност корисника услугом	%	2024.	70%	70%	70%	90%	ЈЛС
Степен/процент рециклаже рециклабилног отпада	%	2024.	5%	5%	5%	30%	ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.18.1.	Израда/евалуација елабората о изградњи/санацији санитарне депоније	ЈЛС	ЈКП, МЗЖС, МЗ, СКГО, ОЦД	2026			
3.18.2.	Имплементација мера дефинисаних елаборатом	ЈЛС	ЈКП, МЗЖС, МЗ, СКГО, ОЦД	2030			
3.18.3.	Извештавање о резултатима спровођења активности	ЈЛС, ЈП	МЗЖС, МЗ, СКГО, ОЦД	2030			
3.18.4.	Едукација на тему значаја обезбеђивања санитарних депонија употребом мас-медија, интернет портала, онлајн едукација и промотивних материјала	ЈЛС, ЈП	МЗЖС, МЗ, СКГО, ОЦД	2025			

МЕРА 3.19.	Затварање и рекултивација дивљих депонија на територији ЈЛС ради заштите здравља становништва			Тип мере:			
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:		Приватни сектор, ЈКП, ОЦД	
Период спровођења:	2024–2029.			Потребне измене прописа:			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	7.961.700,00		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
Број затворених депонија (санитарних и несанитарних/ дивљих)	Број	2024.	0				ЈЛС
Број култивисаних дивљих депонија у ЈЛС	Број	2024.	1				ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средс	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)
--------	------------------	---------	----------	--------------------	----------------------------	--	--

					тва (РСД)		
3.19.1.	Образовање радне групе за мапирање дивљих депонија на територији ЈЛС	ЈЛС	ЈКП, ОЦД, ДЗ				
3.19.2.	Мапирање дивљих депонија	ЈЛС	ЈКП, МЗЖС, Агенција за ЗЖС СКГО, ОЦД				
3.19.3.	Израда пројекта санације и рекултивације дивљих депонија	ЈЛС	ЈКП, ОЦД				
3.19.4.	Имплементација пројекта санације и рекултивације дивљих депонија	ЈЛС	ЈКП, ОЦД				
3.19.5.	Контрола и континуирани инспекцијски надзор	Инспекције	МЗЖС, МЗ, ЈКП, ЈЛС, ОЦД				
3.19.6.	Извештавање јавности	ЈЛС	ОЦД, медији				
3.19.7.	Едукација на тему значаја управљања отпадом употребом мас-медија, интернет портала, онлајн едукација и промотивних материјала	ЈЛС	МЗЖС, МЗ, СКГО, ОЦД				

МЕРА 3.20.	Утврђивање ризика за здравље људи проузрокованог опасностима из животне средине			Тип мере:	5		
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	33Ј3		
Период спровођења:				Потребне измене прописа:			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	1.000.000		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
Број утврђених опасности по здравље људи у животној средини у ЈЛС	Број	2024.					33Ј3
Број утврђених ризика по здравље људи проузрокованих опасностима из животне средине у ЈЛС	Број	2024.					33Ј3

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.20.1.	Израда плана за утврђивање опасности у животној средини и процену ризика за здравље људи у ЈЛС	ЈЛС	ЗЗЈЗ				
3.20.2.	Прикупљање и анализа података (база података) о опасностима из животне средине у континуираном периоду од најмање пет година	ЈЛС	ЗЗЈЗ				
3.20.3.	Формирање базе података о ризицима и рангирање ризика	ЈЛС	ЗЗЈЗ				
3.20.4.	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење услова животне средине	ЈЛС	ЗЗЈЗ,				

	и заштите здравља људи						
3.20.5	Информисање јавности са предлогом мера у погледу понашања становништва	ЈЛС	ЗЗЈЗ				
3.20.6.	Едукација на тему значаја праћења ризика за здравље људи проузрокованих опасностима из животне средине употребом мас-медија, интернет портала, онлајн едукација и промотивних материјала	ЈЛС	ЗЗЈЗ, ОЦД, образовне установе				

3. Радна средина и здравље

ПОСЕБАН ЦИЉ 4:	Стварање подстицајног окружења за безбедност и здравље на раду на локалном нивоу					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљ на година	Циљна вредност	Извор провере
Број повреда на раду и професионалних обољења на годишњем нивоу у ЈЛС	број	2024.	5	2029.	минимум	Записници о повредама на раду и професионалним обољењима

МЕРА 4.1.	Унапређење институционалног оквира за БЗР на ло- калном нивоу		Тип мере:					
Носилац мере:	ЈЛС Савет за здравље		Партнери:		Службе БЗР и Службе медицине рада на нивоу ЈЛС			
Период спровођења:	2024–2029.		Потребне измене прописа:		Да			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	10000		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2026.	2027.	2028.	
Формирана и функционална РГ		Номиналан а категорија *	2024	0	1	1	1	ЈЛС
Потписан споразум о сарадњи			2024	0	1	1	1	ЈЛС
Сачињен АП за БЗР на нивоу ЈЛС			2024	0	1	1	1	ЈЛС

*Јединица мере: 0 – не 1 –да

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)
4.1.1.	Формирање радне групе за БЗР у оквиру Савета за здравље као и усвајање пословника о раду и плана рада РГ	Савет за здравље	Савет за здравље, Службе за БЗР и службе за МР, ИМР Србије, заводи за ЗЗР, ЗЗЈЗ				
4.1.2.	Успостављање међуинституционалне сарадње кроз потписивање споразума о сарадњи	РГ за БЗР на нивоу ЈЛС	Службе за БЗР и службе за МР, ИМР Србије, заводи за ЗЗР НСЗ, ЗЗЈЗ, социјално-економски савети,				
4.1.3.	Креирање АП за БЗР на нивоу ЈЛС	РГ за БЗР на нивоу ЈЛС	Службе за БЗР и службе за МР, ИМР Србије, заводи за ЗЗР НСЗ,				

			пословни савети, социјално-економски савети				
4.1.4.	Формирање базе података о ризицима и рангирање ризика као и израда годишњег извештаја са евалуацијом програма са предлогом мера за унапређење услова у радној средини и заштите здравља људи.	РГ за БЗР на нивоу ЈЛС	Службе за БЗР и службе за МР, ИМР Србије, заводи за ЗЗР НСЗ, пословни савети, социјално-економски савети, ЗЗЈЗ				

MEPA 4.2.	Мапирање фактора ризика, ризичних група и унапређење безбедности и здравља на раду код непо- кривених сектора економије			Тип мере:			
Носилац мере:	РГ за БЗР			Партнери:		Службе за БЗР и службе за МР, приватни сектор, ИМП Србије, заводи за ЗЗР, Управа за БЗР	
Период спровођења:	2024–2029.			Потребне измене прописа:			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	100000		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности		Извор провере
					2026.	2027.	
Израђена листа фактора ризика и формиране базе података о факторима ризика и БЗР		Номинална категорија*	2024.				Листа фактора ризика
Формирана база података о повредама на раду, апсентизму, професионалним обољењима и болестима у вези са радом		Номналана категорија*	2024.				База података

*Јединица мере: 0 - не 1 -да

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)
4.2.1.	Мапирање фактора ризика БЗР у малим и средњим предузећима, samozапослених, пољопривредника и друго, без обзира на радни статус	РГ за БЗР	Службе за МР, службе за БЗР, ИМП Србије, заводи за ЗЗР			
4.2.2.	Формирање базе података о факторима ризика и БЗР	ЈЛС	ИМП Србије, заводи за ЗЗР, службе за МР, службе за БЗР, Управа за БЗР			
4.2.3.	Формирање базе података о повредама на раду, апсентизму, професионалним обољењима и болестима у вези са радом	ЈЛС	ИМП Србије, заводи за ЗЗР, службе за МР, службе за БЗР, Управа за БЗР			

4.2.4.	Креирање система праћења и извештавања	ЈЛС	Управа за БЗР			
--------	---	-----	---------------	--	--	--

МЕРА 4.3.	Промоција здравља на раду и услова за безбедност и здравље на раду			Тип мере:				
Носилац мере:	РГ за БЗР; Савет за здравље			Партнери:			Службе за МР, ИМП Србије, заводи за ЗЗР, Управа за БЗР, НСЗ, ЦСР, медији, школске установе, ОЦД, удружења ОСИ, социјална предузећа	
Период спровођења:	2024–2029.			Потребне измене прописа:			Да	
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	50000		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2026.	2027.	2028.	
Спроведене радионице и обуке у вези са факторима ризика, здравственим васпитањем у вези са БЗР, као и о начину пружања прве помоћи		Номинална категорија*	2024.	0	1	1	1	Листа учесника, Извештај Презентације и материјал и Фотографије
Спроведена едукација ученика пре професионалне оријентације у вези са способностима за рад		Номинална категорија*	2024.	0	1	1	1	

*Јединица мере: 0 – не 1 –да

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредност и фин. средства по годинама (РСД)
4.3.1.	Радионице и обуке у вези са факторима ризика , здравственим васпитањем у вези са БЗР, као и о начину пружања прве помоћи.	РГ ЈЛС	Службе за МР, службе за БЗР, ИМП Србије, заводи за ЗЗР, службе за МР, службе за БЗР, Управа за БЗР, ЗЗЈЗ			
4.3.2.	Едукација ученика пре професионалне оријентације у вези са способностима за рад	РГ ЈЛС				

4. Организација и функционисање здравственог система

ПОСЕБАН ЦИЉ 5:	Унапређење организације и функционисања здравственог система (унапређење доступности, ефикасности и квалитета здравствене заштите)					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број лекара у служби опште медицине ДЗ Неготин	Број	2024	20	2029	20	РЗС, Анализа Завода Зајечар, ДЗ
Број лекара у служби за здравствену заштиту деце предшколског узраста ДЗ Неготин	Број	2024	2	2029	2	
Број лекара у служби за здравствену заштиту школске деце ДЗ Неготин	Број	2024	3	2029	3	
Број лекара у служби за здравствену заштиту жена ДЗ Неготин	Број	2024	3	2029	3	
Број стоматолога у служби за	Број	2024	4	2029	4	

здр. заштиту и лечење уста и зуба ДЗ Неготин						
Поцент специјалиста болничке здравствене заштите општине Неготин	%	2024	83,6%	2029	90%	
Број лекара болничке здравствене заштите општине Неготин	Број	2024	59	2029	60	

*Циљна вредност је према правилнику:

1. Број становника са 18 и више година на једног лекара службе опште медицине 2022. износи 1.228 корисника, изнад норматива: један лекар на 1.600 становника.

2. Број предшколске деце ДЗ Неготин на једног лекара током 2022. године износио је 885. Према Правилнику треба обезбедити једног педијатра и једну педијатријску сестру за 850 деце узраста 0-6 година, а на два оваква тима још једну педијатријску сестру.

3. Број деце на једног лекара ове службе варирао је И кретао се од 818 у 2018. години до 640 у 2022. години. Према важећем Правилнику треба обезбедити једног 186

лекара за 1.500 деце узраста 7-18 година, а на десет оваких тимова још једну вишу медицинску сестру.

4. У периоду 2018-2022.године варира просечан број корисника на једног лекара и у 2022. години износи 4.393 (Правилник препоручује однос од 6500 жена старијих од 15 година на једног гинеколога и једну гинеколошко-акушерску сестру, а на три оваква тима још једну сестру).

5.Број корисника (процењен укупан број становника) на једног стоматолога је променљив у и у 2022.години је износио 7065 по једном стоматологу.

7/8.Просећан број пацијената по лекару годишње је између 56 и 69, а у 2022. износи 56 пацијента по лекару и у оквиру је Правилником одредјене мере извршења: 170-210.

МЕРА 5.1.	Стварање услова за приступачност и уједначеност коришћења примарне здравствене заштите			Тип мере:	1		
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	Здравствена служба (дом здравља, апотека, приватне праксе, ЗЗЈЗ)		
Период спровођења:	2024–2029.			Потребне измене прописа:	Не		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	100000		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
- Сprovedено редовно праћење дефинисаног плана кадрова у здравственим установама и усклађивање са изазовма у погледу услуга и кадровских капацитета.	Номналана категорија*	2024.	0	1	1	1	ЈЛС

*Јединица мере: 0 – не 1 – да

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)
5.1.1.	Праћење и анализа рада, организације, ресурса и коришћења здравствене заштите	ЈЛС – Савет за здравље	ЗЗЈЗ, здравствена служба				
5.1.2.	Процена доступности и приступачности примарне здравствене заштите	ЈЛС – Савет за здравље	ЗЗЈЗ, здравствена служба				
5.1.3.	Инвестициона улагања и одржавања, закуп простора и опреме, набавка опреме, медицинске и немедицинске у складу са законом и актом о оснивању	ЈЛС – Савет за здравље	ЗЗЈЗ, здравствена служба				

МЕРА 5.2.	Унапређивање свеобухватне доступности и приступачности здравствене службе за осетљиве популационе групе – ОПГ (превентивна стоматологија за труднице, породиље и децу)			Тип мере:	1		
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	Здравствена служба (дом здравља, апотека, приватне праксе, ЗЗЈЗ), медији		
Период спровођења:	2024–2029.			Потребне измене прописа:	Не		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	5.000.000,00		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2029.	
Превентивни преглед за одојче до 1 године живота	% извршења	2024.	2.34%	20%	40%	60%	И САДРЖАЈА ПРАВА ОСИГУРАНИХ ЛИЦА НА ПРИМАРНУ ЗДРАВСТВЕНУ
Стоматолошки преглед од 2 до 14 године живота	% извршења	2024.	56.17%	70%	80%	90%	
Систематски стоматолошки преглед са обрадом података од 3 до 12 године живота	% извршења	2024.	59.74%	70%	80%	90%	
Уклањање наслага од 3 до 12 године живота	% извршења	2024.	14.72%	20%	40%	60%	

Локална апликација флуорида средње концентрације од 3 до пред полазак у школу	% извршења	2024.	62.16%	70%	80%	90%
Заливање фисура код сталних молара код деце и адолесцената	% извршења	2024.	3.38%	20%	40%	60%
Апликација флуорида према процени ризика од настанка каријеса од 7 до 13 године живота	% извршења	2024.	0.00%	10%	20%	30%
Стоматолошки преглед за труднице са три месеца трудноће	% извршења	2024.	0.00%	10%	20%	30%
Стоматолошки преглед и уклањање каријеса за труднице од 3 до 9 месеца трудноће	% извршења	2024.	0.00%	10%	20%	30%
Стоматолошки преглед и уклањање каријеса породиљама	% извршења	2024.	0.00%	10%	20%	30%

Јединица мере: ПРАВИЛНИК о садржају и обиму права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања и о партиципацији за 2023. годину, („Службени гласник РС”, број 25/19),

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)
5.2.1.	Едукација здравствених радника за комуникацију са осетљивим популационим групама (труднице, породиље и деца)	ЈЛС	Цивилни сектор (удружења ОПГ), ЗЗЈЗ, међународни пројекти, медији				
5.2.2.	Превентивна стоматологије за децу до навршене 14 године а односи се на; заливање фисура, ортодонција, системацки прегледи и мониторинг на каријес и болести десни	ЈЛС, МЗ	ЗУ				
5.2.3.	Стоматолошки прегледи и укланњање каријеса код трудница и породиља, као	ЈЛС, МЗ	ЗУ				

	и мониторинг на каријес и болести десни						
5.2.4.	Обезбеђење додатне неопходне кадровске подршке у односу на потребе.	ЈЛС	ЗУ				
5.2.5.	Набавка опреме у области превентивне стоматологије	ЈЛС	Цивилни сектор (удружења ОПГ), предузетници, привредна друштва, међународни пројекти, медији				

МЕРА 5.3.	Спровођење заштите права пацијената			Тип мере:	1			
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	Министарства, цивилни сектор, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, СКГО			
Период спровођења:				Потребне измене прописа:	Не			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	20000		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2026.	2027.	2028.	
Број медијских изјава / кампања промоције права пацијената		Број	2024.	Макс	Макс	Макс	Макс	
Број едукација здравствених радника и становништва на тему ЗПП		Број	2024.	Макс	Макс	Макс	Макс	

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)

					тва (РСД)		
5.3.1.	Едукација заштитника права пацијената (са евалуацијом задовољства учесника)	ЈЛС	СКГО, ЗЗЈЗ, цивилни сектор				
5.3.2.	Едукација здравствених радника и сарадника о правима пацијената (са евалуацијом задовољства учесника)	ЈЛС	СКГО, ЗЗЈЗ, цивилни сектор				
5.3.3.	Едукација пацијената о правима пацијената (са евалуацијом задовољства учесника)	ЈЛС	СКГО, ЗЗЈЗ, цивилни сектор				
5.3.4.	Кампања о правима пацијената	ЈЛС	СКГО, ЗЗЈЗ, цивилни сектор, медији				
5.3.5.	Медијска промоција права пацијената	ЈЛС	СКГО, ЗЗЈЗ, цивилни сектор, медији				
5.3.6.	Израда лифлета о правима пацијената	ЈЛС	ЈЛС, ЗЗЈЗ				
5.3.7.	Израда постера о правима пацијената	ЈЛС	МЗ, СКГО				

МЕРА 5.4.	Унапређење квалитета здравствене заштите			Тип мере:	1		
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	ЗУ		
Период спровођења:	2024–2029.			Потребне измене прописа:	Не		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	14.675.141,00		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
% буџета ЈЛС издвојеног за обезбеђивање додатне подршке здравственом систему на територији ЈЛС	%	2024.	макс	макс	макс	макс	

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средс	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)
--------	------------------	---------	----------	--------------------	----------------------------	--	--

					тва (РСД)		
5.4.1.	Обезбеђивање додатне неопходне кадров-ске подршке у односу на потребе	ЈЛС	Здравствене службе, Национална служба за запошљавање				
5.4.2.	Обезбеђивање додатне неопходне савре-мене опреме	ЈЛС	Здравствене службе, привредници, пред-узетници				
5.4.3.	Израда посебних програма здравствене заштите за поједине категорије станов-ништва, односно врсте болести које су специфичне за ЈЛС	ЈЛС	Здравствене службе, ЗЗЈЗ				

5. Здравље у ванредним ситуацијама

ПОСЕБАН ЦИЉ 6:	Унапређење отпорности заједнице у кризним и ванредним ситуацијама у области јавног здравља					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број усвојених програма јавног здравља у области друштвене бриге за здравље у кризним и ванредним ситуацијама	Број	2024.	0	2029.	Макс	ЈЛС
Број реализованих програма јавног здравља у области друштвене бриге за здравље у кризним и ванредним ситуацијама	Број	2024.	0	2029	макс	ЈЛС

МЕРА 6.1.	Израда процене јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација			Тип мере:			
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	Завод за јавно здравље, Сектор за ван- редне ситуације – цивилна заштита, ЈКП, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције (РХМЗ, Републички сеизмолошки завод, Геолошки институт Србије итд.), СЗО, СКГО		
Период спровођења:	2024-2029			Потребне измене прописа:	Не		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	1.000.000,00		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	

Израђена Процена јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација на нивоу ЈЛС	*номинална категорија	2024.	0	1	1	1	Нацрт процене јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација на нивоу ЈЛС
Усвојена Процена јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација на нивоу ЈЛС	*номинална категорија	2024.	0	1	1	1	Службени лист ЈЛС

*Јединица мере: 0 – не 1 –да

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)
6.1.1.	Креирање и усвајање одлуке о формирању РГ за израду процене јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација, са дефинисаним задатком	Извршни органи и Скупштина ЈЛС	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље				
6.1.2.	Конституисање радне групе, дефинисање и усвајање пословника о раду и плана рада РГ	РГ, ЈЛС и Савет за здравље	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље, завод за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације – цивилна заштита, ЈКП, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване				

			институције				
6.1.3.	Организовање обуке за чланове РГ о методологији СЗО за израду процене јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација, која обухвата мапирање ризика и идентификацију вулнерабилних група	ЈЛС и Савет за здравље	Институти/заводи за јавно здравље, СКГО, СЗО, Сектор за ванредне ситуације				
6.1.4.	Реализација израде процене јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација, мапирање ризика и идентификација вул- нерабилних група	РГ и ЈЛС	Завод за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације – цивилна заштита, ЈКП, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције (РХМЗ, Републички сеизмолошки				

			завод, Геолошки институт Србије итд.), СЗО				
6.1.5.	Усвајање и објављивање процене јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација	ЈЛС	Завод за јавно здравље, сектор за ванредне ситуације – цивилна заштита, СКГО, организације цивилног друштва, грађани итд.				

МЕРА 6.2.	Израда плана смањења/ублажавања доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација	Тип мере:	
Носилац мере:	ЈЛС	Партнери:	Завод за јавно здравље, Сектор за ванред- не ситуације – цивилна заштита, ЈКП, ЈП, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО, СКГО
Период спровођења:	2024–2029.	Потребне измене прописа:	Не

Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	У оквиру 6.1	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:			Извор провере
		Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	2026.	2027.	2028.	Извор провере
Израђен План за смањење/ублажавање доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација	*номинална категорија	2024.	0	1	1	1	Нацрт плана за смањење /ублажавање доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација

Усвојен План за смањење/ублажавање доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација	*номинална категорија	2024.	0	1	1	1	Службени лист ЈЛС
---	--------------------------	-------	---	---	---	---	----------------------

*Јединица мере: 0 – не 1 – да

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)
6.2.1.	Креирање и усвајање одлуке о формирању РГ са дефинисаним задацима: израда плана за смањење/ублажавање до-минантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација, израда плана спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама, израда плана обука за одговор на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама,	ЈЛС	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље, Завод за јавно здравље, СЗО, Сектор за ванредне ситуације				

	израда плана симулационих вежби за одговор на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама, израда модела анализе од- говора на јавноздравствене претње у ван- редним ситуацијама (у реалној ситуацији или на симулационој вежби)						
6.2.2.	Конституисање радне групе, дефинисање и усвајање пословника о раду и плана рада РГ	ЈЛС	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље, Завод за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације – цивилна заштита, ЈКП, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције				

6.2.3.	<p>Организовање обуке за чланове РГ о методологији СЗО за израду плана за смањење/ублажавање доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација</p>	<p>ЈЛС и Савет за здравље</p>	<p>Завод за јавно здравље, СКГО, СЗО, Сектор за ванредне ситуације</p>				
--------	---	-------------------------------	--	--	--	--	--

Наставак предходне табеле:

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
6.2.4.	Реализација израде плана за смањење/ублажавање доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација	РГ и ЈЛС	Заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације – цивилна заштита, ЈКП, СКГО, Црвени крст, здравствене уста- нове, специјализоване институције (РХМЗ, Републички сеизмолошки завод, Геолошки институт Србије итд.), СЗО				
6.2.5.	Усвајање плана за смањење/ублажавање доминантних јавноздравствених	ЈЛС	Заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације – цивилна заштита, СКГО,				

	ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација		организације цивилног друштва, грађани итд.				
--	--	--	---	--	--	--	--

ЕРА 6.3.	Израда плана обука за одговор на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама			Тип мере:			
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:		Завод за јавно здравље, Сектор за ванред- не ситуације – цивилна заштита, ЈКП, ЈП, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО, СКГО	
Период спровођења:	2024–2029.			Потребне измене прописа:		Не	
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	У оквиру 6.1		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2026.	2027.	2028.	
Израђен план обука за одговор на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама	*номинална категорија	2024.	0	1	1	1	Нацрт плана обука за одговор на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама
Усвојен план спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама	*номинална категорија	2024.	0	1	1	1	Службени лист ЈЛС